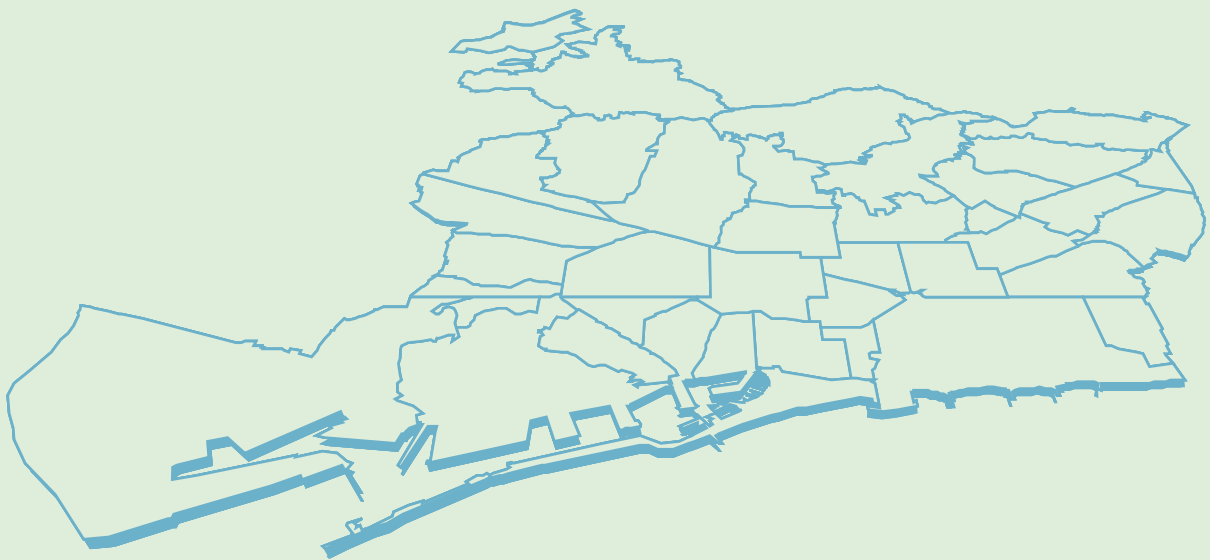

Distribució territorial de la Renda Familiar a Barcelona

Distribució territorial de la Renda Familiar per càpita a Barcelona

Ajuntament de Barcelona

Consell Editorial

Carles Martí, Enric Casas, Alfredo Jorge Juan, Jordi Martí,
Joan Conde, Glòria Figuerola, Víctor Gimeno, Màrius Rubert,
Joan A. Dalmau, Carme Gibert i José Pérez Freijo

Gabinet Tècnic de Programació

Director

Josep Serra

Realització a càrrec de María Jesús Calvo,
amb la col·laboració de Xavier Güell i Joan Salabert
Redacció de BARCELONA ECONOMIA

Disseny Gràfic

MIM Disseny Gràfic

Impressió

Imatge i Producció Editorial Municipal

ISBN

978-84-9850-005-9

Dipòsit legal

B-10.908-2007

Gener de 2007

© de l'edició de l'Ajuntament

Imprès en paper ecològic

www.bcn.cat/publicacions

Els autors volen agrair l'assessorament i la lectura atenta i crítica dels primers esborranys a Josep Serra, així com els comentaris i suggeriments de Carlos Salanova i Cristina Càrcel. També agraeixen a Rosa García del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona, la seva participació en la realització dels mapes, així com la col·laboració en el subministrament de dades per part de l'Institut d'Estudis Fiscals, l'Institut Municipal d'Hisenda i l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Índex

	Presentació	5
1	Introducció	7
2	Definició de l'indicador	9
3	Àmbit geogràfic i temporal	9
4	Disseny de l'Índex RFD	9
	4.1 Selecció i validació de les variables	10
	4.2 Ponderació i valors de les variables	13
5	Resultats	15
	5.1 La Renda Familiar Disponible per càpita a Barcelona: evolució, dispersió, distribució i concentració	15
	5.2 Síntesi de resultats per districtes	21
	5.3 Resultats detallats per Zones Estadístiques Grans (ZEG) i per Zones de Recerca Petites (ZRP)	23
6	Conclusions	64
7	Annexos	65
	7.1 Annex 1. Delimitacions territorials	65
	7.2 Annex 2. Contextualització del model: experiències comparades	67
	7.2.1 Antecedents d'indicadors socio-econòmics a nivell micromunicipal	67
	7.2.2 Altres estimacions de renda o capacitat econòmica a l'àmbit metropolità, provincial i autonòmic	69
	7.3 Annex 3. Contrast de resultats a nivell de ZEG	70

Presentació

Barcelona, quan es compara a escala nacional o internacional, apareix com una ciutat d'un bon nivell econòmic, i que l'ha millorat notablement en els darrers anys. Certament és així, i ens n'hem de felicitar. Cal no oblidar, però, que la prosperitat que reflecteixen les xifres és una dada mitjana que prové del conjunt de les situacions individuals de tots i cadascun dels barcelonins i barcelonines, des dels que tenen les rendes més altes fins els que tenen les més baixes.

Conèixer aquestes disparitats és una necessitat de primer ordre si es volen desplegar polítiques que tinguin en compte les diferents necessitats socials. No hi ha dubte que les polítiques redistributives de major abast són responsabilitat sobretot del govern central i, a d'altres nivells, de l'autonòmic. Però, alhora, el govern local pot exercir un paper reequilibrador cabdal, tot posant a l'abast dels ciutadans un conjunt molt ampli de béns públics en matèria d'acció social, d'urbanisme i de dotació d'equipaments i serveis urbans, i pot fer-ho amb els valors afegits del coneixement precís de la realitat i de la proximitat d'actuació.

Per això són tan importants estudis com el que avui presentem i que, és just recordar, s'inscriu en una llarga i profitosa tradició mantinguda per l'Ajuntament des de fa molts anys. L'avaluació i la visualització de les diferències de renda a nivells territorials molt detallats –districtes i zones estadístiques– fa d'aquest treball una eina de coneixement extraordinàriament valuosa.

Una eina que, des del nostre compromís de situar la cohesió social com un dels principis bàsics inspiradors de l'actuació municipal, volem posar al servei de la millora de la qualitat de vida de tots els ciutadans i de tots els barris, especialment els més necessitats.

Jordi Hereu
Alcalde de Barcelona

1. Introducció

El desplegament de polítiques educatives, sanitàries, assistencials o urbanístiques exigeix un coneixement precís de la realitat de les ciutats. Dins de l'àmbit de Barcelona, el coneixement d'aquesta realitat a nivell de districte i d'unitats territorials menors és insuficient. En especial, hi ha un consens generalitzat sobre les mancances d'indicadors representatius i fiables de capacitat econòmica, d'ingressos, de renda o de riquesa, tant en termes agregats com familiars o per habitant. Aquestes mancances es fan encara més paleses per les intenses dinàmiques demogràfiques, socials i econòmiques dels darrers anys.

L'estudi que aquí es presenta té les seves arrels en aquesta escassetat d'indicadors recents i consistents de capacitat econòmica o nivell de renda dins de Barcelona. I, alhora, enllaça amb una llarga història d'investigacions de macromagnituds a nivell de Barcelona i de districtes impulsades per l'Ajuntament de Barcelona que no han tingut continuïtat d'ençà la primera meitat dels noranta. Si bé en els darrers anys s'ha avançat molt en el terreny de la fiabilitat i la disponibilitat d'indicadors d'economia urbana, encara ara és difícil conèixer en aquest país els valors i les distribucions de la renda a nivell municipal i, sovint, si existeixen, es tracta de dades parcials, acotades, sense continuïtat temporal ni possibilitat de comparació amb d'altres àmbits territorials per haver estat estimades amb metodologies diferents.

En aquest escenari, i donat que considerem que conèixer el nivell i l'estructura de la renda per als districtes i unitats territorials menors dins de Barcelona és una necessitat instrumental per a l'acció política hem optat per construir un indicador que mesuri específicament la distribució de la renda dins de la ciutat. A partir de les darreres dades conegudes de Renda a nivell municipal, provinents de les macromagnituds, hem elaborat un model basat en la combinació de cinc variables que de forma aïllada informen del nivell educatiu, la situació laboral, la tinença de turismes i del valor dels habitatges de la zona i, de forma agregada, del nivell de renda o riquesa dels residents a cadascun del àmbits territorials analitzats.

L'objectiu del model que es presenta és, a partir d'una dada de referència coneguda per a la ciutat, **estimar la renda mitjana o capacitat econòmica dels residents** de Barcelona en una doble dimensió: territorial (per a les unitats geogràfiques petites d'anàlisi d'ús habitual a la ciutat) i temporal (en una sèrie per als darrers cinc anys). Els valors obtinguts no corresponen, per tant, a individus ni a llars, sinó que són mitjanes aplicables al conjunt dels residents de les diferents unitats territorials. Els resultats es presenten sistemàticament indexats i per càpita, perquè més que de disposar d'uns valors absoluts que mesurin la renda mitjana de les persones o les famílies, es tracta de conèixer com es reparteix territorialment aquesta capacitat econòmica i la posició relativa de cada unitat geogràfica en relació amb la resta de zones i amb la mitjana de la ciutat.

Les pàgines que segueixen s'estructuren en tres grans blocs. En primer lloc, en els tres primers apartats es descriu l'arquitectura o metodologia del model: la necessitat a la que respon, els materials utilitzats –les variables– i les fórmules de construcció. A continuació segueix, en el capítol 5è, el cos central del treball amb els resultats del conjunt de la ciutat i dels diversos àmbits territorials analitzats, i en el 6è, les principals conclusions. Per últim, a l'apartat dels annexos s'hi pot trobar informació de referència, com les delimitacions territorials dels àmbits estudiats o una sinopsi sobre experiències comparades d'estudis previs de l'entorn municipal, provincial o autonòmic sobre renda o capacitat econòmica.

Com es veurà, la fotografia resultant de l'aplicació del model mostra que la distribució de la renda a nivell global és força homogènia, i ho ha estat de forma estable en els darrers anys, amb una clara tendència cap a la reducció de la dispersió. Les diferències entre els valors mitjans de les zones analitzades són significatives i, per bé que la trajectòria ascendent de la renda hagi estat la tònica general, el desigual ritme d'avanç dels àmbits estudiats ha modificat lleugerament l'ordenació d'aquest territoris per nivell de renda en els darrers anys.

2 Definició de l'indicador

L'estimació de l'indicador es realitza a partir de les dades de Renda Familiar Bruta Disponible (RFBD) a preus corrents que difon periòdicament l'Institut d'Estadística de Catalunya per als municipis catalans de més de 5.000 habitants i la resta de capitals comarcals. Aquesta macro-magnitud mesura els ingressos de què disposen els residents d'un territori per destinar-los a consum o a estalvi. Es calcula com a saldo del compte de renda de les famílies, és a dir, com a diferència entre recursos i usos¹:

Renda Familiar Bruta Disponible=
+ Sous i salaris bruts
+ Rendes mixtes d'empreses i autònoms
+ Rendes de capital (interessos, dividendes i rendes de lloguer)
+ Prestacions socials (Seguretat Social, atur, jubilació i altres transferències de les Administracions Públiques)
+ Transferències i rendes de l'exterior
– Cotitzacions Socials
– Impostos directes sobre les famílies

Els càlculs de l'estructura a nivell micromunicipal s'han realitzat a partir de la combinació de variables relatives al nivell d'estudis de la població resident, la situació laboral, les característiques i l'evolució del parc de turismes i els preus del mercat residencial. Aquestes variables fan referència principalment a la capacitat econòmica (ingressos i despeses) i a la riquesa, però s'ha cregut més convenient mantenir el concepte de Renda com a definidor de l'indicador per ser el punt de partida de l'estimació, posant l'accent, com s'ha dit, més en l'estructura territorial que en els resultats mitjans en termes monetaris.

3 Àmbit geogràfic i temporal

L'àmbit territorial d'anàlisi comprèn la ciutat de Barcelona. Els resultats es presenten en mitjanes per a les 248 zones de recerca petites (ZRP), per a les 38 zones estadístiques grans (ZEG), per als deu districtes i per al conjunt de Barcelona².

El període de referència és anual. Es considera l'any 2005 l'any de base de l'explotació, però s'ha elaborat la sèrie per al període 2000-2005 amb algunes diferències metodològiques per als anys anteriors que s'expliquen a l'apartat 4. En general, les taules que es presenten es limiten als resultats per als anys 2000 i 2005. Les diferències en la composició de l'Índex introduïdes en 2005 compliquen força la interpretació de l'evolució entre els dos anys, però són perfectament vàlids per a la vessant estructural dels resultats, i, en particular, a la posició de l'Índex RFD de cada àrea en relació amb les altres zones.

4 Disseny de l'Índex RFD

El model s'ha construït a partir de les dades de Renda Familiar Bruta Disponible (RFBD) i la Renda Familiar Bruta Disponible per càpita (RFDpc)³ de Barcelona pels anys 2000, 2001 i 2002 en base 2000, publicades a la web de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT) el mes d'agost de 2006. Com és habitual en el càlcul de macromagnituds, el pas de RFBD a RFDpc no s'ha fet a partir de les xifres oficials de població de l'INE sinó a partir d'estimacions i projeccions de població calculades per l'Idescat i corresponents a mitjanes anuals.

(1) Els detalls sobre la metodologia, els components i l'estructura es poden consultar a www.idescat.net

(2) Els mapes i les delimitacions territorials de les diferents zones es troben a l'Annex 1.

(3) Cal subratllar que les estimacions de macromagnituds per càpita que realitza l'Idescat es difonen exclusivament en milers d'euros, a diferència del que fa l'INE que les difon en euros.

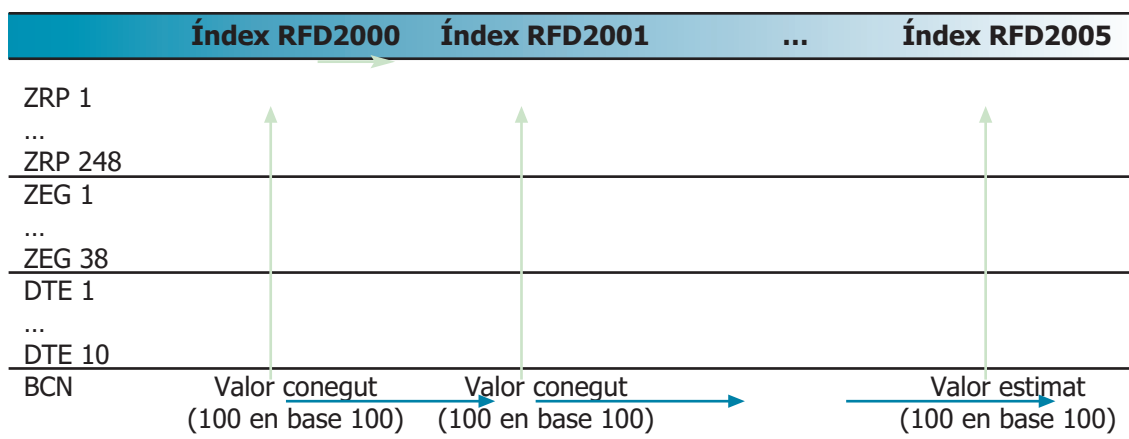
Un cop fixat el valor de l'any 2002 per a Barcelona (darrera dada de què es disposa) s'ha realitzat una doble projecció:

1. Temporal (fase 1) →

Les dades de RFDpc de Barcelona dels anys 2003, 2004 i 2005 s'han estimat a partir de (1) l'evolució de la taxa d'ocupació de Barcelona (IDESCAT); (2) l'evolució del PIB de la ciutat de Barcelona (estimació pròpia); (3) l'evolució d'altres rendes com prestacions socials, pensions o subsidis (a partir de les darreres dades disponibles de l'Agència Tributària); i (4) l'evolució de la població. Per criteri de coherència metodològica, aquestes estimacions anuals seran actualitzades a mesura que l'Idescat difongui l'estimació de la RFD de Barcelona per aquests anys.

2. Territorial (fase 2) →

Per a cadascun dels anys s'ha calculat una estructura de la capacitat econòmica per a tots els àmbits territorials estudiats a partir de la seqüència temporal obtinguda segons l'explicat en el punt anterior fixant la mitjana de Barcelona en base 100 per a cada referència temporal. Així, s'ha obtingut una estructura anualment diferenciada segons l'evolució de les diferents variables emprades i ponderades tal com s'explica en els apartats 4.1. i 4.2. L'indicador obtingut es defineix com a Índex RFD.

Aquest mètode de càlcul de macromagnituds econòmiques per a àrees petites pot emmarcar-se en la investigació econòmica aplicada dins dels mètodes d'estimació per procediments o tècniques estadístiques que parteixen de la hipòtesi que hi ha una relació entre la renda disponible i els indicadors de consum. Si bé el mètode utilitzat en aquest treball té un plantejament molt diferent a les equacions de regressió que s'utilitzen habitualment –i que en general parteixen de la hipòtesi d'un comportament econòmic similar entre les zones àmplies de referències i les àrees petites–, hi ha un punt d'estreta connexió entre aquests mètodes d'estimació, com és la utilització de variables relatives a la renda en la seva vessant d'ingrés o despesa. La major part de treballs utilitzen la inferència mitjançant un estimador de regressió amb variables explicatives per a cada àrea petita. En el nostre cas, hem establert uns coeficients i hem treballat amb variables indexades sobre una estimació calculada prèviament de la RFD per al conjunt de la ciutat.

4.1 Selecció i validació de les variables

Com s'ha avançat anteriorment, les variables seleccionades fan referència al nivell educatiu, la situació laboral, les característiques i l'evolució del parc de vehicles i els preus al mercat immobiliari residencial. Per tal d'homogeneïtzar la mètrica de les diferents variables, descrites a continuació, s'ha procedit a recalculer el valor de cada variable per a cadascuna de les zones (ZRP) i per a cada any centrant el valor de Barcelona en 100 (base BCN=100).

D'una selecció de nou variables en la fase inicial, s'han seleccionat finalment les cinc següents, atenent al criteri de que siguin sensibles al cicle econòmic, neutres territorialment i tinguin una elevada elasticitat-renda. A més, s'ha imposat un criteri de no redundància i disponibilitat temporal i territorial per als àmbits territorials més petits, les 248 ZRP, a partir dels quals s'ha agregat a ZEG i Districtes:

Variable 1	Taxa de titulats (TT)
Definició	Diplomats, titulats superiors i doctorats de 25 anys i més sobre el total de població de 25 anys i més
Perfil	Estructural
Data-periodicitat	2001
Àmbit territorial	Ciutat, districtes, ZEG i ZRP
Font	Cens de Població i Habitatge 2001. INE. Les dades específiques de població de 25 anys i més han estat facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona
Variable 2	Taxa d'atur (TA)
Definició	Població en atur sobre el total de la població activa. Aquesta variable s'ha invertit per tal de reorientar-la en la mateixa direcció que la resta de variables.
Perfil	Estructural
Data-periodicitat	2001
Àmbit territorial	Ciutat, districtes, ZEG i ZRP
Font	Cens de Població i Habitatge 2001. INE (www)
Variable 3	Turismes/1.000 habitants (TH)
Definició	Turismes*1.000/Total població resident. D'ençà 2005 es consideren només els turismes els titulars dels quals siguin persones físiques
Perfil	Semi-conjuntural. Estoc afectat per les altes i les baixes anuals
Data-periodicitat	Anual
Àmbit territorial	Ciutat, districtes, ZEG i ZRP
Font	Institut Municipal d'Hisenda. Ajuntament de Barcelona (explotació ad hoc)
Variable 4	Turismes nous d'alta potència fiscal sobre total turismes nous (TNAP)
Definició	Turismes de més de 16 cavalls fiscals i menys de dos anys d'antiguitat, sobre total turismes de menys de dos anys d'antiguitat. Es consideren només els turismes els titulars dels quals siguin persones físiques
Perfil	Conjuntural
Data-periodicitat	Anual
Àmbit territorial	Ciutat, districtes, ZEG i ZRP
Font	Institut Municipal d'Hisenda. Ajuntament de Barcelona (explotació ad hoc)
Variable 5	Preu dels habitatges de segona mà (PH)
Definició	Preu unitari dels habitatges de segona mà en euros
Perfil	Conjuntural
Data-periodicitat	Anual
Àmbit territorial	Ciutat, districtes, ZEG i ZRP
Font	Institut d'Estudis Fiscals. Ajuntament de Barcelona (explotació ad hoc)

Com ja s'ha indicat, en una primera fase es va treballar amb quatre variables més: (6) Altes de turismes/1.000 habitants-ATH; (7) Turismes d'alta potència fiscal/total turismes-TAP; (8) Situació professional de la població; i (9) expedients d'IAE professional.

1. (6) i (7) inicials s'han fos en una nova variable (TNAP) a partir de 2005 gràcies a l'exploració específica realitzada sota comanda per part de l'Institut Municipal d'Hisenda. En qualsevol cas, aquestes dues variables s'han utilitzat de forma desagregada per a reconstruir retrospectivament la sèrie entre 2000 i 2004. També cal anotar que la variable TH (3) s'ha elaborat en 2005 amb els turismes els titulars dels quals són persones físiques, mentre que en anys anteriors s'han comptabilitzat la totalitat dels turismes⁵.
2. La consideració d'alguna variable que ponderés la professió (declarada al Cens) va ser desestimada per l'elevada correlació amb la titulació. En l'extrem superior, els directius i professionals (Personal directiu d'empreses i administracions públiques i Tècnics i professionals científics i intel·lectuals) presenten una estretíssima correlació⁶ amb els titulats superiors en tots els trams i pels diversos àmbits geogràfics. A més, com en el cas del nivell d'estudis, les dades són censals i no permeten una actualització anual.

Tot i això, es destaca que és una variable a considerar si l'anàlisi es realitza per sexes (per la major subocupació femenina en les titulacions avançades) i probablement serà més representativa en el futur, primer, per l'avanç general del nivell educatiu de la població i, segon i conseqüència del primer, perquè els canvis en el mercat laboral i en especial en els tipus de contractació estan afeblint progressivament la relació entre nivell de retribució i d'instrucció.

3. La consideració de l'Impost d'activitats econòmiques (IAE) dels subjectes que paguen una llicència d'activitat professional es va descartar, primer, perquè es tracta d'un impost associat a la localització de l'activitat econòmica i no dels residents; i segon, perquè, com se sap, la sèrie històrica que contemplava el conjunt de subjectes afectats per aquest impost pateix un trencament metodològic en 2003.

Per bé que considerem que les variables escollides tenen una potència explicativa conjunta satisfactòria, hem de segmentar en dos blocs la possibilitat de contrast de selecció realitzada amb els resultats d'altres estudis o d'altres àmbits territorials. Per un cantó, les dues primeres variables relatives al nivell educatiu i a la situació laboral són admeses internacionalment i de forma consensuada –amb totes les matisacions necessàries relatives a les dades o a la construcció dels indicadors–, com indicadors de nivell de renda, amb múltiples exemples de correlacions elevades⁷. En canvi, per a les altres tres variables utilitzades és molt més difícil acreditar una potència explicativa tan sòlida i dilatada en el temps. Excepte a l'àmbit universitari, és difícil trobar estudis que relacionin el nivell de renda amb la tinència o la matriculació de turismes potents i el preu dels habitatges, bàsicament perquè es tracta de variables de difícil homogeneïtzació internacional. Assumim, per tant, un cert risc en utilitzar-les, però ho fem convençuts de la seva capacitat explicativa i de que les depuracions introduïdes en les variables brutes han ajudat a construir una mesura sinòptica molt més refinada del nivell de renda a nivell micromunicipal.

(5) Aquesta depuració va venir condicionada en comprovar que a algunes zones (ZRP) apareixien una valors TH i ATH molt elevats, condicionats, per ex. en la ZRP 19, per ser la seu dels vehicles oficials de la Generalitat, o, per ex., en les ZRP 76, 77, 78, 80 i 82 per l'activitat logístico-industrial que s'hi desenvolupa.

(6) Per districtes i per l'any 2001, $r^2=0,988$.

(7) Correlacions que es poden obtenir per a la regió metropolitana o Catalunya amb dades de l'Idescat, per a regions espanyoles (INE) o Europees (Eurostat), o per països del món (ONU).

4.2 Ponderació i valors de les variables

Les ponderacions aplicades són les següents:

Variables	Pes (%)	Caràcter
TT-Taxa de titulats	17,5	Estructural
TA-Taxa d'atur	17,5	Estructural
TH-Turismes/1.000 habitants	15,0	Semi-conjuntural
TNAP-Turismes nous d'alta potència	15,0	Conjuntural
PH-Preu dels habitatges	15,0	Conjuntural

A més de la dimensió estructural/conjuntural, s'ha procurat mantenir un equilibri entre les tres categories de variables, amb un pes al voltant d'un terç per bloc: perfil educatiu i laboral dels residents ($TT+TA=0,35\%$); característiques i taxa de tinença dels turismes ($TH+TNAP=0,30\%$); i nivell de preus al mercat residencial secundari ($PH=0,35\%$). Es tracta d'acostar-se a una estimació de la RFD a partir tant de la capacitat dels individus de generar rendes salarials i empresarials com de la utilització d'aquestes en consum de béns duradors i d'inversió.

En resum, la formulació per a obtenir el valor de la RFDpc de la ZRPi per l'any_t és:

$$RFDpc_{zrpit} = (0,175*TT_{it} + 0,175*TA_{it} + 0,15*TH_{it} + 0,15*TNAP_{it} + 0,35*PH_{it}) * RFDpc_{BCNt} / 100$$

Un cop obtinguts els valors estructurals en base BCN=100 per a les unitats territorials més petites (ZRP), s'han calculat els valors de la RFD pel àmbits territorials superiors a partir dels resultats obtinguts per a les ZRP per agregació de rendes resultants i per ponderació de la població oficial resident en cadascun dels àmbits. Tots els valors que es presenten corresponen a mitjanes ponderades dels diferents àmbits territorials, en cap cas a mitjanes simples.

També, i una mica al marge del focus principal d'aquest treball, es fa constar que l'obtenció de l'Índex RFD ha permès calcular també la RFD per llar per a cada referència temporal a partir de la dimensió mitjana de la llar obtinguda de les dades del Cens de Població i Habitatge de 2001. Aquesta dada, que es podria assimilar a la renda mitjana familiar, té un perfil marcadament instrumental i s'utilitza per a calcular d'altres indicadors com l'accessibilitat teòrica a l'habitatge. Donat aquest component instrumental i que el present treball es centra en els valors per càpita, s'ha optat per no incloure-la en l'apartat de resultats.

Com s'ha vist anteriorment, en el període 2000-2004 l'estimació del model s'ha realitzat amb 6 variables, de tal manera que la formulació del model per aquest període correspon a la següent equació:

$$RFDpczrpit = (0,16*TT_{it} + 0,16*TA_{it} + 0,09*TAP_{it} + 0,09*TH_{it} + 0,15*ATH_{it} + 0,35*PH_{it}) * RFDpc_{BCNt} / 100$$

A tall il·lustratiu, s'adjunten les següents taules amb els valors originals de les variables; a la primera s'hi poden trobar els valors mitjans de les variable per districtes per l'any 2005 i, a la segona, les mitjanes de la ciutat i els valors màxims i mínims dels tres àmbits territorials analitzats.

Valors originals mitjans de les variables per districtes (2005)

Districtes	Taxa de titulats (%) TT	Taxa d'atur (%) TA	Turismes/ 1.000 hab. TH	Turismes nous d'alta potència/ Turismes nous TNAP	Preu dels habitatges 2a.mà (€) PH
1 Ciutat Vella	13,9	14,0	169,7	5,9	286.520
2 l'Eixample	30,2	9,8	317,8	9,1	396.863
3 Sants-Montjuïc	15,6	12,1	305,6	5,1	288.366
4 Les Corts	34,7	9,2	404,5	14,3	433.577
5 Sarrià-Sant Gervasi	46,7	8,1	431,6	16,4	663.814
6 Gràcia	28,2	10,3	321,9	7,2	345.031
7 Horta-Guinardó	16,8	10,8	349,4	5,2	284.729
8 Nou Barris	9,7	12,5	335,0	3,7	230.588
9 Sant Andreu	15,3	10,9	327,2	4,5	287.058
10 Sant Martí	15,7	11,1	321,0	5,3	314.813
Total Barcelona	22,1	10,8	327,4	7,8	344.904

Valors originals de les variables: mitjanes, màxims i mínims per àmbits (2000 i 2005)

Variables	Data	Barcelona		Districtes (10)		ZEG (38)		ZRP (248)	
		Mitjana	Màxim	Mínim	Màxim	Mínim	Màxim	Mínim	
Any 2000									
1 Taxa de titulats (%)	TT	2001	22,1	46,7	9,7	47,1	4,6	56,9	2,1
2 Taxa d'atur (%)	TA	2001	10,8	14,0	8,1	17,2	7,6	23,8	6,5
3 Total Turismes/ 1.000 hab.	TH	2000	413,0	559,0	278,7	984,4	226,4	1.860,1	99,7
4 Turismes d'alta potència fiscal/ total turismes	TAP	2000	5,4	11,2	2,1	16,1	1,4	18,6	0,8
5 Altes de turismes /1000 hab.	ATH	2000	34,2	51,2	15,9	83,7	12,5	236,6	5,2
6 Preu dels habitatges 2a. mà (€)	PH	2000	175.775	344.410	108.329	456.796	81.740	492.379	52.288
Any 2005									
1 Taxa de titulats (%)	TT	2001	22,1	46,7	9,7	47,1	4,6	56,9	2,1
2 Taxa d'atur (%)	TA	2001	10,8	14,0	8,1	17,2	7,6	23,8	6,5
3 Turismes/1.000 hab.	TH	2005	327,4	431,6	169,7	525,9	122,0	542,9	120,0
4 Turismes nous d'alta potència/ turismes nous	TNAP	2005	7,8	16,4	3,7	26,9	3,2	33,3	1,3
5 Preu dels habitatges 2a. mà (€)	PH	2005	344.904	663.814	230.588	756.479	200.320	1.090.387	182.584

5 Resultats

5.1 La Renda Familiar Disponible per càpita a Barcelona: evolució, dispersió, distribució i concentració

El punt de partida de la distribució territorial de la RFDpc se situa en l'estimació dels valors mitjans per al conjunt de la ciutat per als anys 2003, 2004 i 2005, que s'ha realitzat segons l'explicat a l'apartat 4. Donat que l'objectiu de l'anàlisi és conèixer l'estructura de la distribució, els resultats es presenten, en general, en números índexs. No desestimem, però, de senyalar que el valor de la RFD per càpita mitjà de la ciutat en 2005 (16.555 €) representa un augment significatiu –del 4,2% en termes anuals acumulatius– en relació amb l'any 2000, com correspon a la trajectòria alcista de l'activitat econòmica de la ciutat i el conjunt del país en el període considerat. Un període que s'ha caracteritzat per l'intens ritme d'avanç de molts indicadors econòmics –amb l'assoliment de màxims històrics en àmbits com el transport, el turisme o la construcció–, en el que ha continuat l'expansió del terciari avançat i en el que el mercat de treball ha viscut un procés molt expansiu fins a superar-se a finals de 2003 el milió de llocs de treball ocupats. Un creixement econòmic que ha estat generalitzat al conjunt de la ciutat i que ha estat paral·lel (hi ha obert un debat sobre si més que paral·lelisme existeix una relació causal directa) a un repunt demogràfic, potser no massa espectacular en termes quantitius, però important per haver trencat la tendència de persistent davallada de la població que s'havia iniciat durant la primera meitat dels vuitanta.

Taula 1

Resum d'estadístics de la funció de distribució Índex RFD		
Base Barcelona =100	2000	2005
RFD per capita (€/any)	13.500	16.555
Població (Nombre d'habitants ¹)	1.505.325	1.593.075
Nombre de districtes	10	10
Nombre de ZEG	38	38
Nombre de ZRP	248	248
Estadístics		
Mitjana ponderada	100,0	100,0
Mitjana retallada al 5%	91,8	95,8
Mediana	86,8	89,6
Variància	1.394	1.295
Desviació típica	37,3	36,0
Mínim	32,8	43,0
Màxim	223,8	243,5
Rang	191,1	200,5
Màxim/mínim	6,8	5,7
Percentils		
5	47,6	58,0
10	54,8	62,6
25	71,8	74,6
50	86,8	89,6
75	108,6	114,3
90	149,6	153,8
95	176,0	175,4
Asimetria	1,22	1,44
Curtosis	1,41	2,24
Coef. de var. de Pearson	0,40	0,36

(1) Com a població de 2000 s'ha utilitzat la del cens de 2001

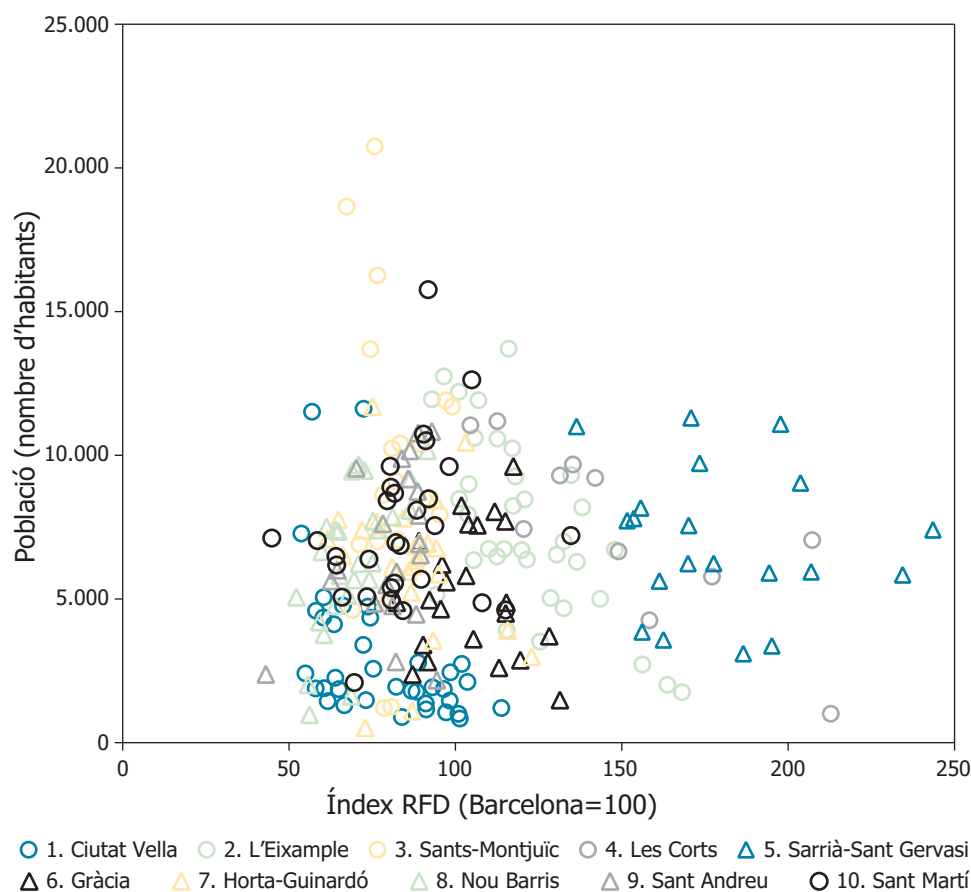
Un dels avantatges de treballar amb la mitjana de la RFDpc que ofereix l'Idescat és que permet contextualitzar aquesta dada en l'escenari català, i, en particular, amb les comarques i municipis de més de 5.000 habitants. Si ens situem l'any 2002 –l'últim pel que existeix aquest indicador a aquest nivell territorial en el moment de tancar aquesta edició–, la RFDpc

de Barcelona se situava un 12,3% per sobre de la mitjana de Catalunya i entre un 39,2% i un 56,0% per sobre de la resta dels municipis del Barcelonès. A nivell municipal, Barcelona se situava en el lloc número 30 entre els municipis catalans per als que existeix aquesta estimació oficial.

La Taula 1 permet una primera aproximació de les mesures de posició de la distribució i mostra que, com acostuma a passar en les funcions de distribucions de renda, la mediana és inferior a la mitjana, el que significa que més de la meitat dels individus tenen un índex o assoleixen un valor inferior a la mitjana. La trimèdia o mitjana retallada del 5% dels valors extrems és també una bona mesura de posició central, i per als dos anys estudiats és inferior a la mitjana aritmètica, el que significa que hi ha més valors extrems en la zona alta de la distribució que en la zona baixa.

Gràfic 1

Població i nivell de la RFD de les ZRP (2005)

Cal tenir present el factor demogràfic i, en particular, la desigual distribució no només del nombre de ZRP que hi ha a cada districte sinó també de la irregular dimensió demogràfica de les 248 ZRP. El Gràfic 1 mostra –agrupats per colors i formes segons el districte al que pertanyen–, la posició de cada ZRP en termes d'Índex obtingut de RFD i del nombre de residents en termes absoluts. Interessa en especial destacar l'abundància relativa de ZRP poc poblades amb elevats Índexs –en especial als districtes de Sarrià-Sant Gervasi i Les Corts–, així com de zones també poc poblades i amb índexs baixos, com a Ciutat Vella. Aquests aspectes s'hauran de tenir presents a l'hora d'interpretar els resultats, que en les agregacions a zones grans o districtes es donen sempre en mitjanes ponderades.

La Taula 1 també ofereix un seguit de mesures de dispersió absolutes i relatives detallades. Una d'immediata és el quocient entre el valor màxim i el valor mínim, que per l'any 2005 se situa en 5,7. Un valor notablement més elevat que si s'analitzen exclusivament els valors dels deu districtes ja que, com se sap, quan es compacten o s'agreguen els casos (per exemple, sintetitzant les mitjanes de les 248 ZRP en mitjanes per als 10 districtes), disminueix la dispersió. Cal subratllar que, en termes homogenis amb l'any 2000, aquest coeficient s'ha reduït, ja que, amb la mateixa base de referència (Barcelona =100), el quocient del valor màxim sobre el mínim era 6,8. Ara bé, aquest quocient té l'inconvenient de que, com que només considera els valors extrems de la distribució, no té en compte si els valors centrals estan agrupats o dispersos. Per això ens fixarem en els percentils. El tronc central de la distribució, mesurat com els quocients entre els percentils 75 i 25, no s'ha modificat substancialment entre l'any 2000 (1,51) i 2005 (1,52). Si ampliem aquest tronc als percentils 90 i 10, s'observa una major compactació, ja que els quocients passen de 2,71 l'any 2000 a 2,46 l'any 2005.

Tot plegat indica que en el període 2000-2005 s'ha produït un procés d'homogeneïtzació de la distribució de la renda, no massa intens, però sí prou significatiu, que també es palesa en la reducció del nombre de ZRP amb índexs molt baixos, en l'augment significatiu del nombre de ZRP amb índexs al voltant de la mitjana i en un augment més moderat del grup més allunyat per la banda alta de la mitjana (Taula 2).

Taula 2

Resum agregat de l'Índex de la RFD (Nombre de ZRP i població)

	Nombre de ZRP (en %)		Població (en %)	
	2000	2005	2000	2005
Grups agregats mitjana +/- 20%				
Índex<80	41,1	30,7	38,6	29,3
80≤Índex≤120	40,3	50,0	43,8	51,9
Índex>120	18,6	19,4	17,6	18,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0
Grups agregats mitjana +/- desviació estàndard (SD)				
Índex<mitjana-SD	15,7	11,7	12,8	6,8
mitj.-SD≤Índex≤mitj.+SD	70,2	75,0	73,6	78,8
Índex>mitj.+SD	14,1	13,3	13,6	13,0
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

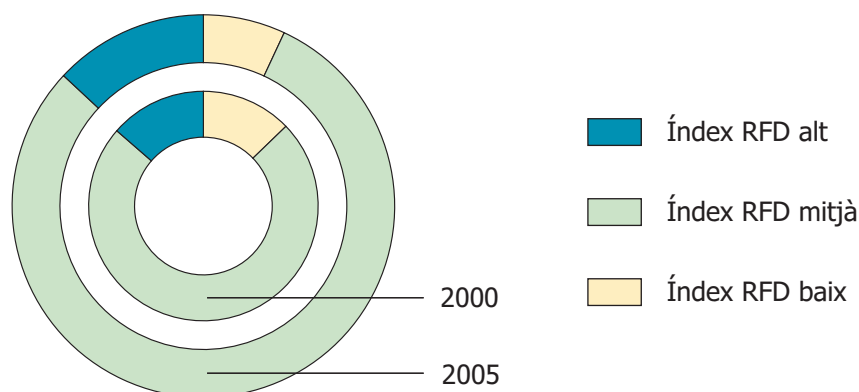
Així, si establim un interval central a l'entorn de la mitjana de la ciutat +/- 20%, podem afirmar que s'ha reduït el nombre de zones amb nivells molt baixos (inferiors a 80 en base 100), que ha passat de 102 ZRP en 2000 (41,1% del total) a 76 ZRP en 2005 (30,7%). El tronc central s'ha reforçat, i ha passat de tenir 100 ZRP en 2000 (40,3%) a 124 en 2005 (50%), mentre que la banda alta de la distribució també s'ha reforçat però de forma gairebé imperceptible, passant de 46 a 48 el nombre de ZRP amb valors superiors a 120.

Si apliquem aquest mateix esquema d'evolució a la població que contenen les ZRP, s'observa un transvasament del grup amb índexs més baixos al grup mig i, en menor mesura, al més alt. En 2000, hi havia un 38,6% de la població total de Barcelona amb una renda inferior al 80% de la mitjana de la ciutat, mentre que en 2005 aquest percentatge s'ha reduït fins al 29,3%. En paral·lel, el grup central ha passat de contenir el 43,8% de la població al 51,9%, mentre que el segment amb rendes més elevades ha passat de tenir el 17,6% de la població en 2000 al 18,8% en 2005.

D'igual forma, si procedim a una anàlisi paral·lela a l'anterior a partir de la desviació estàndard en comptes del +/-20% de la mitjana (vegeu Gràfic 2), es repeteix el mateix patró: disminució del nombre de ZRP i del % de població amb rendes inferiors a la mitjana menys la

Gràfic 2

Distribució de la població resident per grans grups de RFD

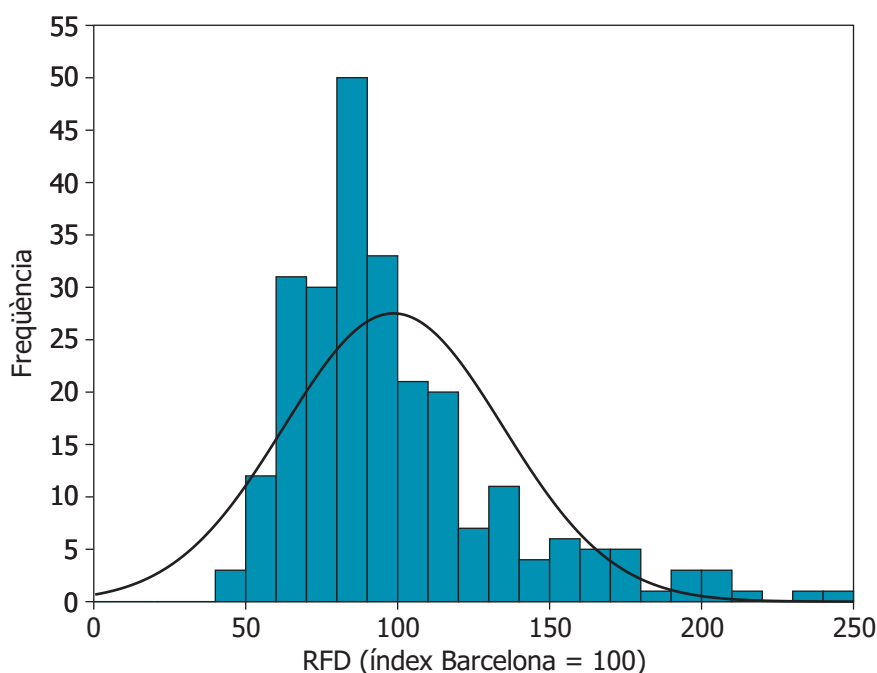

desviació estàndard, i augment significatiu del grup central (mitjana +/- desviació estàndard) fins a assolir en 2005, el 75% de les ZRP i el 78,8% de la població. En aquest cas, el grup de rendes més elevades ha retrocedit molt lleugerament en relació a l'any 2000, tant en nombre de ZRP com de % de població.

Una mesura alternativa de la dispersió d'una funció de distribució és el coeficient de variació de Pearson, un quocient adimensional entre la desviació estàndard i la mitjana aritmètica que informa de la representativitat de les mitjanes. Aquest coeficient pren el valor 0,40 per a l'any 2000 i 0,36 per a 2005, sent per tant, més representativa la mitjana aquest darrer any. Per districtes, Nou Barris és el districte on aquest coeficient de variació és més baix (0,09) i on, per tant, la mitjana il·lustra molt bé la distribució, mentre que Les Corts i Ciutat Vella registren els més alts (amb 0,24 i 0,22, respectivament) i on, per tant, la mitjana és menys representativa.

Gràfic 3

Histograma de freqüències de la RFD (2005)

Pel que fa a la forma de la distribució, es presenta un histograma de freqüències de la funció de distribució de la Renda Familiar Disponible per al conjunt de la ciutat (Gràfic 3). Ja s'ha vist anteriorment (Taula 1) que els coeficients d'asimetria per als anys 2000 i 2005 són superiors a 0, i que, per tant, es tracta d'una distribució asimètrica a la dreta. El gràfic reflecteix com es distribueixen els casos (les 248 ZRP) per freqüències, amb una gran concentració al voltant i per sota però a la vora de la mitjana, i una notable dispersió a la dreta (pocs casos amb valors elevats). En la secció següent s'analitzen els histogrames de cada districte.

L'anàlisi del nivell de concentració s'ha realitzat a partir de l'índex de Gini i la corba de Lorenz (Gràfic 4). L'índex de Gini és una mesura de concentració que mostra el grau d'igualtat en el repartiment total dels valors d'una variable, en aquest cas, la Renda Familiar Disponible. La corba de Lorenz és una forma gràfica de mostrar la distribució de la renda de la població. Relaciona els percentatges acumulats de població (ordenada en percentils de població des de les zones de recerca amb la renda més baixa a la més alta) amb el percentatge acumulat de renda de què disposa aquesta població.

Amb l'índex de Gini s'ha mesurat el grau d'equidistribució de la renda familiar total entre el conjunt dels residents de Barcelona pels anys 2000 i 2005, amb els següents resultats:

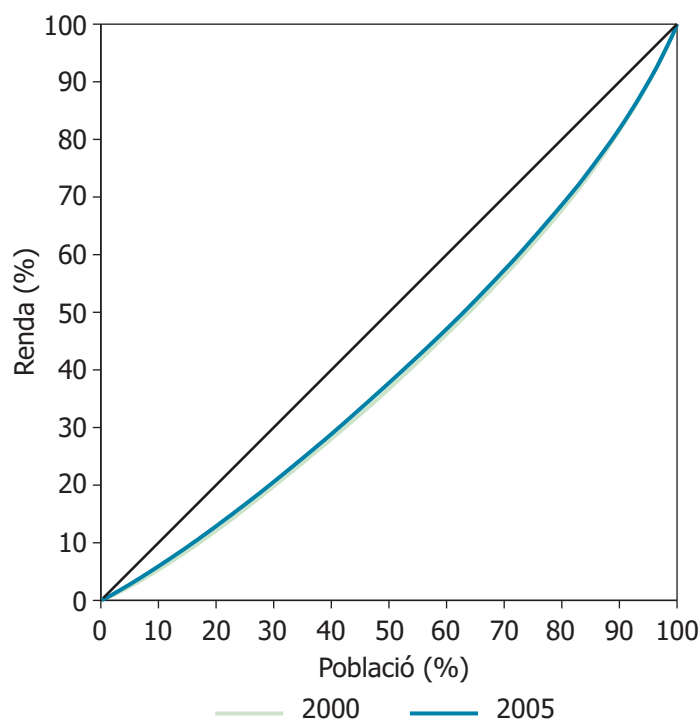
IG 2000= 0,194

IG 2005= 0,184

El primer a destacar és que, tenint en compte que el recorregut d'aquest índex va de 0 (equidistribució absoluta) a 1 (màxima concentració) es tracta d'un valor molt baix, el que ens fa pensar en una distribució força equitativa de la renda⁸.

Gràfic 4

Corba de concentració (Lorenz)

(8) Estudis anteriors elaborats amb diferents metodologia –i que, per tant, s'han de comparar amb precaució– situaven aquest Índex a nivells propers als obtinguts aquí. En concret, a l'estudi Índex de capacitat econòmica familiar (ressenyat a l'Annex 2) l'índex de Gini obtingut se situava entre 0,20 en 1988 i 0,16 en 1996. Des d'una perspectiva conceptual i metodològica molt diferent, "L'Informe sobre la pobresa i l'exclusió a la ciutat de Barcelona", editat per l'Ajuntament de Barcelona l'any 2003 situa aquest índex en 0,30 per l'any 2000. Els ingressos utilitzats com a base de càlcul provenen de l'Enquesta de la Regió Metropolitana (vegeu Annex 2)

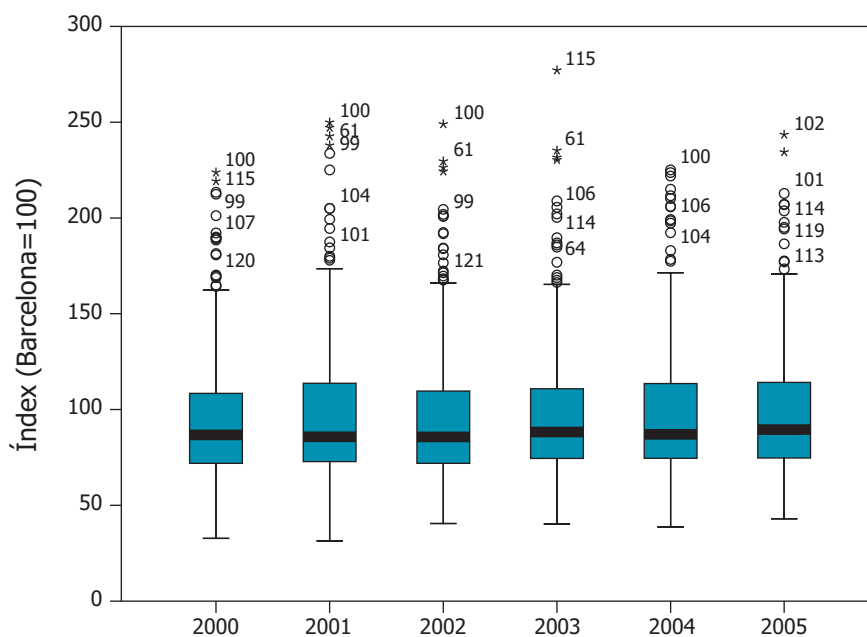
En segon lloc, crida l'atenció la minsa evolució que s'ha produït entre 2000 i 2005, amb un moviment gairebé imperceptible de millora cap a la distribució equitativa. Un tret que s'evidencia molt bé en la representació gràfica de la corba de concentració de Lorenz, on les corbes de 2000 i de 2005 gairebé estan superposades. El que no significa, però, que s'hagi mantingut l'ordre (els percentils de població ordenada en funció de la renda), ja que s'han produït salts significatius entre la jerarquia de les diverses ZRP ordenades per renda mitjana entre 2000 i 2005.

Amb independència d'aquests canvis en l'ordenació entre les ZRP que es detallen més endavant a la Taula 7, s'observa la similitud de les dues distribucions quan es constata que la primera decila de població (el 10% de la població amb la renda més baixa) acumulava en conjunt una porció similar de RFD en 2000 (el 5,48%) i en 2005 (el 6,08%). Quant al segment dels més rics (el 10% de la població que té la renda més elevada), en els dos anys estudiats disposen d'una proporció semblant de la RFD, un 18,16% en 2000 i un 17,67% en 2005. Essencialment, la distribució de la renda, amb independència de la seva evolució en termes absoluts, s'ha mantingut durant el període analitzat, però sempre mostrant una lleugera tendència a la disminució de les desigualtats.

El diagrama de caixa representat en el Gràfic 5 correspon als valors obtinguts de la RFD mitjana per habitant per tota la seqüència temporal analitzada, des de 2000 a 2005. Les caixes corresponen als valors que prenen les 248 ZRP cada any i es pot observar amb claredat l'evolució de la mediana i dels quartils, així com la dispersió. La línia horitzontal a dins de cada caixa determina la mediana, mentre que els extrems corresponen al valor que prenen els percentils 75 (superior) i 25 (inferior). Els casos atípics (o) i extrems (*) estan identificats amb el codi corresponent de ZRP.

Gràfic 5

Diagrama de caixa. Índex RFD de les ZRP (2000-2005)

En aquest gràfic –que no és del tot homogeni pels canvis metodològics introduïts en 2005– també es palesa el que s'ha comentat anteriorment relatiu al petit augment del tronc central de la distribució –especialment si només es comparen els anys 2000 i 2005–, així com a les nombroses observacions atípiques i extremes que apareixen cada any i de forma exclusiva en la banda alta de la distribució.

5.2 Síntesi de resultats per districtes

La Taula 3 ofereix un resum dels principals resultats per districtes, obtinguts per agregació a partir de les dades de les unitats territorials més petites (ZRP) i ponderades per la població resident a cadascuna d'aquestes zones. Es presenten els valors obtinguts per l'any 2005 a partir de la metodologia comentada anteriorment. Insistirem, com a recordatori, en que el punt de partida és la RFDpc en termes nominals dels anys 2000, 2001 i 2002, de tal manera que el valor de RFDpc mitjà de 2005 de la ciutat és una estimació segons l'explicat en l'apartat 4.

Taula 3

Renda Familiar Disponible per càpita (Districtes)

Districtes	Població resident 2005	RFD _{pc} (€/any) 2005	Índex RFD Barcelona =100	
			2000	2005
1 Ciutat Vella	111.290	11.919	61,8	72,0
2 l'Eixample	262.485	19.260	116,3	116,3
3 Sants-Montjuïc	177.636	13.356	80,0	80,7
4 Les Corts	82.588	23.075	137,0	139,4
5 Sarrià-Sant Gervasi	140.461	29.599	168,4	178,8
6 Gràcia	120.087	17.306	98,5	104,5
7 Horta-Guinardó	169.920	14.154	80,9	85,5
8 Nou Barris	164.981	11.337	65,5	68,5
9 Sant Andreu	142.598	13.645	78,6	82,4
10 Sant Martí	221.029	14.182	79,0	85,7
Total Barcelona	1.593.075	16.555	100,0	100,0

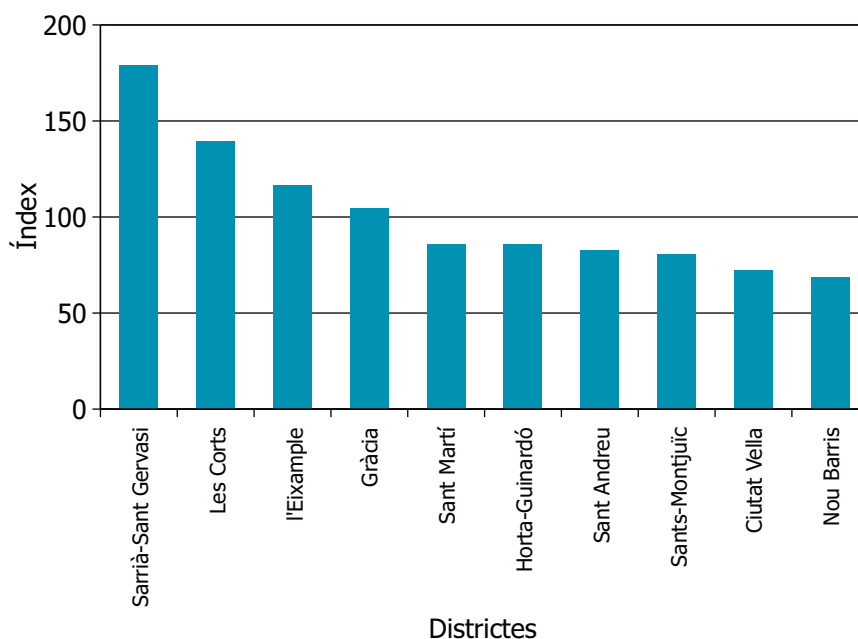
La taula conté la població oficial per districtes de 2005, el valor mitjà de la RFDpc (en €/any) i els valors de cada districte en números índexs, en els que la mitjana de Barcelona actua com a base=100, per als anys 2000 i 2005. Aquestes dues dates de tall corresponen a dues fotografies de l'estructura que permeten analitzar la posició i la distància de cada districte en relació amb la mitjana per als dos anys de forma independent.

En aquesta primera visió de l'estructura per districtes no representa cap sorpresa que Sarrià-Sant Gervasi i Les Corts assoleixin els índexs més elevats en termes absoluts, 178,8 i 139,4 respectivament (29.599 i 23.075 €/habitant en 2005). En l'altre extrem, Nou Barris i Ciutat Vella registren els índexs més baixos, 68,5 i 72,0 o, en termes absoluts, entre 11.000 i 12.000 €/habitant. Aquests resultats suposen el manteniment dels obtinguts per l'any 2000, ja que la posició d'aquests quatre districtes és pràcticament idèntica, amb la particularitat de que Ciutat Vella ha intercanviat amb Nou Barris la darrera posició amb un important avanç de la seva posició en termes relatius.

El sis districtes restants, que sumen un 68,7% de la població resident se situen en l'interval +/-20% de la mitjana. L'Eixample clarament en la banda alta i Gràcia, com en estudis anteriors, gairebé convergint amb la mitjana de la ciutat. Per últim, Sant Martí, Horta-Guinardó, Sants-Montjuïc i Sant Andreu obtenen uns índex mitjans molt similars, especialment els dos primers. La distància entre els dos extrems (el quocient entre el districte amb la RFDpc més elevada i el districte amb la més baixa) és 2,6, una dècima menys que l'obtingut en 2000.

Gràfic 6

Índex de la RFD 2005 per districtes. (Bcn = 100)

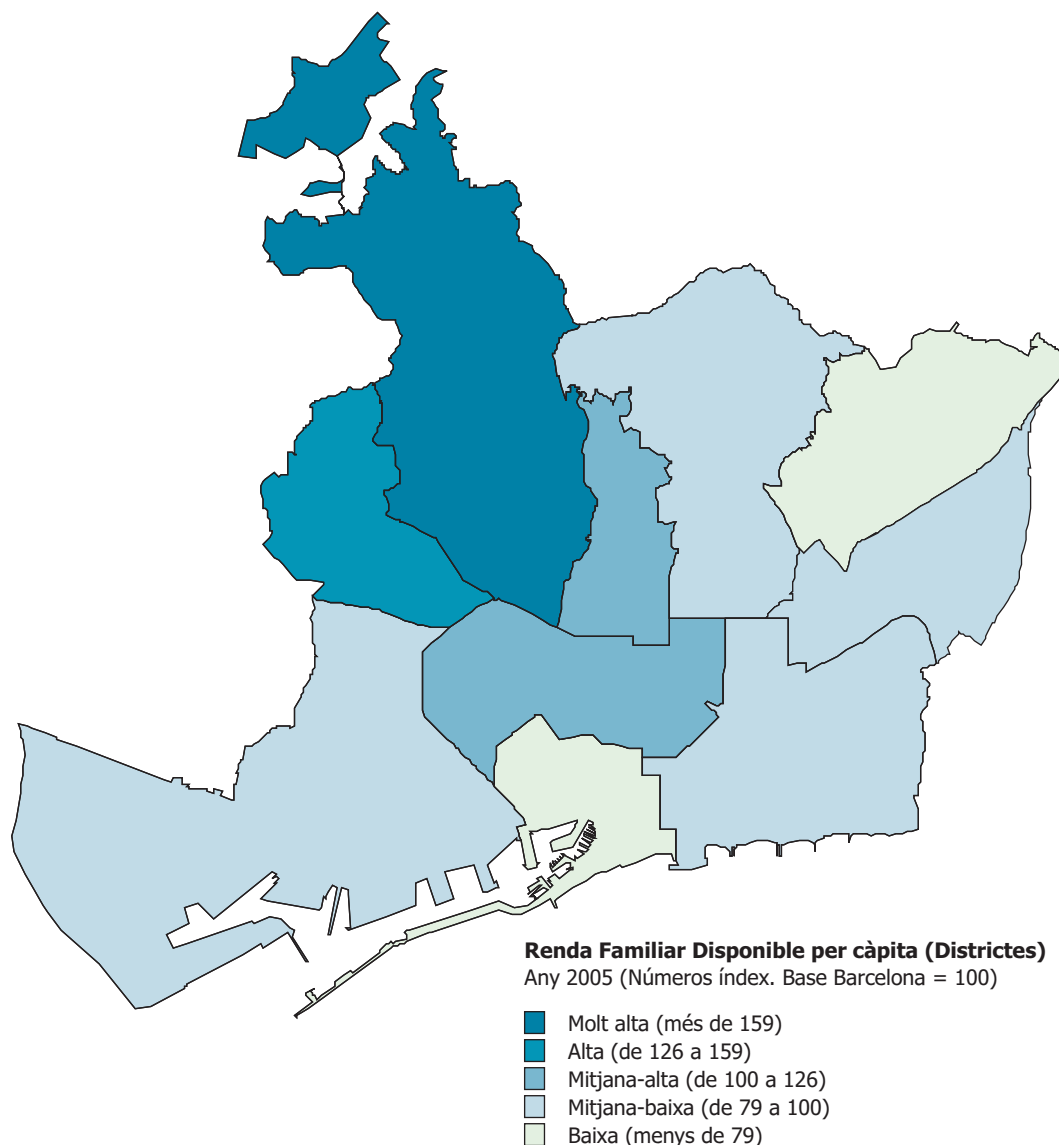

Aquesta ordenació relativa dels districtes de la ciutat obtinguda per al 2005 està en plena sintonia amb l'obtinguda per l'ICEF⁹ pel darrer any disponible (1996) que, al seu torn, és idèntica a l'explotació que aquí es presenta per a l'any 2000, amb l'excepció de Sants-Montjuïc i Sant Andreu –dos districtes amb valors molt propers– que intercanvien posicions en relació amb l'estudi de l'ICEF.

Cal afegir també que una recent explotació encara no difosa elaborada a partir de les dades de l'informe "Mercado de Trabajo y Pensiones en las Fuentes Tributarias" de l'Agència Tributaria (AEAT), basat en les declaracions de l'any 2004¹⁰ palesa, en relació amb l'estudi que aquí es presenta: (1) una coincidència absoluta en les cinc primeres posicions (els districtes amb RFDpc més elevades), (2) un segon grup intermedi coincident format per Sants-Montjuïc, Horta-Guinardó i Sant Andreu, però amb posicions intercanviades; i (3) el darrer grup, també coincident, format pels dos districtes amb valors més baixos, Ciutat Vella i Nou Barris, si bé en l'estudi de l'AEAT Ciutat Vella ocupa la darrera posició. Un fet, aquest darrer, fàcilment explicable pel pes que atribuïm en la confecció de l'Índex RFD al preu de l'habitatge així com pel superior pes de les pensions a Ciutat Vella en l'estructura dels ingressos de les dades de l'AEAT, mentre que a Nou Barris les rendes del treball (en general, més elevades que les pensions) són més abundants en termes relatius. A l'Annex 3 es presenta una taula de correlacions dels rangs i un gràfic comparatiu jeràrquic entre l'Índex de la RFD, l'ICEF i els valors obtinguts de l'estudi de les dades de l'AEAT a nivell de Zones Estadístiques Grans (ZEG).

(9) Vegeu l'Annex 2

(10) Dades extretes d'una explotació específica sol·licitada per l'Ajuntament per a la ciutat de Barcelona per a l'any 2004, a partir de les retencions i ingressos a compte dels rendiments del treball. Recull totes les prestacions per compte aliena, pensions i prestacions per desocupació, encara que estiguin exemptes de fer la declaració de l'IRPF. Resten exclosos els rendiments d'activitats professionals, les cessions de drets d'imatges i les rendes de consellers i administradors. Vegeu els detalls d'aquestes dades a Borrell J.R. et al (2006) "Preus, rendes i accessibilitat a l'habitatge a Barcelona", a Costas A. (2006) *Llibre Blanc de l'Habitatge a Barcelona*, Ajuntament de Barcelona, en premsa.

Mapa 1**Renda Familiar Disponible per càpita 2005 (districtes)**

5.3 Resultats detallats per Zones Estadístiques Grans (ZEG) i per Zones de Recerca Petites (ZRP)

Un cop vistos els principals resultats a nivell global, aprofundirem en el coneixement de la ciutat apropant la lupa a les 248 Zones de Recerca Petites, les unitats territorials més petites amb una dimensió mitjana suficient per permetre l'anàlisi que aquí es presenta. L'aproximació per ZRP ofereix una informació molt matisada i rica, i permet una plasmació molt més tangible de les diferències entre les zones analitzades.

Com a pas intermediari, presentem també els resultats per unes unitats administratives a mig camí entre els districtes i les ZRP, com són les 38 Zones Estadístiques Grans (ZEG) (Taula 4 amb les dades de població i els valors absoluts, i Taula 5 amb els índexs de 2000 i 2005 ordenats). Sense entretenir-nos en una lectura gaire detallada, ja s'observa l'augment de la dispersió propi de l'ampliació del nombre d'observacions, amb un quocient del valor màxim sobre el mínim de 3,4. Les taules revelen que la major contraposició es dona entre els barris del

nord de la ciutat (Nou Barris) i els de l'oest (Les Corts i Sarrià-Sant Gervasi), que fins a cert punt podríem situar al voltant de la Meridiana i de la Diagonal en els seus trams més allunyats dels seu punt d'intersecció.

Al Mapa 2 es veu perfectament aquesta contraposició, així com els contrastos d'homogeneïtat entre districtes. Alguns com Sarrià-Sant Gervasi, Gràcia o Horta-Guinardó són monocromàtics –les ZEG que contenen són semblants entre elles en termes de RFD–, mentre que d'altres com Sant Martí, Ciutat Vella o Sant Andreu tenen zones amb 3 o 4 categories de renda –colors diferents.

Taula 4

Renda Familiar Disponible per càpita (Zones Estadístiques-ZEG)

Zones Estadístiques Núm. Nom	Districte Núm.	Població resident 2005	RFD _{PC} (€/any) 2005	Índex RFD Barcelona = 100	
				2000	2005
1 Barceloneta	1	15.428	10.451	51,4	63,1
2 Parc	1	22.558	13.723	69,5	82,9
3 Gòtic	1	26.982	13.827	81,3	83,5
4 Raval	1	46.322	10.419	53,4	62,9
5 Sant Antoni	2	37.878	17.062	100,6	103,1
6 Esquerra Eixample	2	99.700	20.187	122,8	121,9
7 Dreta Eixample	2	42.173	23.041	144,7	139,2
8 Estació Nord	2	30.770	18.005	110,5	108,8
9 Sagrada Família	2	51.964	16.757	95,8	101,2
10 Poble-sec	3	39.239	11.664	65,9	70,5
11 Montjuïc	3	1.243	13.361	73,9	80,7
12 Zona Franca-Port	3	28.949	12.590	78,1	76,0
13 Font de la Guatlla	3	10.372	14.830	108,2	89,6
14 Bordeta-Hostafrancs	3	19.504	13.700	87,7	82,8
15 Sants	3	78.329	14.205	81,7	85,8
16 Les Corts	4	68.761	21.222	122,8	128,2
17 Pedralbes	4	13.827	32.292	210,1	195,1
18 Sant Gervasi	5	101.142	29.043	167,7	175,4
19 Sarrià	5	35.743	31.442	172,1	189,9
20 Vallvidrera-Les Planes	5	3.576	26.895	149,5	162,5
21 Gràcia	6	87.783	17.042	96,4	102,9
22 Vallcarca	6	32.304	18.022	104,2	108,9
23 Guinardó	7	68.478	15.256	88,1	92,2
24 Horta	7	71.450	13.295	74,3	80,3
25 Vall d'Hebron	7	29.992	13.682	80,2	82,6
26 Vilapicina-Turó de la Peira	8	65.497	12.080	69,9	73,0
27 Roquetes-Verdum	8	86.059	11.048	63,5	66,7
28 Ciutat Meridiana-Vallbona	8	13.425	9.560	56,7	57,7
29 Sagrera	9	52.621	14.566	83,6	88,0
30 Congrés	9	13.593	13.912	80,8	84,0
31 Sant Andreu	9	52.834	14.006	79,7	84,6
32 Bon Pastor	9	14.004	9.949	62,8	60,1
33 Trinitat Vella	9	9.546	11.614	60,9	70,2
34 Fort Pius	10	12.624	17.359	98,4	104,9
35 Poblenou	10	61.077	15.542	86,1	93,9
36 Barri Besòs	10	25.603	10.188	56,0	61,5
37 Clot	10	65.216	15.073	83,1	91,0
38 Verneda	10	56.509	12.783	74,3	77,2
Total Barcelona		1.593.075	16.555	100,0	100,0

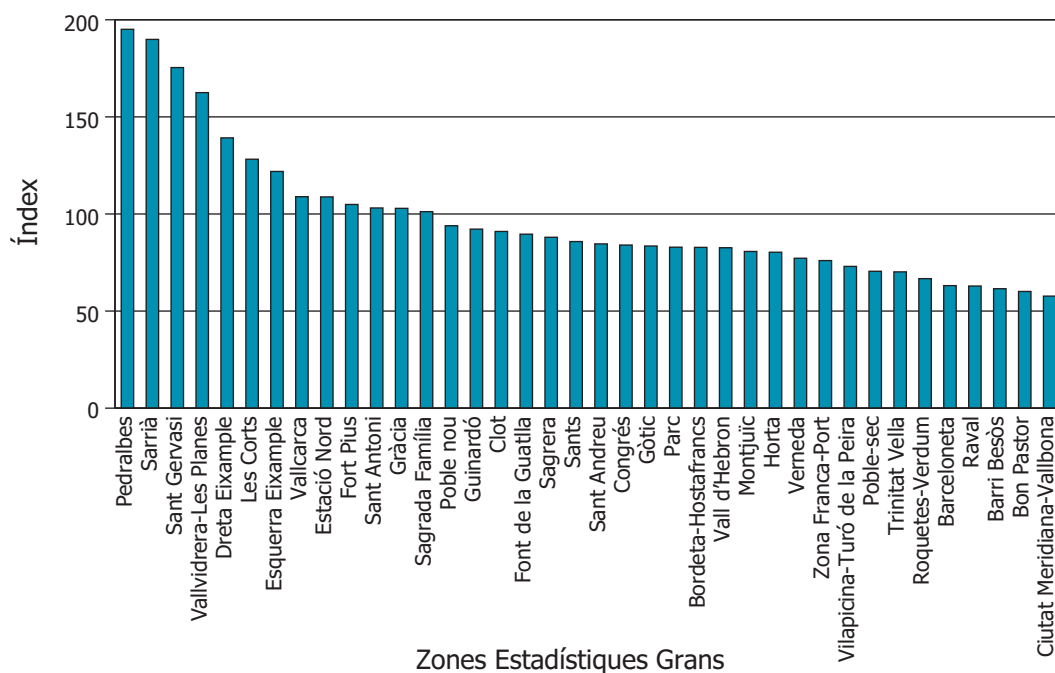
Taula 5

Posició de les Zones Estadístiques segons l'Índex RFD (ord. descen.)

2000				2005			
Zones Estadístiques		Dte	Índex	Zones Estadístiques		Dte	Índex
Pos.Núm.	Nom	Núm.	RFD	Pos.Núm.	Nom	Núm.	RFD
1	17 Pedralbes	4	210,1	1	17 Pedralbes	4	195,1
2	19 Sarrià	5	172,1	2	19 Sarrià	5	189,9
3	18 Sant Gervasi	5	167,7	3	18 Sant Gervasi	5	175,4
4	20 Vallvidrera-Les Planes	5	149,5	4	20 Vallvidrera-Les Planes	5	162,5
5	7 Dreta Eixample	2	144,7	5	7 Dreta Eixample	2	139,2
6	16 Les Corts	4	122,8	6	16 Les Corts	4	128,2
7	6 Esquerra Eixample	2	122,8	7	6 Esquerra Eixample	2	121,9
8	8 Estació Nord	2	110,5	8	22 Vallcarca	6	108,9
9	13 Font de la Guatlla	3	108,2	9	8 Estació Nord	2	108,8
10	22 Vallcarca	6	104,2	10	34 Fort Pius	10	104,9
11	5 Sant Antoni	2	100,6	11	5 Sant Antoni	2	103,1
12	34 Fort Pius	10	98,4	12	21 Gràcia	6	102,9
13	21 Gràcia	6	96,4	13	9 Sagrada Família	2	101,2
14	9 Sagrada Família	2	95,8	14	35 Poblenou	10	93,9
15	23 Guinardó	7	88,1	15	23 Guinardó	7	92,2
16	14 Bordeta-Hostafrancs	3	87,7	16	37 Clot	10	91,0
17	35 Poblenou	10	86,1	17	13 Font de la Guatlla	3	89,6
18	29 Sagrera	9	83,6	18	29 Sagrera	9	88,0
19	37 Clot	10	83,1	19	15 Sants	3	85,8
20	15 Sants	3	81,7	20	31 Sant Andreu	9	84,6
21	3 Gòtic	1	81,3	21	30 Congrés	9	84,0
22	30 Congrés	9	80,8	22	3 Gòtic	1	83,5
23	25 Vall d'Hebron	7	80,2	23	2 Parc	1	82,9
24	31 Sant Andreu	9	79,7	24	14 Bordeta-Hostafrancs	3	82,8
25	12 Zona Franca-Port	3	78,1	25	25 Vall d'Hebron	7	82,6
26	24 Horta	7	74,3	26	11 Montjuïc	3	80,7
27	38 Verneda	10	74,3	27	24 Horta	7	80,3
28	11 Montjuïc	3	73,9	28	38 Verneda	10	77,2
29	26 Vilapicina-T. de la Peira	8	69,9	29	12 Zona Franca-Port	3	76,0
30	2 Parc	1	69,5	30	26 Vilapicina-T. de la Peira	8	73,0
31	10 Poble-sec	3	65,9	31	10 Poble-sec	3	70,5
32	27 Roquetes-Verdum	8	63,5	32	33 Trinitat Vella	9	70,2
33	32 Bon Pastor	9	62,8	33	27 Roquetes-Verdum	8	66,7
34	33 Trinitat Vella	9	60,9	34	1 Barceloneta	1	63,1
35	28 C. Meridiana-Vallbona	8	56,7	35	4 Raval	1	62,9
36	36 Barri Besòs	10	56,0	36	36 Barri Besòs	10	61,5
37	4 Raval	1	53,4	37	32 Bon Pastor	9	60,1
38	1 Barceloneta	1	51,4	38	28 C. Meridiana-Vallbona	8	57,7
Total Barcelona			100,0	Total Barcelona			100,0

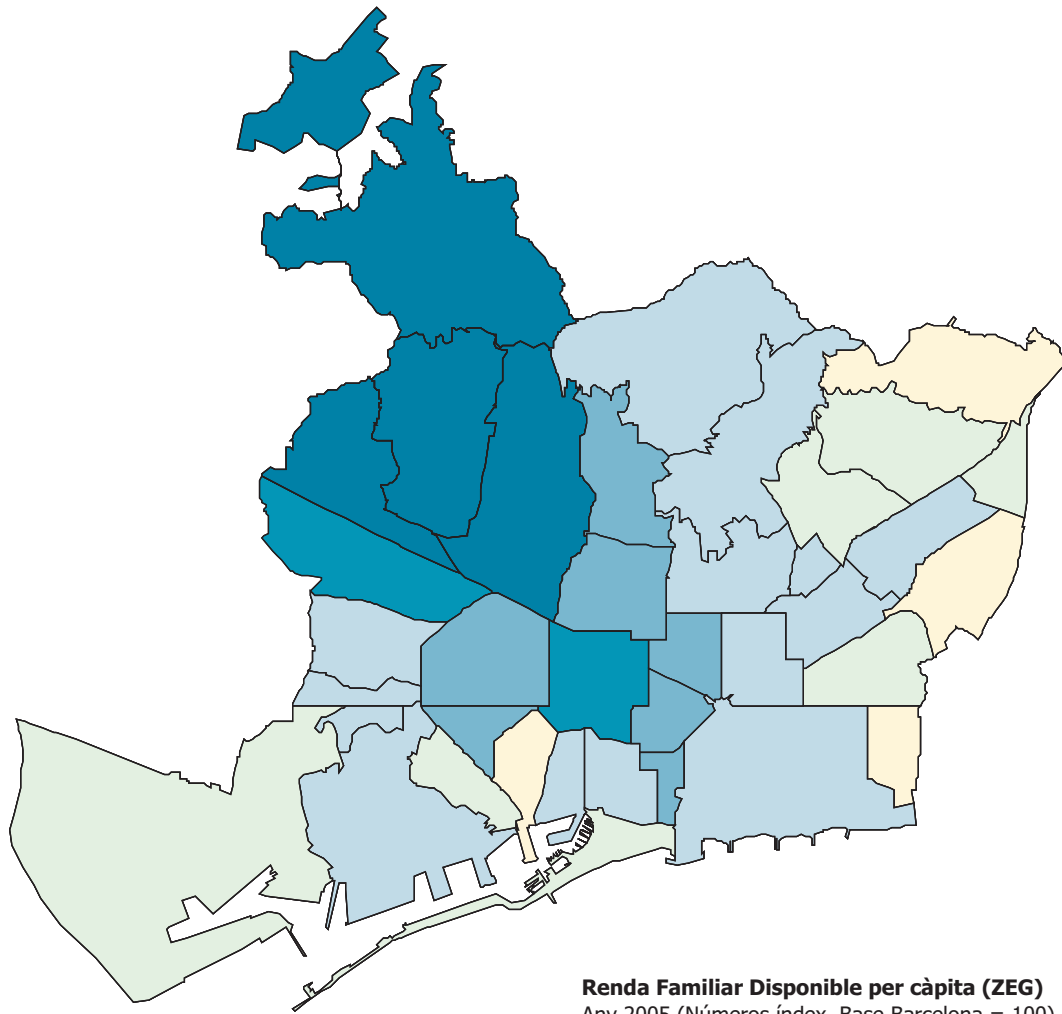
Gràfic 7

Índex de la RFD 2005 per ZEG (Bcn = 100)

Mapa 2

Renda Familiar Disponible per càpita 2005 (ZEG)

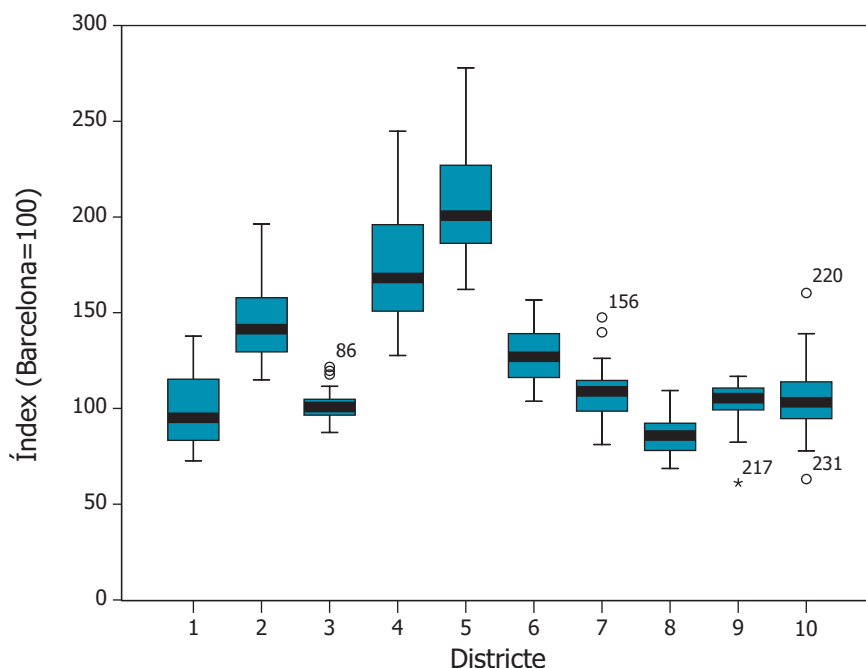
Renda Familiar Disponible per càpita (ZEG)
Any 2005 (Números índex. Base Barcelona = 100)

- Molt alta (més de 159)
- Alta (de 126 a 159)
- Mitjana-alta (de 100 a 126)
- Mitjana-baixa (de 79 a 100)
- Baixa (de 63 a 79)
- Molt baixa (menys de 63)

La Taula 6 conté les dades de població i els valors de la RFD en termes absoluts i en números índex per a cadascuna de les 248 ZRP. A la Taula 7 es poden veure els índexs ordenats per als anys 2000 i 2005. Com s'ha vist anteriorment amb les dades per al conjunt de la ciutat, el recorregut de l'índex de la RFD va de 43 a 243,5, amb una desviació estàndard de 36,0.

Gràfic 8

Diagrama de caixa. Índex RFD per Districtes (2005)

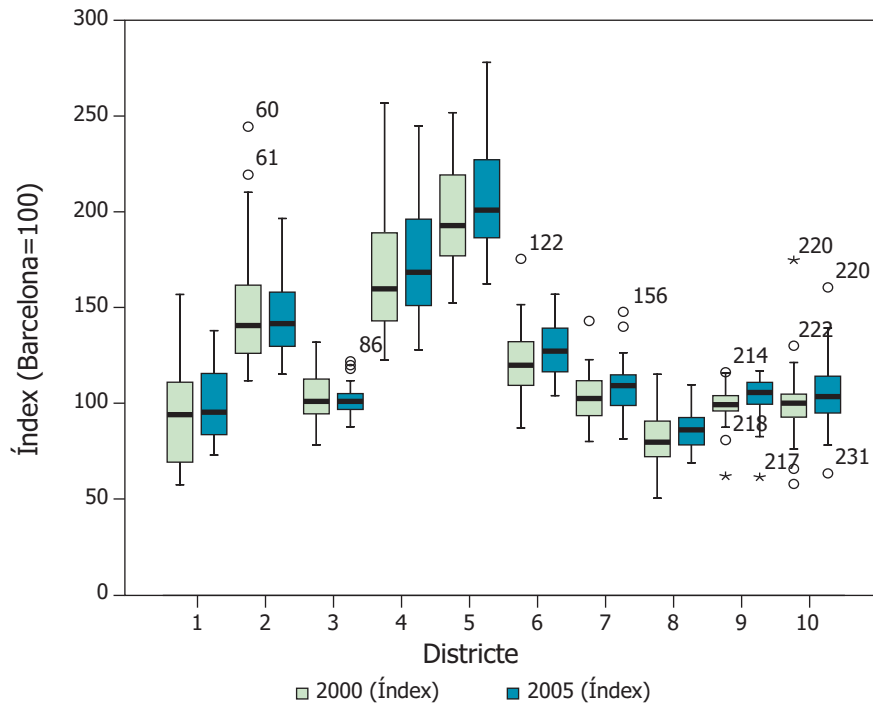
El Mapa 4 reflecteix amb grans taques de colors les diferències de rendes mitjanes per àrees per l'any 2005, accentuant el contrast vist a nivell de ZEG entre les zones del nord i de l'oest de la ciutat. El Mapa 3 permet comparar aquests resultats amb els de l'any 2000; un resultat que considerem homogenis amb les precisions metodològiques explicades a l'apartat 4. En les pàgines que segueixen es poden trobar l'anàlisi d'aquests resultats i dels mapes de les diferents ZRP agrupades per districtes.

El diagrama de caixes per districtes corresponent a l'any 2005 (Gràfic 8) revela notables diferències per districtes. Les deu caixes corresponen als deu conjunts formats per les ZRP de cada districte, i mostren amb claredat el nivell de la mediana i la dispersió, tant interna com en comparació amb la resta de districtes, així com el grau d'asimetria de la distribució. Com es confirmarà més endavant en l'anàlisi més minuciosa de les ZRP de cada districte, hi ha districtes molt homogenis i d'altres on el tret més distintiu és l'elevada dispersió.

El Gràfic 9 completa l'anterior perquè permet comparar com ha evolucionat la situació per districtes entre l'any 2000 i 2005. Un dels aspectes més interessants és comprovar com a la majoria de districtes s'ha reduït la dispersió. En les taules detallades per districtes que s'ofereixen més endavant també es poden comprovar aquestes evolucions mitjançant el coeficient de variació de Pearson que, o bé s'ha reduït (a 8 districtes) o bé s'ha mantingut (als dos districtes restants).

Gràfic 9

Diagrama de caixa. Índex RFD per districtes (2000 i 2005)

Taula 6¹¹

Renda Familiar Disponible per càpita (Zones de Recerca-ZRP)						
Zones de Recerca Petites		Districte Núm.	Població resident 2005	RFD _{pc} (€/any) 2005	Índex RFD Barcelona = 100	
Núm.	Nom				2000	2005
1	Sant Sebastià	1	1.944	13.608	76,4	82,2
2	c/ Cervera-Aixada	1	2.409	9.081	55,4	54,9
3	c/ Churruga	1	1.895	10.039	42,0	60,6
4	Barceloneta Centre	1	4.120	10.515	54,8	63,5
5	Hospital del Mar	1	5.060	9.992	40,2	60,4
6	Ciudadella-Born	1	1.867	15.968	91,1	96,5
7	Llotja de Mar	1	1.364	15.083	78,2	91,1
8	Santa Maria del Mar	1	1.464	16.279	93,0	98,3
9	Museu Picasso	1	1.774	14.616	69,4	88,3
10	Casc Antic-Jutjats	1	4.735	12.195	59,9	73,7
11	Mercat Santa Caterina	1	4.348	12.321	50,2	74,4
12	Av Francesc Cambó	1	1.156	15.094	96,6	91,2
13	Sant Pere	1	3.402	11.971	59,5	72,3
14	Palau Música	1	2.448	16.311	88,9	98,5
15	c/ Condal	1	1.807	14.378	86,1	86,8
16	Pl. Villa de Madrid	1	1.206	18.838	95,3	113,8
17	c/ Petritxol	1	1.004	16.700	74,4	100,9
18	Catedral	1	11.619	11.988	65,4	72,4
19	Palau de la Generalitat	1	893	13.883	106,9	83,9
20	c/ Boqueria	1	1.054	16.087	75,4	97,2
21	Pl. Reial-Ajuntament	1	2.114	17.145	95,0	103,6
22	Correus	1	1.926	15.418	90,8	93,1
23	Pl. La Mercè	1	2.572	12.464	73,2	75,3
24	Pl. Medinacel.li	1	2.787	14.705	75,4	88,8
25	Drassanes	1	1.303	11.029	75,2	66,6
26	Palau Güell	1	4.771	10.966	48,5	66,2
27	Liceu	1	1.886	9.608	39,9	58,0
28	Sant Pau del Camp	1	1.443	10.201	43,4	61,6
29	Pl. Folch i Torres	1	4.591	9.618	39,3	58,1
30	Sant Agustí	1	2.259	10.578	54,2	63,9
31	Mercat Boqueria	1	1.479	12.110	53,5	73,1
32	c/Riera Baixa	1	4.356	9.987	43,0	60,3
33	c/ La Cera	1	7.278	8.896	47,7	53,7
34	c/ Riera Alta	1	11.515	9.428	47,6	56,9
35	Casa Caritat	1	1.861	10.751	75,9	64,9
36	Academia Ciències	1	2.740	16.875	93,1	101,9
37	c/ Tallers-Pelai	1	840	16.775	131,3	101,3
38	Mercat Sant Antoni	2	11.948	15.360	93,9	92,8
39	Av. Mistral	2	10578	18.630	106,9	112,5
40	c/ Sepúlveda-Viladomat	2	9.000	17.207	100,3	103,9
41	c/ Sepúlveda-Casanova	2	6.352	17.447	102,7	105,4
42	Universitat	2	3.512	20.748	121,4	125,3
43	c/ Casanova-Diputació	2	6.697	19.841	132,2	119,8
44	Casa Golferichs	2	10.239	19.367	110,4	117,0
45	Parc Escorxador	2	6.743	18.187	108,7	109,9
46	c/Llança	2	9.264	19.526	112,2	117,9
47	Av. Roma-Aragó	2	3.903	19.087	116,5	115,3

(11) Notes: (1) Els noms que figuren a la taula tenen un efecte orientatiu quant a la localització. La denominació oficial de les zones de recerca petita (ZRP) és la numeració de la 1 a la 248.

(2) Com s'explica a l'apartat 4, els resultats de l'any 2000 són vàlids per a la distribució territorial, però no són estrictament comparables en termes d'evolució amb 2005.

Taula 6 (cont.)

Renda Familiar Disponible per càpita (Zones de Recerca-ZRP)						
<u>Zones de Recerca Petites</u>		<u>Districte</u> Núm.	<u>Població</u> resident 2005	<u>RFDpc</u> (€/any) 2005	<u>Índex RFD</u> Barcelona = 100	
Núm.	Nom				2000	2005
48	Telefònica	2	6.544	21.570	143,5	130,3
49	Mercat Ninot	2	6.734	18.960	119,7	114,5
50	c/ Aribau-Mallorca	2	5.030	21.274	133,8	128,5
51	c/ Aribau-Còrsega	2	6.292	22.582	131,7	136,4
52	Hospital Clínic	2	6.369	20.094	111,9	121,4
53	Escola Industrial	2	8.235	19.395	112,7	117,2
54	Presó Model	2	8.463	19.983	116,3	120,7
55	c/ Londres-Borrell	2	6.999	21.913	140,2	132,4
56	c/ Londres-Casanova	2	4.676	21.919	151,2	132,4
57	La Pedrera	2	2.012	27.089	168,9	163,6
58	Casa de les Punxes	2	9.307	22.299	118,6	134,7
59	Mercat Concepció	2	8.186	22.851	146,1	138,0
60	Pg. Gràcia Central	2	2.720	25.842	212,4	156,1
61	Illa de la Discòrdia	2	1.754	27.805	189,2	168,0
62	Torre de les Aigües	2	5.003	23.738	137,8	143,4
63	Tetuan Nord	2	6.479	18.603	103,4	112,4
64	Pl. Catalunya-Rondes	2	6.712	24.472	180,7	147,8
65	Estació del Nord	2	13.707	19.190	126,3	115,9
66	Auditori	2	5.147	15.591	91,6	94,2
67	Pl. Monumental	2	11.916	17.686	100,7	106,8
68	Pl. Hispanitat	2	12.743	15.959	89,6	96,4
69	Mercat Sagrada Família	2	12.207	16.703	93,3	100,9
70	Sagrada Família	2	8.476	16.728	93,4	101,0
71	Jardins Indústria	2	10.604	17.498	103,0	105,7
72	Creu Roja	2	7.934	17.161	102,2	103,7
73	Tres Xemeneies	3	6.893	11.763	81,0	71,1
74	Poble Sec-Satalia	3	18.654	11.149	58,6	67,3
75	Mercat de les Flors	3	13.692	12.317	67,9	74,4
76	Montjuïc	3	1.243	13.361	73,9	80,7
77	Polígon Zona Franca	3	1.202	13.001	95,5	78,5
78	Pg. Zona Franca-Oest	3	7.000	12.680	90,0	76,6
79	Pg. Zona Franca-Est	3	20.747	12.535	73,6	75,7
80	Font de la Guatlla	3	10.372	14.830	108,2	89,6
81	Hostafrancs	3	9.096	13.586	78,2	82,1
82	Magòria-Can Batlló	3	10.408	13.799	96,1	83,4
83	Sants-Mercat Nou	3	8.624	12.945	81,2	78,2
84	Cotxeres de Sants	3	10.236	13.391	72,9	80,9
85	Espanya Industrial	3	7.065	13.694	75,3	82,7
86	Pl. Centre Sud	3	11.693	16.382	93,5	99,0
87	Can Mantega	3	11.905	16.078	90,4	97,1
88	Mercat Sants	3	4.613	11.445	63,2	69,1
89	c/ Sugranyes	3	16.261	12.684	75,5	76,6
90	c/ Roger	3	7.932	15.783	90,3	95,3
91	Torre Melina-Collblanc	4	9.211	23.505	129,4	142,0
92	FC. Barcelona	4	4.257	26.205	159,8	158,3
93	Jardins Bacardí	4	11.044	17.292	99,6	104,5
94	Sol de Baix	4	7.435	19.952	117,7	120,5
95	Pl. Centre Nord	4	11.186	18.644	110,3	112,6
96	Les Infantes	4	9.296	21.759	119,4	131,4
97	c/Loreto	4	6.654	24.674	144,2	149,0
98	Les Corts-Centre	4	9.678	22.405	134,0	135,3
99	Santa Gemma	4	5.775	29.318	201,2	177,1

Taula 6 (cont.)

Renda Familiar Disponible per càpita (Zones de Recerca-ZRP)						
Zones de Recerca Petites		Districte Núm.	Població resident 2005	RFDpc (€/any) 2005	Índex RFD Barcelona = 100	
Núm.	Nom				2000	2005
100	Palau Reial	4	7.047	34.309	223,8	207,2
101	Pedralbes	4	1.005	35.236	162,3	212,8
102	R.C.D. Espanyol	5	7.404	40.306	219,2	243,5
103	c/ Sagués	5	3.852	25.847	169,6	156,1
104	c/ Tuset	5	5.623	26.702	192,2	161,3
105	Jardins Moragas	5	7.801	25.432	150,4	153,6
106	Turó Parc	5	9.035	33.718	188,5	203,7
107	Pl. Adrià	5	5.943	34.249	190,0	206,9
108	Parc de Monterols	5	7.556	28.153	152,7	170,1
109	c/ Saragossa	5	11.002	22.579	140,6	136,4
110	Parc Turó del Putget	5	8.165	25.784	144,9	155,7
111	C.T. Barcino	5	7.724	25.100	146,3	151,6
112	Av. Tibidabo	5	6.232	28.130	157,9	169,9
113	c/ Sant Gervasi	5	9.721	28.715	164,3	173,4
114	c/ Mandri	5	11.084	32.731	181,4	197,7
115	Tres Torres	5	5.837	38.809	213,4	234,4
116	Salesians	5	5.906	32.166	189,7	194,3
117	Quinta Amèlia	5	6.233	29.403	164,9	177,6
118	Sarrià Centre	5	11.302	28.282	157,4	170,8
119	Can Caralleu	5	3.097	30.876	127,2	186,5
120	Institut Químic	5	3.368	32.302	170,2	195,1
121	Vallvidrera	5	3.576	26.895	149,5	162,5
122	Riera Sant Miquel	6	2.870	19.778	148,5	119,5
123	Pl. Rius i Taulet	6	4.964	15.266	82,5	92,2
124	c/ Llibertat	6	4.872	13.648	66,8	82,4
125	c/ Quevedo	6	5.587	16.106	96,8	97,3
126	c/ d'en Grassot	6	7.601	17.199	92,1	103,9
127	La Sedeta	6	7.702	19.037	105,8	115,0
128	c/ Romans	6	6.204	15.894	85,1	96,0
129	c/ Legalitat	6	8.248	16.850	97,1	101,8
130	Pl. Virreina-Trav	6	4.648	15.824	82,0	95,6
131	Pl. Diamant	6	3.402	14.952	89,6	90,3
132	Pl. Sol	6	2.375	14.427	91,7	87,1
133	Rambla del Prat	6	4.873	19.086	103,5	115,3
134	Fontana	6	2.809	15.179	78,6	91,7
135	Pl. Lesseps-Sud	6	2.604	18.730	107,2	113,1
136	Torrent l'Olla-Trav. Dalt	6	3.603	17.454	120,7	105,4
137	Pl. Nord-Pl. Rovira	6	5.811	17.079	91,5	103,2
138	C.F.Europa	6	9.610	19.438	108,3	117,4
139	Parc Güell	6	8.038	18.501	108,0	111,8
140	Baixada de la Glòria	6	7.565	17.652	108,6	106,6
141	c/ Mora d'Ebre	6	7.014	14.735	81,6	89,0
142	La Creueta del Coll	6	3.706	21.218	112,6	128,2
143	Hospital Militar	6	4.499	19.053	111,0	115,1
144	Penitents	6	1.482	21.756	126,4	131,4
145	Quarter Girona	7	10.446	17.073	95,1	103,1
146	La Aliança	7	6.452	14.640	87,2	88,4
147	Hospital Sant Pau	7	6.933	15.169	87,6	91,6
148	Pl. Guinardó	7	8.440	15.547	89,4	93,9
149	Mercat Guinardó	7	6.768	15.618	86,7	94,3
150	c/Mascaró	7	6.971	14.761	87,4	89,2
151	Parc del Guinardó	7	6.125	14.443	89,8	87,2

Taula 6 (cont.)

Renda Familiar Disponible per càpita (Zones de Recerca-ZRP)						
<u>Zones de Recerca Petites</u>		<u>Districte</u>	<u>Població</u>	<u>RFDpc</u>	<u>Índex RFD</u>	
<u>Núm.</u>	<u>Nom</u>	<u>Núm.</u>	<u>resident</u>	<u>(€/any)</u>	<u>Barcelona =100</u>	
			<u>2005</u>	<u>2005</u>	<u>2000</u>	<u>2005</u>
152	Parc de les Aigües	7	8.534	15.162	91,8	91,6
153	Can Baró	7	7.809	13.963	75,1	84,3
154	c/ Font d'en Fargas	7	7.683	12.673	65,7	76,5
155	c/ Alt Pedrell	7	3.901	19.151	118,5	115,7
156	Can Pujolet	7	2.985	20.349	97,1	122,9
157	Mercat Carmel	7	7.754	10.735	60,8	64,8
158	c/Segimón	7	6.500	10.982	61,7	66,3
159	Muntanya del Carmel	7	7.086	10.180	60,2	61,5
160	Pl. Pastrana	7	7.392	11.926	63,2	72,0
161	Mercat d'Horta	7	4.969	13.049	79,3	78,8
162	Pl. Santes Creus	7	3.552	15.439	91,9	93,3
163	C. Esportiu Horta	7	6.333	14.556	82,3	87,9
164	Horta Centre-Pl. Eivissa	7	5.954	14.198	80,5	85,8
165	Horta-Valldaura	7	6.831	14.590	79,8	88,1
166	Cementiri d'Horta	7	510	12.064	63,4	72,9
167	Sant Genís	7	6.111	13.416	81,0	81,0
168	C. Sanitària Vall Hebron	7	1.100	14.399	80,2	87,0
169	Montbau	7	5.229	14.349	79,0	86,7
170	A. Olímpica Vall Hebron	7	5.865	15.718	99,8	94,9
171	Teixonera	7	11.687	12.433	70,3	75,1
172	Torre Llobeta	8	8.080	13.670	80,1	82,6
173	Vilapicina	8	9.164	13.683	77,2	82,7
174	c/ Escòcia	8	7.853	12.844	83,7	77,6
175	Pl. Soller	8	7.401	12.161	73,5	73,5
176	Can Dragó	8	6.251	11.882	68,0	71,8
177	c/ Alcúdia	8	9.472	11.512	69,4	69,5
178	Calderón de la Barca	8	9.452	10.934	60,3	66,0
179	Turó de la Peira	8	5.811	10.338	52,9	62,4
180	Ramón Albó	8	2.013	8.831	32,8	53,3
181	Can Ensenya	8	10.159	14.497	92,7	87,6
182	Guineueta	8	5.663	11.004	67,0	66,5
183	Parc Guineueta	8	7.396	10.126	55,0	61,2
184	Prosperitat-Llucmajor	8	5.670	11.744	64,0	70,9
185	Verdum	8	4.769	10.112	58,4	61,1
186	Prosperitat-Via Júlia	8	6.229	11.245	70,1	67,9
187	Prosperitat-Rio Janeiro	8	5.125	10.711	54,6	64,7
188	Prosperitat-Via Favència	8	9.662	11.232	64,4	67,8
189	Trinitat Nova	8	5.063	8.263	43,7	49,9
190	Dipòsits Aigua	8	3.756	9.567	50,7	57,8
191	Roquetes	8	7.502	9.699	52,1	58,6
192	c/ Mina de la Ciutat	8	7.351	10.268	53,8	62,0
193	Canyelles	8	7.714	11.925	70,1	72,0
194	Turó de Roquetes	8	4.193	9.357	55,9	56,5
195	Torre Baró	8	1.619	10.876	51,2	65,7
196	Ciutat Meridiana	8	6.642	9.466	59,5	57,2
197	Vallbona	8	971	8.891	50,2	53,7
198	c/ Bofarull	9	10.828	15.383	88,6	92,9
199	Navas	9	10.775	14.697	88,3	88,8
200	La Sagrera-Estació	9	6.920	14.772	82,4	89,2
201	c/ Berenguer de Palou	9	4.761	13.425	79,3	81,1
202	La Sagrera	9	10.155	14.284	80,6	86,3
203	Mercat Felip II	9	9.182	14.198	78,0	85,8

Taula 6 (cont.)

Renda Familiar Disponible per càpita (Zones de Recerca-ZRP)						
Zones de Recerca Petites		Districte Núm.	Població resident 2005	RFDpc (€/any) 2005	Índex RFD Barcelona =100	
Núm.	Nom				2000	2005
204	I.B. Alzina	9	8.739	14.680	86,9	88,7
205	Congrès	9	4.854	12.531	71,1	75,7
206	Fabra i Coats	9	4.467	14.602	81,5	88,2
207	Sant Andreu	9	7.909	14.751	78,1	89,1
208	Mercat Sant Andreu	9	5.492	13.128	75,0	79,3
209	c/ Servet	9	2.812	13.584	75,2	82,1
210	Pl. Mossèn Clapés	9	7.618	12.943	77,5	78,2
211	Casa Bloc	9	5.948	13.631	76,6	82,3
212	Colorantes	9	6.530	14.824	93,3	89,5
213	Sant Andreu-c/Segre	9	9.884	13.893	77,8	83,9
214	C.F. Sant Andreu	9	2.174	15.634	93,7	94,4
215	Bon Pastor-Santander	9	6.002	10.679	67,7	64,5
216	Bon Pastor-Maquinista	9	5.627	10.368	67,1	62,6
217	Baró de Viver	9	2.375	7.112	43,5	43,0
218	Trinitat Vella	9	9.546	11.614	60,9	70,2
219	Fort Pius	10	12.624	17.359	98,4	104,9
220	Vila Olímpica	10	7.205	22.299	147,9	134,7
221	c/ Sancho de Avila	10	2.090	11.528	92,6	69,6
222	Olivetti	10	4.867	17.876	106,5	108,0
223	Poble Nou	10	10.505	15.083	76,8	91,1
224	Catalana	10	7.551	15.532	77,1	93,8
225	Can Felipa	10	8.675	13.528	72,0	81,7
226	c/ Gran Via-Bilbao	10	4.962	13.361	79,0	80,7
227	Pl. Perú	10	5.550	13.523	76,1	81,7
228	c/ Venezuela	10	5.059	10.905	63,2	65,9
229	Diagonal Mar	10	4.613	19.052	88,6	115,1
230	Besòs-Diagonal	10	6.384	12.257	65,1	74,0
231	Besòs-Mar	10	7.117	7.423	39,7	44,8
232	Besòs	10	7.030	9.692	47,0	58,5
233	Besòs-Paraguai	10	5.072	12.151	77,2	73,4
234	Parc del Clot	10	15.762	15.206	81,0	91,8
235	c/ Aragó-Independència	10	5.683	14.849	81,6	89,7
236	Provença-Independència	10	8.484	15.218	87,9	91,9
237	Sant Josep Calassanç	10	9.606	16.236	92,9	98,1
238	Camp de l'Arpa Nord	10	6.859	13.810	78,5	83,4
239	Can Robacols	10	10.734	14.973	80,0	90,4
240	Clot-Meridiana	10	8.088	14.639	79,4	88,4
241	c/ Provençals	10	5.387	13.354	71,8	80,7
242	Centre Cívic Sant Martí	10	9.615	13.314	76,6	80,4
243	C.F. Júpiter	10	4.593	13.935	79,8	84,2
244	Parc Sant Martí	10	6.958	13.598	83,1	82,1
245	Polígon Sant Martí	10	8.418	13.162	77,2	79,5
246	Pl. La Palmera	10	8.883	13.340	81,2	80,6
247	La Pau	10	6.179	10.643	56,6	64,3
248	La Verneda-Santander	10	6.476	10.610	63,5	64,1
Total Barcelona			1.593.075	16.555	100,0	100,0

Taula 7

Posició de les Zones de Recerca segons l'índex RFD (ord. descendent)

2000				2005			
Posició	ZRP	Districte	Índex RFD	Posició	ZRP	Districte	Índex RFD
1	100	4	223,8	1	102	5	243,5
2	102	5	219,2	2	115	5	234,4
3	115	5	213,4	3	101	4	212,8
4	60	2	212,4	4	100	4	207,2
5	99	4	201,2	5	107	5	206,9
6	104	5	192,2	6	106	5	203,7
7	107	5	190,0	7	114	5	197,7
8	116	5	189,7	8	120	5	195,1
9	61	2	189,2	9	116	5	194,3
10	106	5	188,5	10	119	5	186,5
11	114	5	181,4	11	117	5	177,6
12	64	2	180,7	12	99	4	177,1
13	120	5	170,2	13	113	5	173,4
14	103	5	169,6	14	118	5	170,8
15	57	2	168,9	15	108	5	170,1
16	117	5	164,9	16	112	5	169,9
17	113	5	164,3	17	61	2	168,0
18	101	4	162,3	18	57	2	163,6
19	92	4	159,8	19	121	5	162,5
20	112	5	157,9	20	104	5	161,3
21	118	5	157,4	21	92	4	158,3
22	108	5	152,7	22	103	5	156,1
23	56	2	151,2	23	60	2	156,1
24	105	5	150,4	24	110	5	155,7
25	121	5	149,5	25	105	5	153,6
26	122	6	148,5	26	111	5	151,6
27	220	10	147,9	27	97	4	149,0
28	111	5	146,3	28	64	2	147,8
29	59	2	146,1	29	62	2	143,4
30	110	5	144,9	30	91	4	142,0
31	97	4	144,2	31	59	2	138,0
32	48	2	143,5	32	51	2	136,4
33	109	5	140,6	33	109	5	136,4
34	55	2	140,2	34	98	4	135,3
35	62	2	137,8	35	220	10	134,7
36	98	4	134,0	36	58	2	134,7
37	50	2	133,8	37	56	2	132,4
38	43	2	132,2	38	55	2	132,4
39	51	2	131,7	39	96	4	131,4
40	37	1	131,3	40	144	6	131,4
41	91	4	129,4	41	48	2	130,3
42	119	5	127,2	42	50	2	128,5
43	144	6	126,4	43	142	6	128,2
44	65	2	126,3	44	42	2	125,3
45	42	2	121,4	45	156	7	122,9
46	136	6	120,7	46	52	2	121,4
47	49	2	119,7	47	54	2	120,7
48	96	4	119,4	48	94	4	120,5
49	58	2	118,6	49	43	2	119,8
50	155	7	118,5	50	122	6	119,5
51	94	4	117,7	51	46	2	117,9
52	47	2	116,5	52	138	6	117,4

Taula 7 (cont.)

Posició de les Zones de Recerca segons l'índex RFD (ord. descendent)							
2000				2005			
Posició	ZRP	Districte	Índex RFD	Posició	ZRP	Districte	Índex RFD
53	54	2	116,3	53	53	2	117,2
54	53	2	112,7	54	44	2	117,0
55	142	6	112,6	55	65	2	115,9
56	46	2	112,2	56	155	7	115,7
57	52	2	111,9	57	47	2	115,3
58	143	6	111,0	58	133	6	115,3
59	44	2	110,4	59	143	6	115,1
60	95	4	110,3	60	229	10	115,1
61	45	2	108,7	61	127	6	115,0
62	140	6	108,6	62	49	2	114,5
63	138	6	108,3	63	16	1	113,8
64	80	3	108,2	64	135	6	113,1
65	139	6	108,0	65	95	4	112,6
66	135	6	107,2	66	39	2	112,5
67	39	2	106,9	67	63	2	112,4
68	19	1	106,9	68	139	6	111,8
69	222	10	106,5	69	45	2	109,9
70	127	6	105,8	70	222	10	108,0
71	133	6	103,5	71	67	2	106,8
72	63	2	103,4	72	140	6	106,6
73	71	2	103,0	73	71	2	105,7
74	41	2	102,7	74	136	6	105,4
75	72	2	102,2	75	41	2	105,4
76	67	2	100,7	76	219	10	104,9
77	40	2	100,3	77	93	4	104,5
78	170	7	99,8	78	40	2	103,9
79	93	4	99,6	79	126	6	103,9
80	219	10	98,4	80	72	2	103,7
81	156	7	97,1	81	21	1	103,6
82	129	6	97,1	82	137	6	103,2
83	125	6	96,8	83	145	7	103,1
84	12	1	96,6	84	36	1	101,9
85	82	3	96,1	85	129	6	101,8
86	77	3	95,5	86	37	1	101,3
87	16	1	95,3	87	70	2	101,0
88	145	7	95,1	88	69	2	100,9
89	21	1	95,0	89	17	1	100,9
90	38	2	93,9	90	86	3	99,0
91	214	9	93,7	91	14	1	98,5
92	86	3	93,5	92	8	1	98,3
93	70	2	93,4	93	237	10	98,1
94	212	9	93,3	94	125	6	97,3
95	69	2	93,3	95	20	1	97,2
96	36	1	93,1	96	87	3	97,1
97	8	1	93,0	97	6	1	96,5
98	237	10	92,9	98	68	2	96,4
99	181	8	92,7	99	128	6	96,0
100	221	10	92,6	100	130	6	95,6
101	126	6	92,1	101	90	3	95,3
102	162	7	91,9	102	170	7	94,9
103	152	7	91,8	103	214	9	94,4
104	132	6	91,7	104	149	7	94,3

Taula 7 (cont.)

Posició de les Zones de Recerca segons l'índex RFD (ord. descendent)

2000				2005			
Posició	ZRP	Districte	Índex RFD	Posició	ZRP	Districte	Índex RFD
105	66	2	91,6	105	66	2	94,2
106	137	6	91,5	106	148	7	93,9
107	6	1	91,1	107	224	10	93,8
108	22	1	90,8	108	162	7	93,3
109	87	3	90,4	109	22	1	93,1
110	90	3	90,3	110	198	9	92,9
111	78	3	90,0	111	38	2	92,8
112	151	7	89,8	112	123	6	92,2
113	68	2	89,6	113	236	10	91,9
114	131	6	89,6	114	234	10	91,8
115	148	7	89,4	115	134	6	91,7
116	14	1	88,9	116	147	7	91,6
117	198	9	88,6	117	152	7	91,6
118	229	10	88,6	118	12	1	91,2
119	199	9	88,3	119	7	1	91,1
120	236	10	87,9	120	223	10	91,1
121	147	7	87,6	121	239	10	90,4
122	150	7	87,4	122	131	6	90,3
123	146	7	87,2	123	235	10	89,7
124	204	9	86,9	124	80	3	89,6
125	149	7	86,7	125	212	9	89,5
126	15	1	86,1	126	200	9	89,2
127	128	6	85,1	127	150	7	89,2
128	174	8	83,7	128	207	9	89,1
129	244	10	83,1	129	141	6	89,0
130	123	6	82,5	130	24	1	88,8
131	200	9	82,4	131	199	9	88,8
132	163	7	82,3	132	204	9	88,7
133	130	6	82,0	133	146	7	88,4
134	235	10	81,6	134	240	10	88,4
135	141	6	81,6	135	9	1	88,3
136	206	9	81,5	136	206	9	88,2
137	246	10	81,2	137	165	7	88,1
138	83	3	81,2	138	163	7	87,9
139	234	10	81,0	139	181	8	87,6
140	167	7	81,0	140	151	7	87,2
141	73	3	81,0	141	132	6	87,1
142	202	9	80,6	142	168	7	87,0
143	164	7	80,5	143	15	1	86,8
144	168	7	80,2	144	169	7	86,7
145	172	8	80,1	145	202	9	86,3
146	239	10	80,0	146	164	7	85,8
147	165	7	79,8	147	203	9	85,8
148	243	10	79,8	148	153	7	84,3
149	240	10	79,4	149	243	10	84,2
150	161	7	79,3	150	213	9	83,9
151	201	9	79,3	151	19	1	83,9
152	226	10	79,0	152	238	10	83,4
153	169	7	79,0	153	82	3	83,4
154	134	6	78,6	154	85	3	82,7
155	238	10	78,5	155	173	8	82,7
156	7	1	78,2	156	172	8	82,6

Taula 7 (cont.)

Posició de les Zones de Recerca segons l'índex RFD (ord. descendent)							
2000				2005			
Posició	ZRP	Districte	Índex RFD	Posició	ZRP	Districte	Índex RFD
157	81	3	78,2	157	124	6	82,4
158	207	9	78,1	158	211	9	82,3
159	203	9	78,0	159	1	1	82,2
160	213	9	77,8	160	244	10	82,1
161	210	9	77,5	161	81	3	82,1
162	245	10	77,2	162	209	9	82,1
163	233	10	77,2	163	225	10	81,7
164	173	8	77,2	164	227	10	81,7
165	224	10	77,1	165	201	9	81,1
166	223	10	76,8	166	167	7	81,0
167	242	10	76,6	167	84	3	80,9
168	211	9	76,6	168	226	10	80,7
169	1	1	76,4	169	76	3	80,7
170	227	10	76,1	170	241	10	80,7
171	35	1	75,9	171	246	10	80,6
172	89	3	75,5	172	242	10	80,4
173	20	1	75,4	173	245	10	79,5
174	24	1	75,4	174	208	9	79,3
175	85	3	75,3	175	161	7	78,8
176	209	9	75,2	176	77	3	78,5
177	25	1	75,2	177	83	3	78,2
178	153	7	75,1	178	210	9	78,2
179	208	9	75,0	179	174	8	77,6
180	17	1	74,4	180	89	3	76,6
181	76	3	73,9	181	78	3	76,6
182	79	3	73,6	182	154	7	76,5
183	175	8	73,5	183	79	3	75,7
184	23	1	73,2	184	205	9	75,7
185	84	3	72,9	185	23	1	75,3
186	225	10	72,0	186	171	7	75,1
187	241	10	71,8	187	11	1	74,4
188	205	9	71,1	188	75	3	74,4
189	171	7	70,3	189	230	10	74,0
190	186	8	70,1	190	10	1	73,7
191	193	8	70,1	191	175	8	73,5
192	9	1	69,4	192	233	10	73,4
193	177	8	69,4	193	31	1	73,1
194	176	8	68,0	194	166	7	72,9
195	75	3	67,9	195	18	1	72,4
196	215	9	67,7	196	13	1	72,3
197	216	9	67,1	197	160	7	72,0
198	182	8	67,0	198	193	8	72,0
199	124	6	66,8	199	176	8	71,8
200	154	7	65,7	200	73	3	71,1
201	18	1	65,4	201	184	8	70,9
202	230	10	65,1	202	218	9	70,2
203	188	8	64,4	203	221	10	69,6
204	184	8	64,0	204	177	8	69,5
205	248	10	63,5	205	88	3	69,1
206	166	7	63,4	206	186	8	67,9
207	88	3	63,2	207	188	8	67,8
208	228	10	63,2	208	74	3	67,3

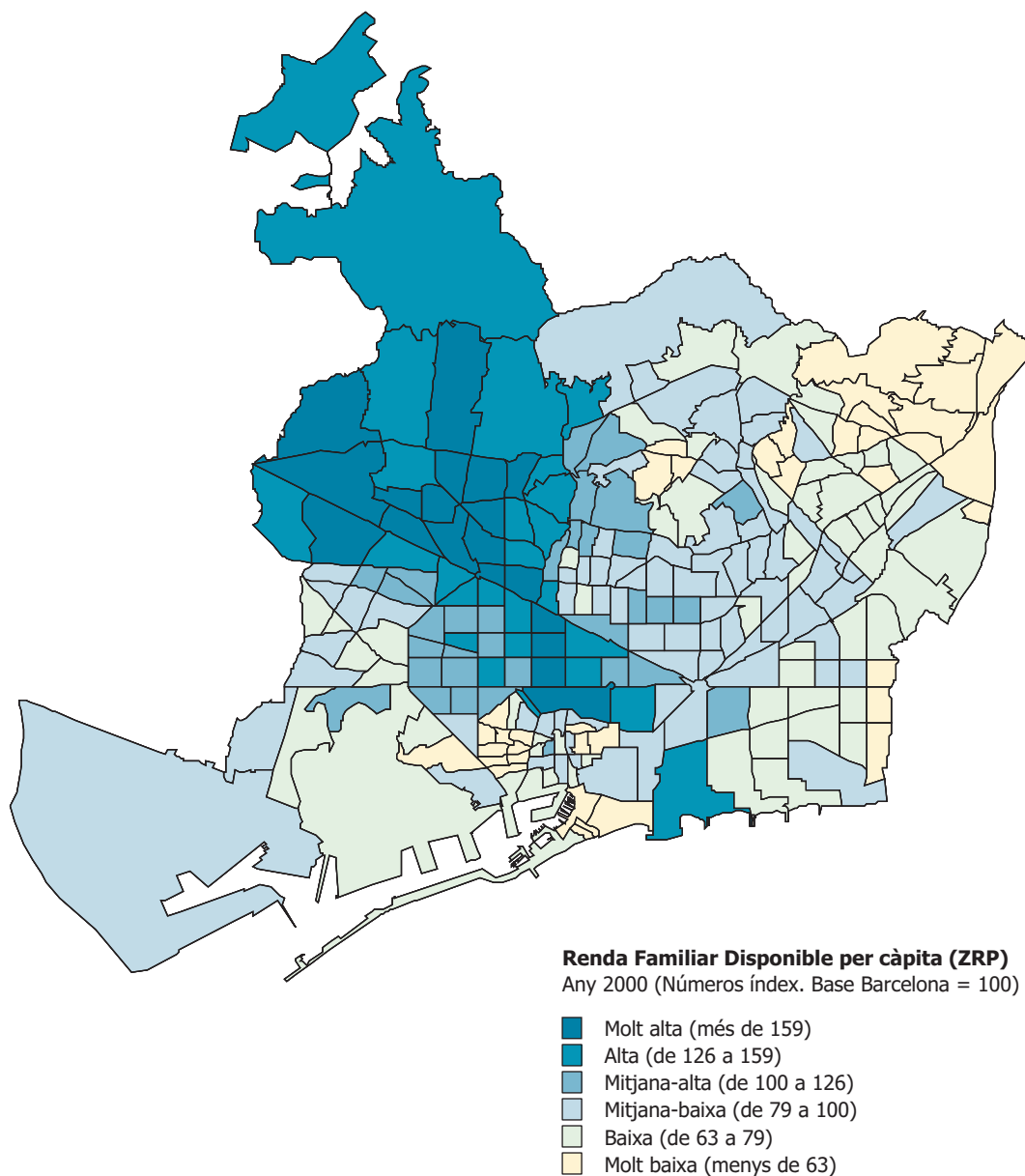
Taula 7 (cont.)

Posició de les Zones de Recerca segons l'índex RFD (ord. descendent)

2000				2005			
Posició	ZRP	Districte	Índex RFD	Posició	ZRP	Districte	Índex RFD
209	160	7	63,2	209	25	1	66,6
210	158	7	61,7	210	182	8	66,5
211	218	9	60,9	211	158	7	66,3
212	157	7	60,8	212	26	1	66,2
213	178	8	60,3	213	178	8	66,0
214	159	7	60,2	214	228	10	65,9
215	10	1	59,9	215	195	8	65,7
216	13	1	59,5	216	35	1	64,9
217	196	8	59,5	217	157	7	64,8
218	74	3	58,6	218	187	8	64,7
219	185	8	58,4	219	215	9	64,5
220	247	10	56,6	220	247	10	64,3
221	194	8	55,9	221	248	10	64,1
222	2	1	55,4	222	30	1	63,9
223	183	8	55,0	223	4	1	63,5
224	4	1	54,8	224	216	9	62,6
225	187	8	54,6	225	179	8	62,4
226	30	1	54,2	226	192	8	62,0
227	192	8	53,8	227	28	1	61,6
228	31	1	53,5	228	159	7	61,5
229	179	8	52,9	229	183	8	61,2
230	191	8	52,1	230	185	8	61,1
231	195	8	51,2	231	3	1	60,6
232	190	8	50,7	232	5	1	60,4
233	11	1	50,2	233	32	1	60,3
234	197	8	50,2	234	191	8	58,6
235	26	1	48,5	235	232	10	58,5
236	33	1	47,7	236	29	1	58,1
237	34	1	47,6	237	27	1	58,0
238	232	10	47,0	238	190	8	57,8
239	189	8	43,7	239	196	8	57,2
240	217	9	43,5	240	34	1	56,9
241	28	1	43,4	241	194	8	56,5
242	32	1	43,0	242	2	1	54,9
243	3	1	42,0	243	33	1	53,7
244	5	1	40,2	244	197	8	53,7
245	27	1	39,9	245	180	8	53,3
246	231	10	39,7	246	189	8	49,9
247	29	1	39,3	247	231	10	44,8
248	180	8	32,8	248	217	9	43,0
Total Barcelona			100,0	Total Barcelona			100,0

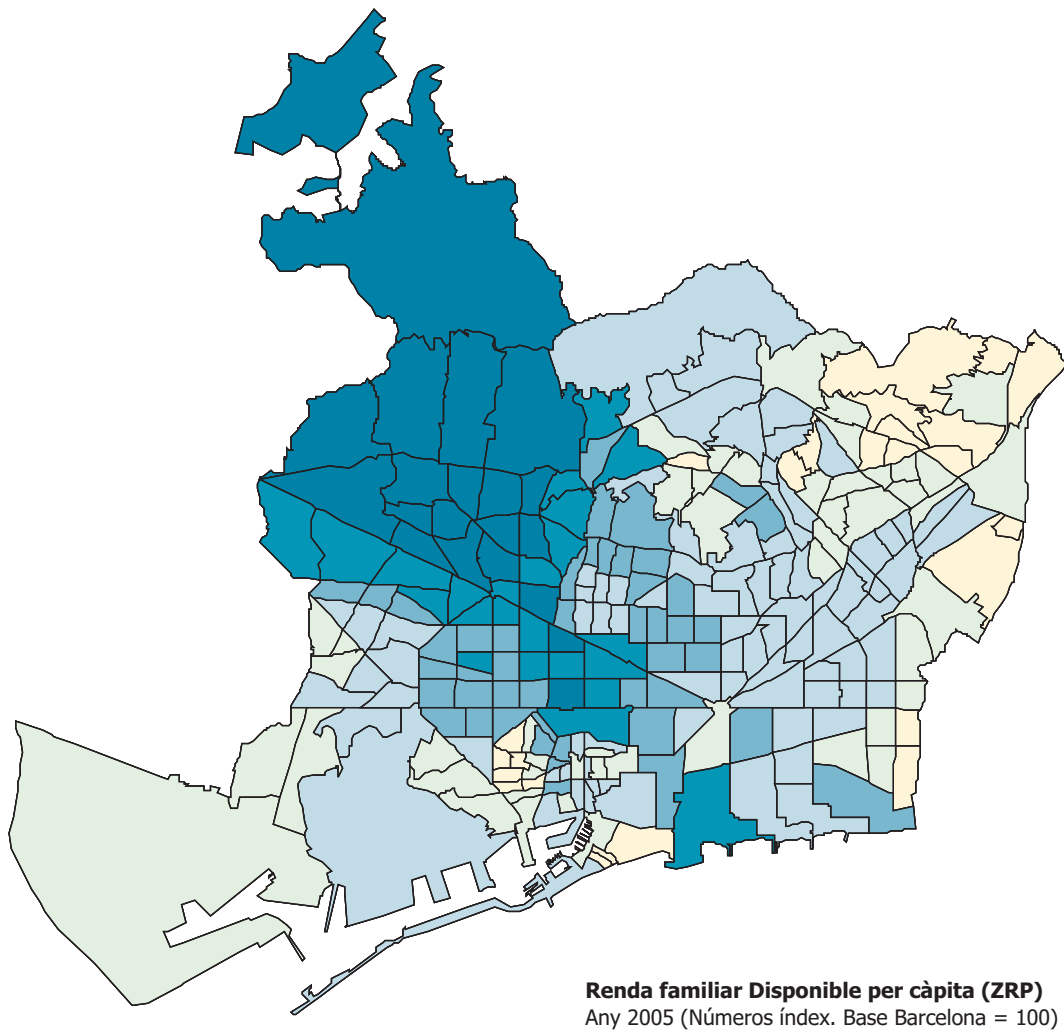
Mapa 3

Renda Familiar Disponible per càpita 2000 (ZRP)

Mapa 4

Renda Familiar Disponible per càpita 2005 (ZRP)

- Molt alta (més de 159)
- Alta (de 126 a 159)
- Mitjana-alta (de 100 a 126)
- Mitjana-baixa (de 79 a 100)
- Baixa (de 63 a 79)
- Molt baixa (menys de 63)

Els histogrames per districtes donen pistes de la desigual distribució de la RFD en termes geogràfics. En el Gràfic 10 s'han agrupat tots els histogrames per a la variable RFD en base 100 per a l'any 2005, amb homogeneïtat d'escala tant en els eixos d'abscisses (valors de la variable) com en els de les ordenades (freqüències o casos). Això permet comparar fàcilment tant la posició com la distribució a cada districte, i de cada districte en particular amb els altres.

A més, les corbes de normalitat que s'han insertat mostren en el seu punt màxim la mitjana aritmètica, la moda i la mediana de la distribució, en tractar-se la distribució normal d'una funció campaniforme i unimodal. Com era d'esperar, la totalitat de les distribucions són asimètriques: a nou dels deu districtes és una asimetria positiva –a la dreta–, en general de molt poca intensitat, però a Sant Andreu es detecta una asimetria negativa relativament marcada. Aquest districte té un cas (la ZRP 217, corresponent al Baró de Viver) que arrossega a la baixa la mitjana del districte, i, de fet, aquesta ZRP pren el valor mínim del conjunt de la distribució a nivell de ciutat. Sant Andreu és, juntament amb Nou Barris i Sants Montjuïc, l'únic on totes les seves ZRP prenen valors inferiors a la mitjana de la ciutat.

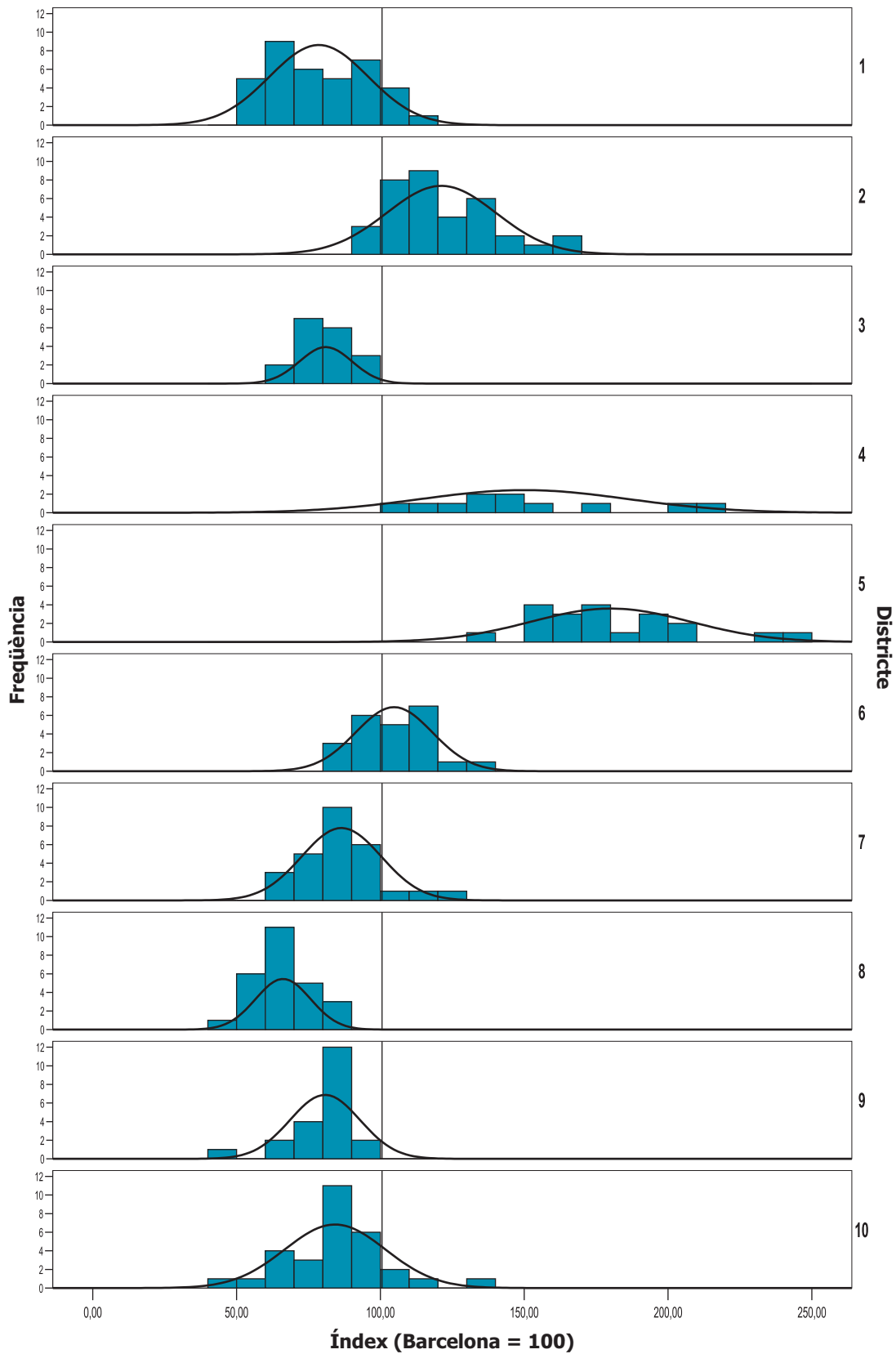
Ciutat Vella i Nou Barris, els dos districtes amb rendes més baixes, presenten formes molt irregulars però força homogènies en el sentit de que les mitjanes no es veuen gaire alterades per casos extrems, per bé que a Ciutat Vella hi hagi gairebé una doble moda. Justament aquest districte, tot i assolir valors mitjans força baixos, té cinc zones amb valors iguals o superiors a la mitjana de la ciutat.

Pel que fa als dos districtes amb rendes mitjanes més elevades, Sarrià-Sant Gervasi i Les Corts, presenten una massa compacta de casos –sempre per sobre de la mitjana de la ciutat– i una significativa desviació a la dreta (corresponents a les ZRP 102 –antic camp de l'Espanyol–, 115 –Tres Torres–, en el cas de Sarrià-Sant Gervasi i a la 101 –Pedralbes– en el cas de Les Corts).

A les pàgines que segueixen es presenta un resum de les Zones de Recerca Petites agrupades per districtes. Aquest resum conté una anàlisi dels resultats, una taula amb els estadístics més significatius, un histograma de freqüències i un mapa amb la trama urbana de la zona i les ZRP colorejades segons el valor de l'Índex de la RFD assolit en 2005 –els mapes són tots a la mateixa escala amb l'excepció dels dos districtes més grans, Sants-Montjuïc i Sarrià-Sant Gervasi.

Gràfic 10

Distribució de les ZRP segons nivell de RFD (2005), per districtes

1. Ciutat Vella

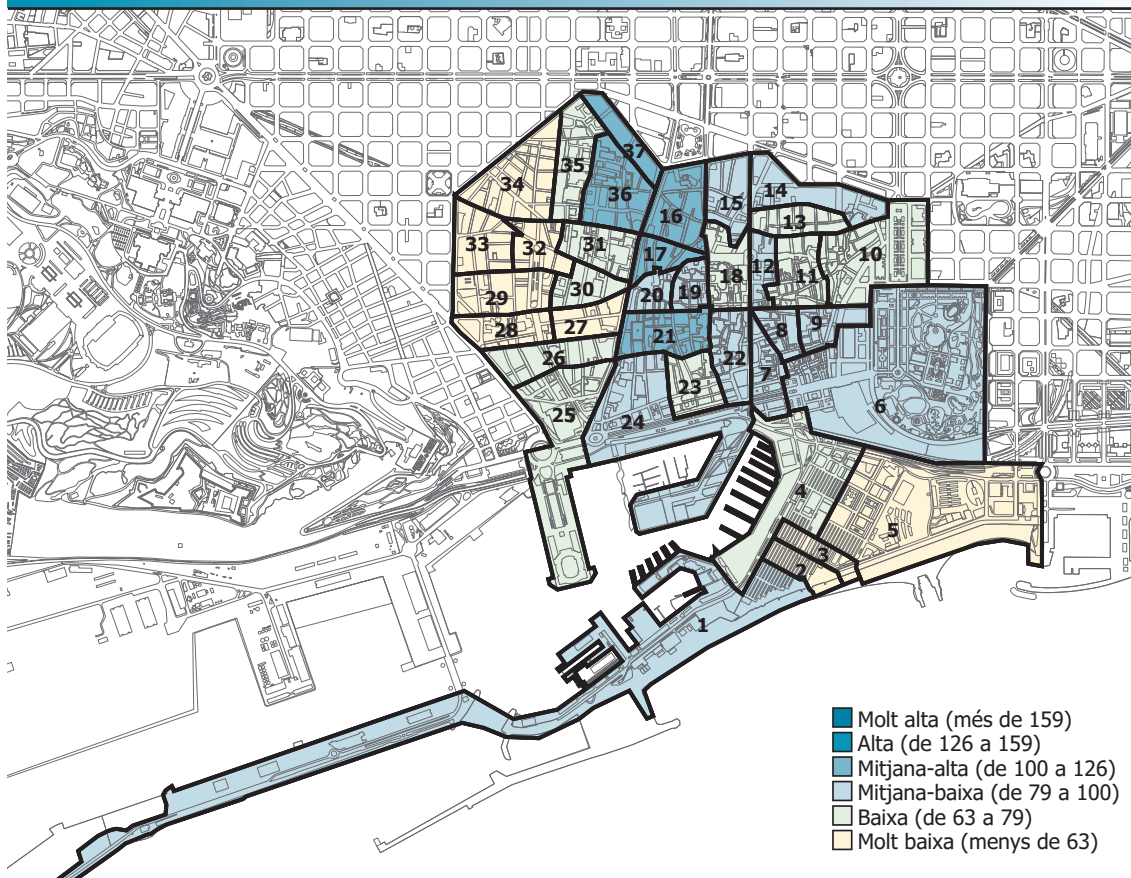
L'heterogeneïtat de les zones que conformen Ciutat Vella és, juntament amb el baix nivell mitjà de l'índex, un dels trets més destacables d'aquest districte, fins al punt que és el districte on les mitjanes de la funció de la RFD aritmètica i ponderada i la mediana divergeixen més. Això és degut tant a que el ventall de rendes va des de molt baixa a mitja-alta, com al fet que la distribució de la població és molt irregular en les 37 zones de recerca petites en què es divideix el districte, com correspon a la misticitat que deriva d'àrees administratives i amb molta activitat terciària i zones essencialment residencials: n'hi ha algunes ZRP que tenen menys de 1.000 habitants, com la 19 –Palau de la Generalitat–, i la 37 –Tallers-Pelai–, mentre que n'hi ha dues amb més d'11.000 residents: la 34 –Riera Alta– i la 18 –Catedral–, aquesta darrera molt esbiaixada a l'alça per efectes administratius, principalment per l'empadronament de persones sense domicili fix. El fet bàsic que determina la discrepància entre la mitjana aritmètica i la ponderada és que les ZRP més poblades tenen índexs molt baixos –cap de les cinc més poblades, que sumen el 36% de la població, supera l'índex 73–, mentre que entre les 6 ZRP menys poblades 3 assolixen índexs superiors a 100. Aquest fet encara és més accentuat si s'analitzen les dades de 2000, quan les tres ZRP més poblades –que sumaven un 22% de la població– tenien índexs inferiors a 50, mentre que les dues menys poblades eren les úniques que tenien índexs superiors a 100.

L'histograma de freqüències amb els valors de la variable mostra que es tracta d'una distribució força simètrica, unes freqüències centrals relativament baixes. De fet, el coeficient de curtosis negatiu és indicatiu d'una aglomeració de freqüències en la zona central inferior a la que segueix la distribució normal. Com s'ha dit anteriorment, tot i que els índexs mitjans estan força per sota de la mitjana, hi ha cinc observacions (ZRP) amb una RFD superior a la mitjana de la ciutat, tres més que l'any 2000. L'ascens relatiu de les ZRP del districte en aquests darrers anys també és visible en els salts cromàtics als mapes: molts grocs –renda molt baixa– de 2000 han donat pas als verd pàl·lid –renda baixa–, i aquests, al blau clar de la categoria mitjana baixa.

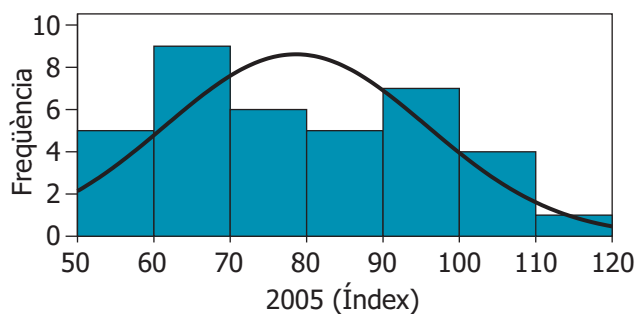
Resum d'estadístics de la funció de distribució Índex RFD de les ZRP de Ciutat Vella

Base Barcelona = 100	2000	2005
Població		
Nombre d'habitants	88.793	111.290
En % de Barcelona	5,9	7,0
Nombre de ZEG	4	4
Nombre de ZRP	37	37
Estadístics		
Mitjana ponderada	61,8	72,0
Mitjana aritmètica	69,9	78,6
Mitj. retallada al 5%	68,8	78,3
Mediana	73,2	74,4
Variància	498	294
Desviació típica	22,3	17,1
Mínim	39,3	53,7
Màxim	131,3	113,8
Rang	92,0	60,1
Màxim/mínim	3,3	2,1
Percentils		
5	39,8	54,8
10	41,6	57,8
25	49,4	62,6
50	73,2	74,4
75	89,9	94,8
90	95,5	101,4
95	109,3	104,6
Asimetria	0,51	0,23
Curtosis	-0,12	-1,27
Coef.var. Pearson	0,32	0,22

ZRP de Ciutat Vella

Histograma de freqüències

L'avanç relatiu que ha experimentat aquest districte entre els anys 2000 i 2005 deriva del salt que s'ha produït en una de les variables analitzades, la que sintetitza el preu dels habitatges, que ha augmentat en aquest districte molt per sobre de la mitjana de la ciutat. Amb independència de que els preus al mercat immobiliari s'han enlairat de forma generalitzada arreu, Ciutat Vella s'ha renovat urbanísticament i ha guanyat atractiu en aquest darrers anys per residents i nousvinguts; això ha derivat en un major interès de la demanda d'habitatges de compra i de lloguer que al seu torn ha propiciat un augment tant de l'oferta d'habitatge nou i de segona mà com dels preus. La resta de variables considerades apunten majoritàriament a la baixa, en el sentit de que el baix nivell mitjà d'estudis, la taxa d'atur relativament elevada i la migradesa dels valors que mesuren la tinença de turismes contribueixen a la baixa posició global de l'índex. Cal tenir present que l'escenari on s'ha produït aquest procés ha experimentat un augment molt espectacular de la població en el període considerat, d'un 25,3%, quatre vegades més que el conjunt de la ciutat.

2. L'Eixample

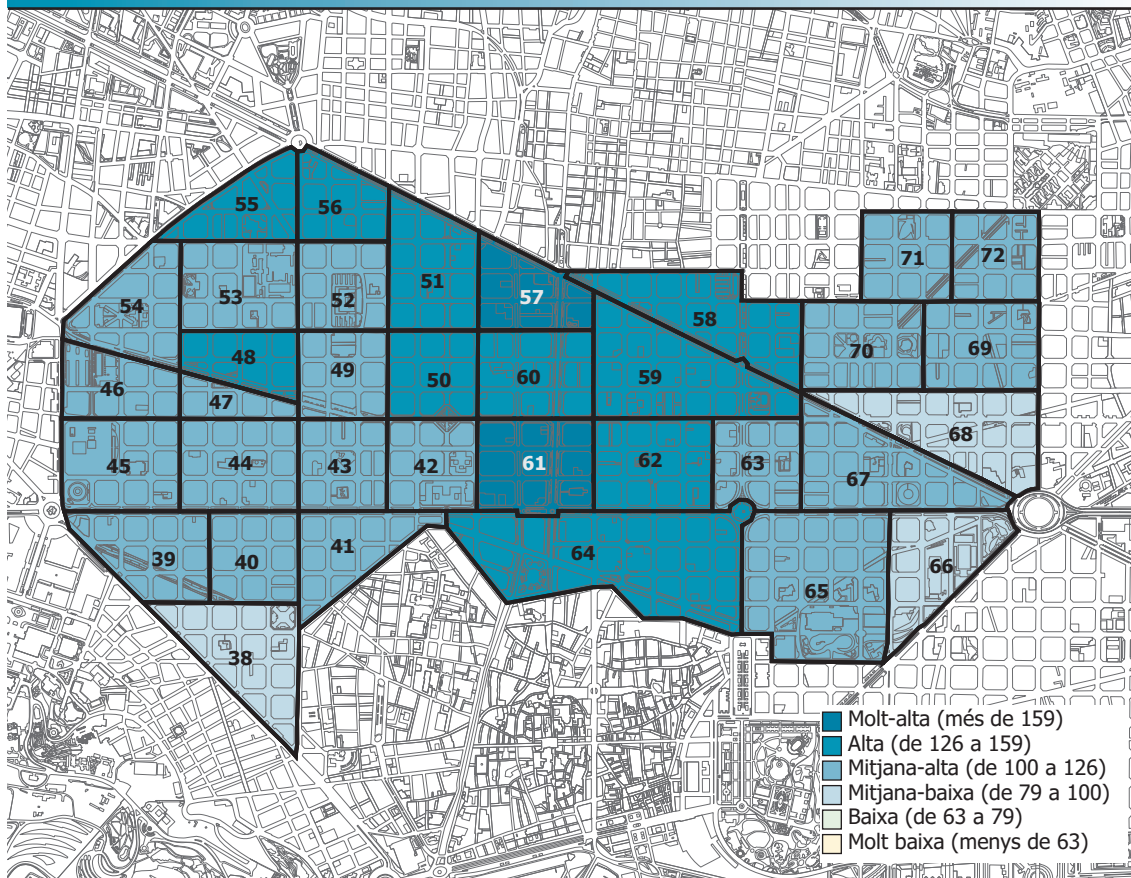
El districte més poblat de la ciutat ocupa la tercera posició en termes de RFD, per darrera de Sarrià-Sant Gervasi i Les Corts. Amb una posició en termes relatius insòlitàment estable en relació amb la mitjana de la ciutat –el valor de l'índex és 116,3 tant en 2000 com en 2005–, presenta una dispersió semblant a la resta de districtes, amb un coeficient de variació de Pearson de 0,16. Cal assenyalar que el rang de la variable s'ha reduït en el període considerat, de tal manera que el coeficient d'apertura o quocient entre el valor màxim i el mínim ha passat de 2,4 a 1,8. Un fet que ja s'havia advertit als diagrames de caixes comparatius entre les dues dates (Gràfic 9)

La distribució de freqüències presenta una certa asimetria a la dreta, amb una notable concentració de les observacions en la banda baixa de la distribució –que de tota manera estan en bona part per sobre de la mitjana de la ciutat–, i escasses observacions en la banda alta. Aquesta informació és visible al mapa, on el color dominant és el blau en les seves quatre tonalitats, amb només tres casos per sota de 100, que són les ZRP 66 –Auditori–, 68 –Plaça de la Hispanitat–, i 38 –Mercat de Sant Antoni–, curiosament totes elles amb forma de triangle. En general, el mapa de 2005 és molt semblant al de 2000, com correspon a un districte on l'índex s'ha mantingut estable en relació amb la mitjana. Les escasses diferències que s'observen provenen de la depuració metodològica de la variable Turismes/1000 habitants, en excloure els turismes els titulars dels quals no són persones físiques. Donat el pes de l'activitat terciària en aquest districte i, en concret, en l'anomenat Eix Central de Negocis, s'explica perfectament que la depuració hagi comportat una lleugera reducció dels índexs de la RFD en algunes zones on abunden empreses amb parc mòbil de turismes.

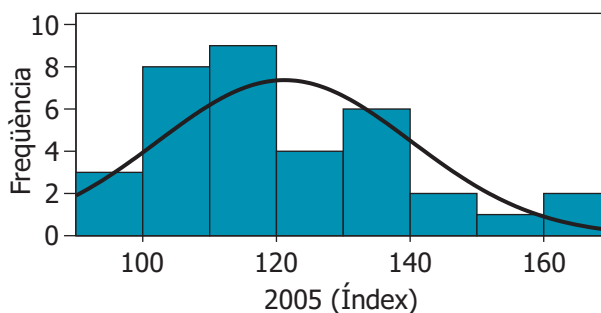
Resum d'estadístics de la funció de distribució Índex RFD de les ZRP de L'Eixample

Base Barcelona = 100	2000	2005
Població		
Nombre d'habitants	248.383	262.485
En % de Barcelona	16,5	16,5
Nombre de ZEG	5	5
Nombre de ZRP	35	35
Estadístics		
Mitjana ponderada	116,3	116,3
Mitjana aritmètica	123,5	121,7
Mitj. retallada al 5%	121,0	120,3
Mediana	116,3	117,2
Variància	847	359
Desviació típica	29,1	19,0
Mínim	89,6	92,8
Màxim	212,4	168,0
Rang	122,9	75,2
Màxim/mínim	2,4	1,8
Percentils		
5	91,2	93,9
10	93,3	99,1
25	102,7	105,7
50	116,3	117,2
75	137,8	132,4
90	173,6	151,1
95	193,9	164,5
Asimetria	1,38	0,76
Curtosis	1,78	0,18
Coef.var. Pearson	0,24	0,16

ZRP de L'Eixample

Histograma de freqüències

De les 35 ZRP que formen el districte, només una té menys de 2.000 habitants, i n'hi ha vuit amb més de 10.000 residents. Com en el cas de Ciutat Vella, els valors màxims de l'índex els assolixen les zones menys poblades que, en aquest cas, tenen un perfil marcadament terciari: el màxim correspon a la ZRP 61 –Illa de la Discòrdia–, i justament la menys poblada; la segona posició l'ocupa la ZRP 57 –La Pedrera–, mentre que la tercera correspon a la ZRP 60 –Passeig de Gràcia Central–, una zona en un clar procés de retorn als usos residencials amb un marcat perfil d'alt status.

3. Sants-Montjuïc

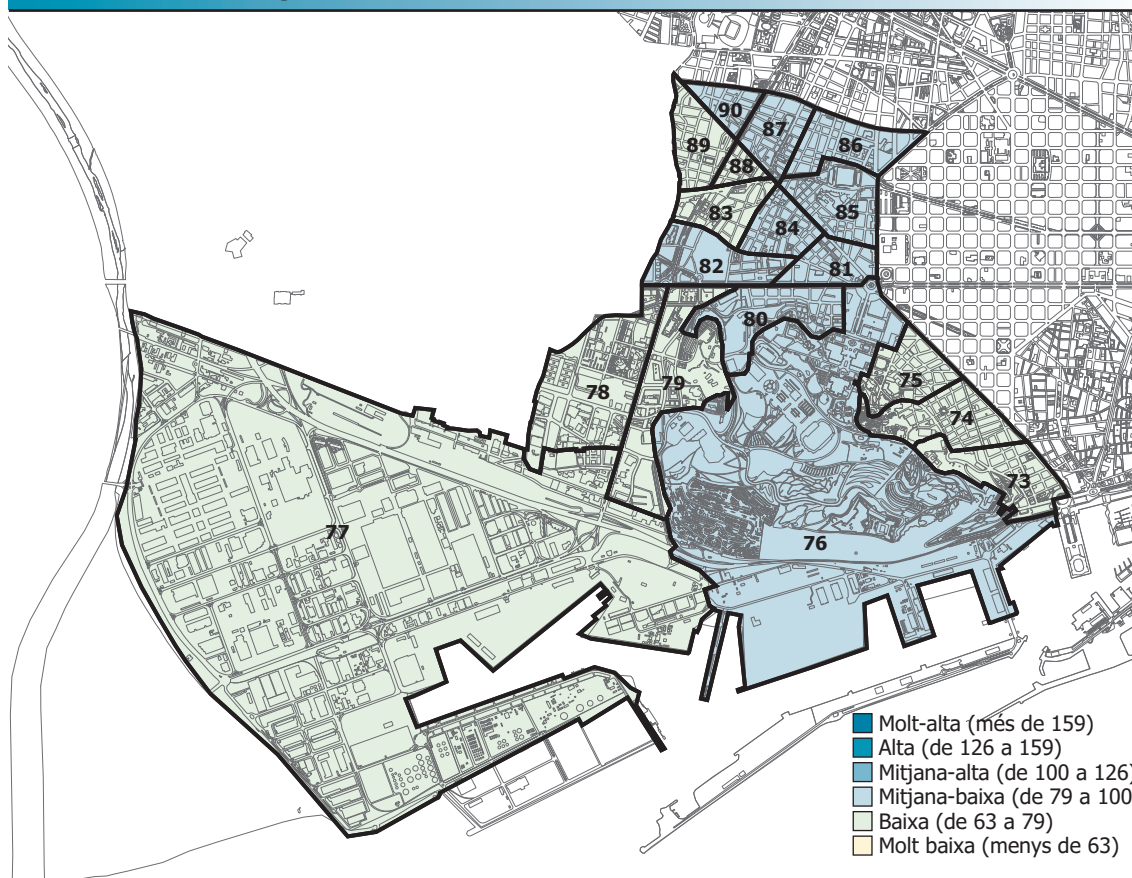
Potser el tret més característic d'aquest districte és la baixa dispersió que presenten les 18 ZRP que el formen, amb una notable coincidència entre les diferents mitjanes i amb la mediana, i en la que cap ZRP arriba a la mitjana de la ciutat. És juntament amb Gràcia el que té un rang inferior (distància entre el valor màxim i el mínim), amb un coeficient de variació certament baix (0,113). Aquesta concentració es dona en el terreny que queda per sota però relativament a la vora de la mitjana. De fet, el mapa de les ZRP del districte és força monocorde, amb només dos colors, corresponents a nivell de renda baix i mig-baix.

El determinisme que sembla imposar la presència d'unes zones geogràficament molt extenses –la 77, amb un perfil d'activitat econòmica tan marcat com la Zona Franca, i la 76, Montjuïc– queda molt diluït si es considera l'escàs pes d'aquestes dues ZRP en termes demogràfics, amb 1.200 habitants cadascuna. Un fet que contrasta amb que aquest districte tingui la ZRP més poblada de tota Barcelona, la 79 –Passeig de la Zona Franca Est–, amb més de 20.000 habitants, com ja havíem vist al Gràfic 1, on la verticalitat dels punts grocs crida poderosament l'atenció –zones amb dimensió demogràfica molt diferent i nivells semblants de renda. L'esmentada zona 79 és, juntament amb les tres del Poble Sec, i les de sota de la carretera de Sants les que tenen índexs més baixos amb minsos nivells en les variables estudis, ocupació i preus al mercat residencial. En relació amb l'any 2000, els escassos canvis a la baixa que s'han produït en algunes ZRP com la 80 –Font de la Guatlla– o la 77 –Polígon de la Zona Franca– són atribuïbles a la depuració de la variable turismes/1000 habitants, amb la salvetat que en aquest cas es tracta d'empreses dedicades a activitats industrials i logístiques.

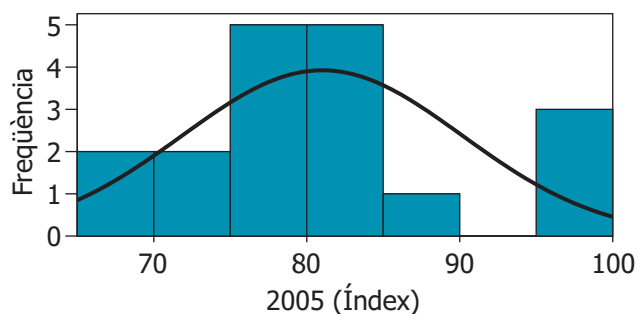
Resum d'estadístics de la funció de distribució Índex RFD de les ZRP de Sants-Montjuïc

Base Barcelona = 100	2000	2005
Població		
Nombre d'habitants	167.189	177.636
En % de Barcelona	11,1	11,2
Nombre de ZEG	6	6
Nombre de ZRP	18	18
Estadístics		
Mitjana ponderada	80,0	80,7
Mitjana aritmètica	81,4	81,0
Mitj. retallada al 5%	81,2	80,8
Mediana	79,6	79,6
Variància	165	84
Desviació típica	12,9	9,2
Mínim	58,6	67,3
Màxim	108,2	99,0
Rang	49,5	31,7
Màxim/mínim	1,8	1,5
Percentils		
5	58,6	67,3
10	62,8	68,9
25	73,5	75,4
50	79,6	79,6
75	91,2	85,0
90	97,3	97,3
95		
Asimetria	0,21	0,66
Curtosis	-0,35	-0,18
Coef.var. Pearson	0,16	0,11

ZRP de Sants-Montjuïc

Histograma de freqüències

Els valors extrems de l'Índex RFD en aquest districte corresponen en el mínim a la ZRP 74 –Poble Sec-Satalia, amb un índex de 67,3–, i en el màxim, a la 86 –Plaça del Centre Sud–, pràcticament a tocar de la mitjana de la ciutat i geogràficament fronterera amb Les Corts. En el primer cas, es tracta d'una zona d'elevada densitat demogràfica i amb un elevat percentatge d'immigrants extracomunitaris, en la que a més la gent gran que viu sola supera àmpliament la mitjana de la ciutat. L'oferta d'habitatge nou és escassa i el parc mostra una elevada antiguitat, que es manifesta amb preus baixos al mercat secundari. La ZRP 86, així com les 87 i 90, totes per sobre de la carretera de Sants, presenten un perfil molt proper, per a les cinc variables considerades, a la mitjana de la ciutat. Per últim, cal apuntar que les transformacions en curs a Can Batlló –ZRP 82–, on hi ha previstos més de 1.500 nous habitatges, i al barri de La Marina –a la Zona Franca, entre les ZRP 77 i 78–, amb més d'onze mil nous habitatges, rebaixaran el perfil industrial i refermaran notablement el residencial, amb un previsible impacte a l'alça sobre el nivell mitjà de la renda dels residents.

4. Les Corts

L'abundància de taques blaves al mapa adjunt il·lustra de forma molt explícita que es tracta d'una de les àrees amb un nivell més elevat de renda. En aquest districte, el menys poblat de tota la ciutat i on l'augment demogràfic en els darrers anys ha estat més exigü –l'escassetat d'habitatges disponibles i el seu elevat preu han frenat la implantació d'immigrants extracomunitaris–, no hi ha cap ZRP amb valors inferiors a la mitjana de la ciutat: el percentil 5 ja està situat per sobre, en el punt 104,5.

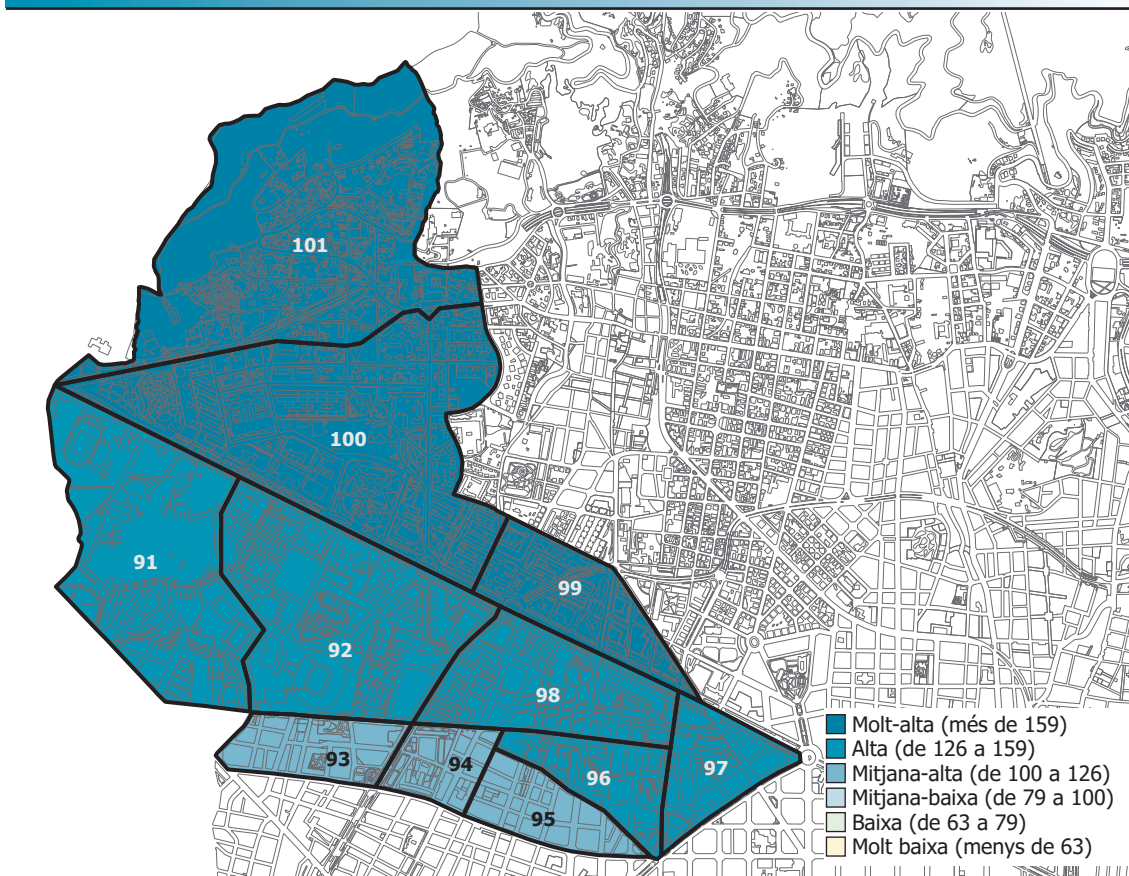
La Diagonal actua com a frontera entre dues àrees ben delimitades en termes de renda així com de concentració de població. Per sota, el casc antic de Les Corts, força dens i amb una trama urbana molt compacta, assoleix índexs fins a 160. És on hi ha els blaus més clars al mapa, corresponents a renda mitjana alta i alta, també segmentats per un eix viari important com és la Travessera de Les Corts.

Per sobre de la Diagonal, i amb una estructura urbanística i residencial molt menys densa, les tres ZRP del districte tenen un nivell de renda molt alt, amb índexs de RFD per sobre de 175. En particular, la 100 –Palau Reial– i la 101 –Pedralbes, la menys poblada del districte– es troben a l'extrem superior de la distribució de freqüències de tota la ciutat. Com passa en altres districtes, les zones més poblades 93 –Jardins de Bacardí– i 95 –Plaça del Centre Nord–, amb més d'11.000 residents cadascuna són les que tenen valors de l'Índex RFD més baixos.

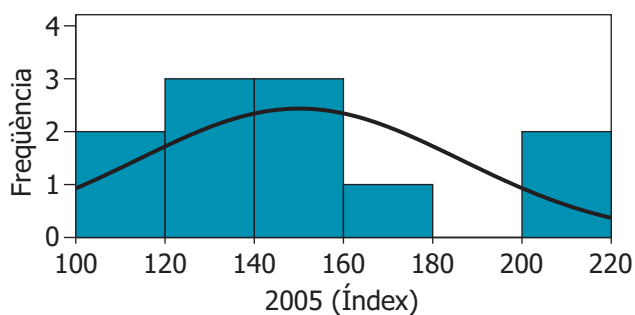
Resum d'estadístics de la funció de distribució Índex RFD de les ZRP de Les Corts

Base Barcelona = 100	2000	2005
Població		
Nombre d'habitants	82.291	82.588
En % de Barcelona	5,5	5,2
Nombre de ZEG	2	2
Nombre de ZRP	11	11
Estadístics		
Mitjana ponderada	137,0	139,4
Mitjana aritmètica	145,6	150,1
Mitj. retallada al 5%	143,8	149,1
Mediana	134,0	142,0
Variància	1.492	1.299
Desviació típica	38,6	36,0
Mínim	99,6	104,5
Màxim	223,8	212,8
Rang	124,2	108,3
Màxim/mínim	2,2	2,0
Percentils		
5	99,6	104,5
10	101,8	106,1
25	117,7	120,5
50	134,0	142,0
75	162,3	177,1
90	219,3	211,7
95		
Asimetria	1,00	0,71
Curtosis	0,31	-0,48
Coef.var. Pearson	0,27	0,24

ZRP de Les Corts

Histograma de freqüències

Les onze ZRP en què es divideix aquest districte obtenen una puntuació alta o molt alta en les cinc variables considerades: tant el nivell d'estudis mitjà com les taxes d'ocupació són força elevades; les dues variables referides a la tinència de turismes puntuen també a l'alça, especialment quan es consideren els turismes nous d'alta potència fiscal, que assoleix els valors màxims de tota la ciutat a la ZRP 101 –Pedralbes. Per últim, pel que fa al mercat residencial –i sense perdre de vista que, en conjunt, el parc d'habitatges d'aquest districte és el més jove de la ciutat–, els preus de venda al mercat secundari es troben també en la banda més alta del conjunt de la ciutat, en particular a les ZRP situades per sobre de la Diagonal.

5. Sarrià-Sant Gervasi

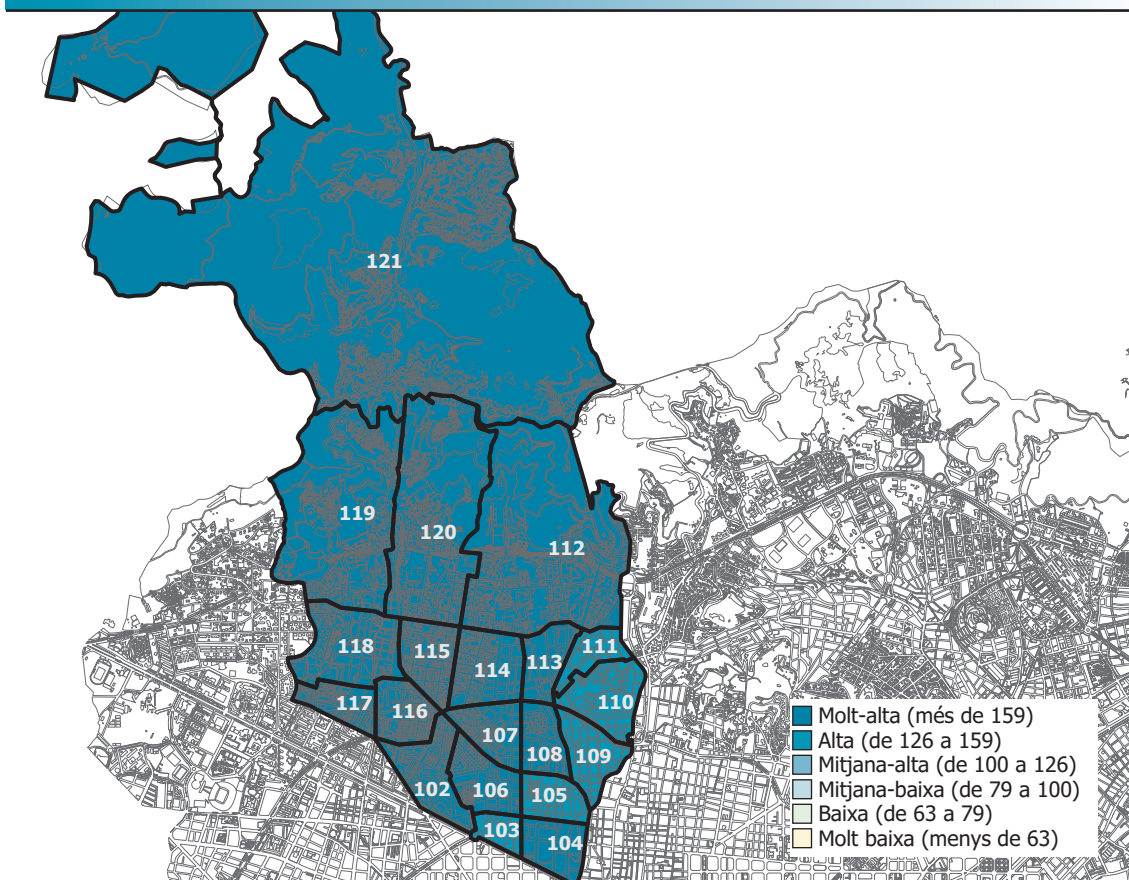
Les vint ZRP que formen el districte de Sarrià-Sant Gervasi presenten una notable homogeneïtat cromàtica de blaus foscos que l'acrediten com el de més nivell de RFD de tota la ciutat. De fet, en el rànquing de les 248 ZRP de la ciutat ordenades per nivell de RFD, de les deu primeres vuit corresponen a zones d'aquest districte. I com ja hem vist als histogrames –Gràfic 10–, als diagrames de caixes –Gràfics 8 i 9–, al gràfic de dispersió –Gràfic 1– i es pot veure als mapes, totes les ZRP estan per sobre de la mitjana de la ciutat més la desviació estàndard. Convé anotar també que presenta menys dispersió que Les Corts.

Aquests resultats no constitueixen cap sorpresa, i menys si es posen al costat dels resultats de 2000 –amb un índex de 168,4 ocupava també la primera posició en termes de RFD–, o d'estudis anteriors¹². De fet, de les cinc variables considerades en aquest estudi tres assolixen els valors extrems –taxa de titulats més elevada, taxa d'atur més baixa, i preu dels habitatges més elevat– en alguna ZRP d'aquest districte, mentre que les dues variables restants també empenyen a l'alça el valor de l'índex. En conjunt, es pot parlar de que les diverses ZRP d'aquest districte presenten un nivell de renda alt i sòlid que s'ha accentuat en relació amb l'any 2000 i que a més resulta homogeni envers les zones geogràficament pròximes.

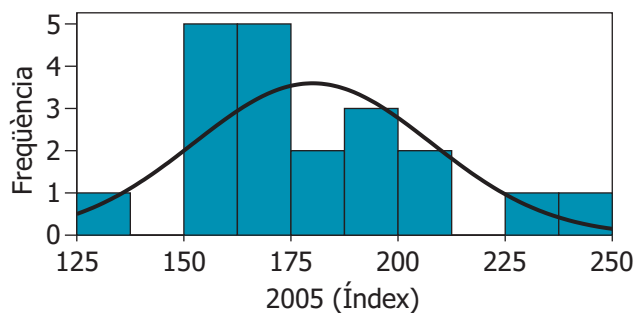
Resum d'estadístics de la funció de distribució Índex RFD de les ZRP de Sarrià-Sant Gervasi

Base Barcelona = 100	2000	2005
Població		
Nombre d'habitants	132.864	140.461
En % de Barcelona	8,8	8,8
Nombre de ZEG	3	3
Nombre de ZRP	20	20
Estadístics		
Mitjana ponderada	168,4	178,8
Mitjana aritmètica	168,5	180,1
Mitj. retallada al 5%	168,0	179,0
Mediana	164,6	172,1
Variància	598	770
Desviació típica	24,5	27,7
Mínim	127,2	136,4
Màxim	219,2	243,5
Rang	92,0	107,1
Màxim/mínim	1,7	1,8
Percentils		
5	127,9	137,6
10	141,0	151,8
25	149,7	157,4
50	164,6	172,1
75	189,4	197,1
90	211,3	231,7
95	218,9	243,0
Asimetria	0,51	0,80
Curtosis	-0,31	0,32
Coef.var. Pearson	0,15	0,15

ZRP de Sarrià-Sant Gervasi

Histograma de freqüències

Alguns dels aspectes més destacables d'aquest districte són el seu perfil clarament residencial i, des del punt de vista d'activitat econòmica, de serveis del terciari avançat. Té una baixa densitat neta –especialment accentuada per les seves condicions urbanístiques i orogràfiques a la ZRP 121, Vallvidrera, la més baixa de la ciutat–, així com una taxa de població estrangera clarament inferior a la mitjana de la ciutat a totes les ZRP. Entre aquest residents estrangers, son majoria els de procedència comunitària. Des del punt de vista demogràfic, i com es pot veure al Gràfic 1, cal subratllar que abunden les ZRP de dimensió mitjana, entre 5.000 i 10.000 residents.

6. Gràcia

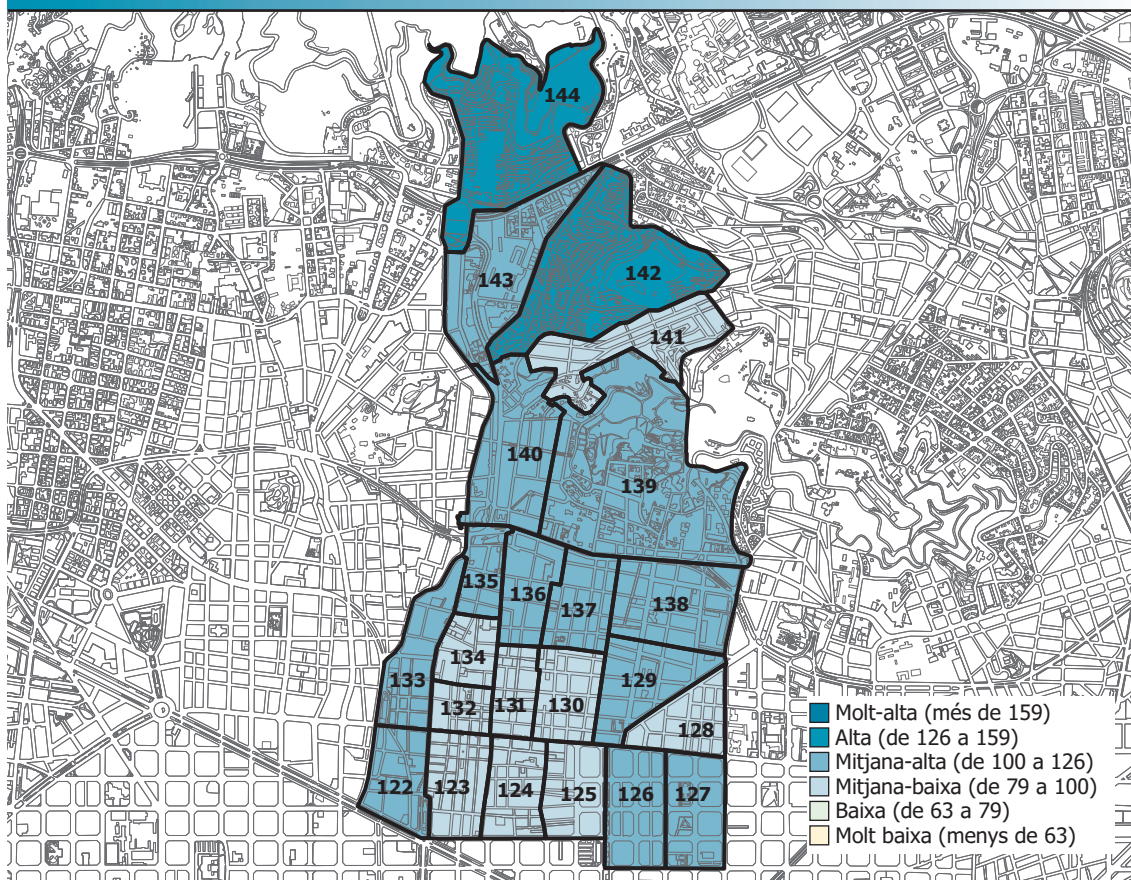
Com s'ha dit anteriorment, Gràcia sembla reunir moltes condicions per ser considerada una bona sinopsi de la ciutat. En termes de renda, la posició de l'índex és la més propera a la mitjana de la ciutat, i ho és ara i ho era en 2000. També cal precisar que les diverses mitjanes calculades i la mediana adopten valors extremadament propers. La dispersió s'ha reduït en relació a l'estudi de 2000, però tot i això les 23 ZRP en que es divideix el districte presenten una distribució de freqüències prou extensa –per sobre i per sota de la mitjana de la ciutat–, com per poder afirmar que els valors mitjans de les unitats territorials més petites presenten perfils molt diversos en termes de capacitat econòmica.

A diferència de Sarrià-Sant Gervasi, on totes les variables analitzades presentaven valors elevats en termes relatius, a Gràcia les dues variables relacionades amb la tinença de turismes tenen un perfil baix, un fet gens estrany si es considera la morfologia i la trama viària de la major part del districte, a banda d'una estructura d'edats relativament envellida. Escapen a aquestes condicions les ZRP 122 –Riera de Sant Miquel–, i la 138 –CF Europa. Tot i que el nivell d'envelliment de la població del districte és superior al de la mitjana de la ciutat, la variable relativa al nivell d'estudis està, a totes les ZRP, o fregant o clarament per sobre de la mitjana de la ciutat. En canvi, la taxa d'atur és, a vuit de les 23 ZRP, superior a la mitjana de la ciutat.

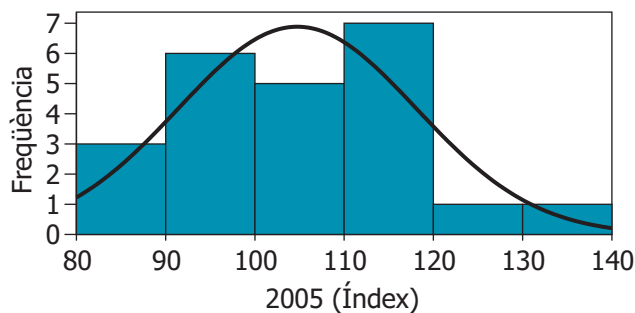
Resum d'estadístics de la funció de distribució Índex RFD de les ZRP de Gràcia

Base Barcelona = 100	2000	2005
Població		
Nombre d'habitants	114.018	120.087
En % de Barcelona	7,6	7,5
Nombre de ZEG	2	2
Nombre de ZRP	23	23
Estadístics		
Mitjana ponderada	98,5	104,5
Mitjana aritmètica	99,8	104,8
Mitj. retallada al 5%	99,0	104,5
Mediana	97,1	103,9
Variància	324	178
Desviació típica	18,0	13,3
Mínim	66,8	82,4
Màxim	148,5	131,4
Rang	81,6	49,0
Màxim/mínim	2,2	1,6
Percentils		
5	69,2	83,3
10	79,8	87,9
25	85,1	92,2
50	97,1	103,9
75	108,6	115,1
90	124,1	124,7
95	144,0	130,8
Asimetria	0,69	0,25
Curtosis	1,14	-0,72
Coef.var. Pearson	0,18	0,13

ZRP de Gràcia

Histograma de freqüències

L'àrea que correspon al nucli de l'antiga Vila de Gràcia té diverses ZRP amb un nivell mitjà de renda inferior a la mitjana de la ciutat. Es tracta d'un àrea amb una trama urbana molt compacta, una població sensiblement envellida i que compta amb un dels parcs residencials més antics de la ciutat. Per contra, les àrees més allunyades del centre ascendeixen orogràficament i pugen en el nivell de renda, amb el màxim corresponent a les ZRP 142 –La Creueta del Coll–, i la 144 –Penitents, la menys poblada del districte.

7. Horta-Guinardó

Situat dins del grup intermedi en termes de renda, no presenta cap particularitat específica fora de l'elevada dispersió que imposa la presència de dues zones ben contrastades en termes de RFD que, a més, ocupen les dues vessants d'un mateix turó. Així, a la vessant est, amb un marcat caràcter residencial, una densitat molt baixa i una reduïda presència de població estrangera, les zones 156 –Can Pujolet– i 155 –Alt de Pedrell– s'enclaven en el segment de renda mitjana-alta, amb índexs globals força elevats i totes les variables considerades puntuant per sobre de la mitjana; tant el nivell acadèmic dels residents, com la taxa d'atur o la tinença de turismes ofereixen un perfil molt per sobre de la mitjana de la ciutat, mentre que els preus residencials se situen al voltant de la mitjana, però molt per sobre de les àrees limítrofes.

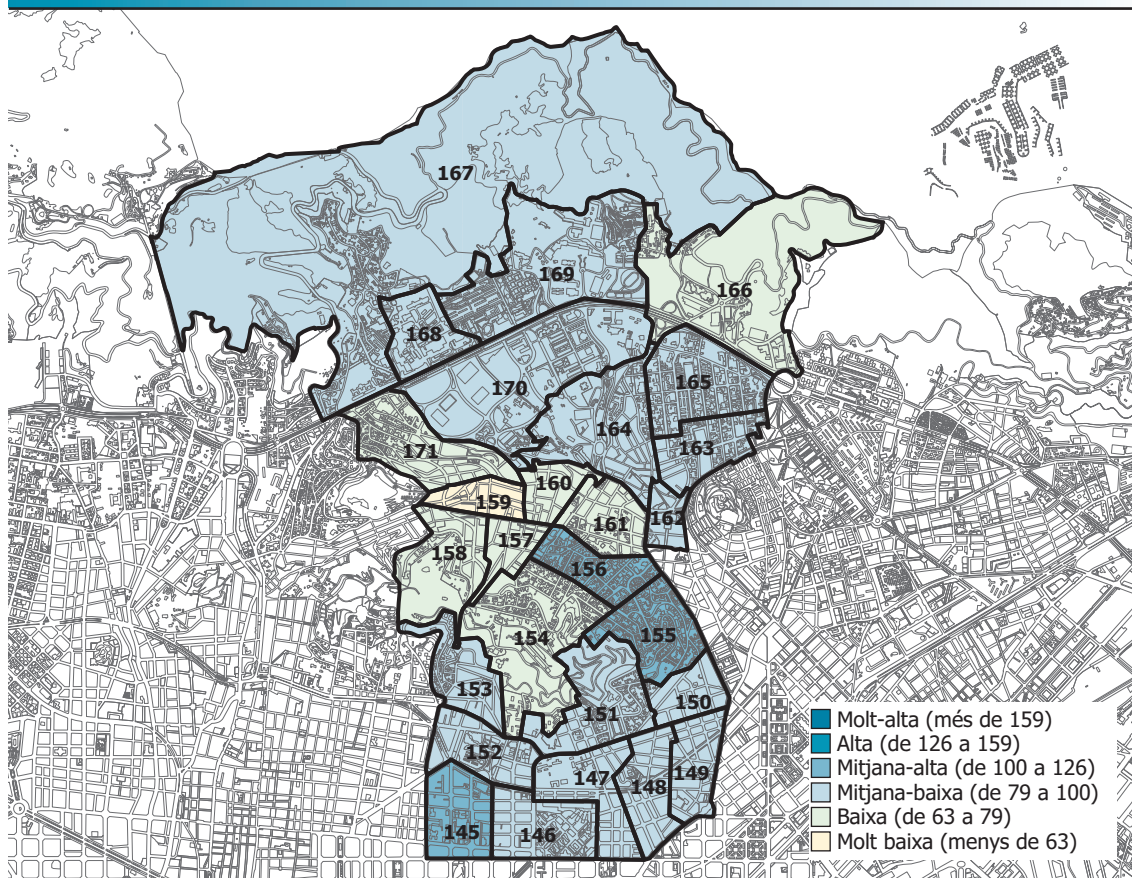
Per contra, a la vessant oest, la ZRP 159 –Muntanya del Carmel–, amb una elevada densitat i una població relativament jove, presenta un índex inferior a la mitjana menys la desviació estàndard, el que la situa en el segment de renda molt baixa. En aquest cas, totes les variables considerades –excepte la de turismes/1.000 habitants– són molt inferiors a la mitjana de la ciutat.

Pel que fa a la resta de zones, la banda baixa del Guinardó i el casc antic i residencial d'Horta són les que tenen uns índexs més elevats, i se situen fregant o just per sota de la mitjana. El pes d'aquestes zones determina que la mediana es trobi per sobre d'aquesta. En l'extrem oposat, les ZRP que envolten el Carmel i, en segona instància, les ubicades per sobre de la Ronda, 167 –Sant Genís–, 168 –CS Vall d'Hebron–, 169 –Montbau– i 166 –Cementiri d'Horta, la menys poblada de Barcelona, amb poc més de 500 residents– pertanyen al segment de renda més baix.

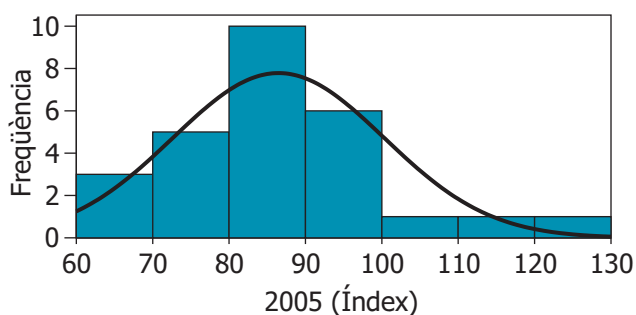
Resum d'estadístics de la funció de distribució Índex RFD de les ZRP d'Horta-Guinardó

Base Barcelona = 100	2000	2005
Població		
Nombre d'habitants	165.942	169.920
En % de Barcelona	11,0	10,7
Nombre de ZEG	3	3
Nombre de ZRP	27	27
Estadístics		
Mitjana ponderada	80,9	85,5
Mitjana aritmètica	81,7	86,5
Mitj. retallada al 5%	81,1	85,9
Mediana	81,0	87,2
Variància	191	191
Desviació típica	13,8	13,8
Mínim	60,2	61,5
Màxim	118,5	122,9
Rang	58,2	61,4
Màxim/mínim	2,0	2,0
Percentils		
5	60,5	62,8
10	61,5	66,0
25	70,3	76,5
50	81,0	87,2
75	89,8	93,3
90	97,6	105,6
95	111,0	120,0
Asimetria	0,33	0,59
Curtosis	0,51	1,20
Coef.var. Pearson	0,17	0,16

ZRP d'Horta-Guinardó

Histograma de freqüències

En aquest districte, que té la proporció de població estrangera més baixa de la ciutat, s'estan realitzant operacions urbanístiques d'ample abast, especialment en els barris situats per sobre de la Ronda de Dalt, al peu de Collserola, i a la Teixonera, la ZRP més poblada del districte. Amb la remodelació de vials, la construcció d'habitatge protegit i equipaments i l'ampliació del metro, la vessant nord del districte millorarà les condicions dels residents. Per últim, interessa destacar que la distribució de la renda presenta un apuntament per sobre de la distribució normal, el que demostra el gran pes de la zona central de la distribució.

8. Nou Barris

Els baixos valors que prenen les variables a la pràctica totalitat de les 26 ZRP d'aquest districte han situat l'índex global en el nivell més baix de la ciutat, ocupant el lloc que tradicionalment havia tingut Ciutat Vella. Lluny del dinamisme que ha mostrat la zona antiga de la ciutat, Nou Barris es veu penalitzada en el càlcul de la RFD per tenir un nivell mitjà d'estudis baix i unes taxes d'atur elevades; alhora, és un dels districtes amb valors més baixos de les propietats immobiliàries residencials i aquest és un dels aspectes que marca distància en relació amb Ciutat Vella, on tant la centralitat com la proximitat al mar juga a favor de la revalorització del seu parc immobiliari. En termes demogràfics, és l'únic districte, juntament amb Les Corts, que no s'ha afegit a la tendència global alcista d'augment de la població empadronada, amb un creixement del nombre de residents inferior al 0,5% entre 2001 i 2005.

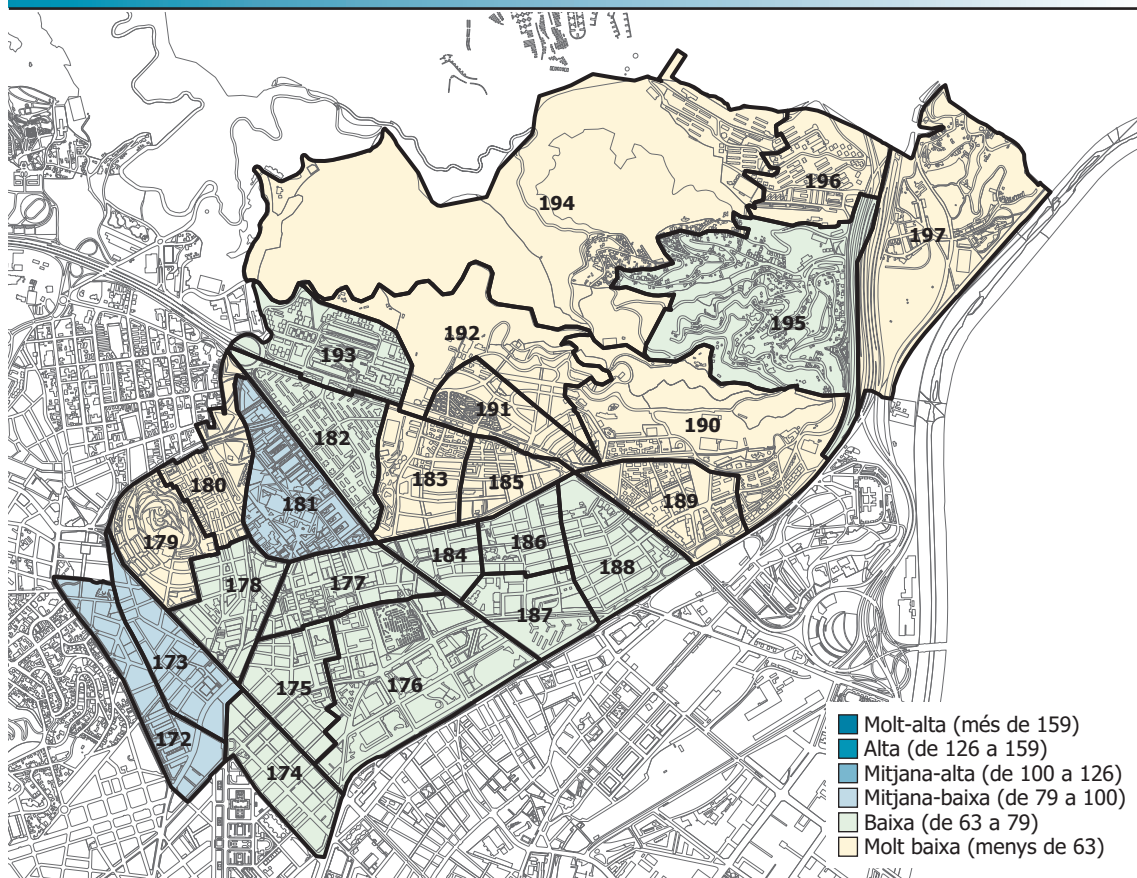
Un altre tret diferencial d'aquest districte és la gran homogeneïtat entre zones i l'escassa dispersió. Cap de les 26 ZRP arriba a tenir un índex ni tan sols proper a 100 i el percentil 95 està situat en el punt 85,9. A més, aquí es registra el coeficient de variació de Pearson més baix de tota la ciutat (0,090) i un quocient entre el valor màxim sobre el mínim força baix (1,8).

Com palesa la profusió de taques grogues al nord de la ciutat, els valors més baixos corresponen a les ZRP 189 –Trinitat Nova–, 180 –Ramón Albó o cases barates de can Peguera– i 197 –Vallbona, un barri de dimensió petita, amb força edificació autoconstruïda i en el que s'han realitzat diverses actuacions amb equipaments, serveis i connexions de transport per superar l'aïllament per estar envoltat d'autopistes. En aquest districte s'han registrat nombroses actuacions de millora urbanística de dimensió petita i mitjana que potser no han lluit tant com les d'altres zones però que han dignificat molt les condicions de vida dels residents. En aquest bloc se situen, per exemple, les actuacions en curs d'habitatge protegit a Roquetes, Trinitat Nova o Torre Baró.

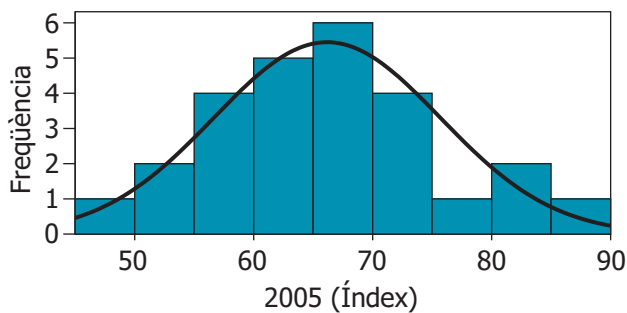
Resum d'estadístics de la funció de distribució Índex RFD de les ZRP de Nou Barris

Base Barcelona = 100	2000	2005
Població		
Nombre d'habitants	164.163	164.981
En % de Barcelona	10,9	10,4
Nombre de ZEG	3	3
Nombre de ZRP	26	26
Estadístics		
Mitjana ponderada	65,5	68,5
Mitjana aritmètica	62,0	66,2
Mitj. retallada al 5%	61,9	65,9
Mediana	59,9	65,9
Variància	174	91
Desviació típica	13,2	9,5
Mínim	32,8	49,9
Màxim	92,7	87,6
Rang	59,9	37,7
Màxim/mínim	2,8	1,8
Percentils		
5	36,6	51,1
10	48,2	53,6
25	52,7	58,4
50	59,9	65,9
75	70,1	71,9
90	81,2	82,6
95	89,5	85,9
Asimetria	0,26	0,49
Curtosis	0,34	-0,12
Coef.var. Pearson	0,13	0,09

ZRP de Nou Barris

Histograma de freqüències

En conjunt, de les 10 ZRP amb índexs més baixos de tota la ciutat, cinc estan situades en aquest districte: les zones del nord de la ciutat formen un entramat molt compacte amb baix nivell de renda, en el que la millora en relació a l'any 2000 ha estat molt exigua. De fet, s'ha produït una compactació dels nivells de renda de les diferents ZRP, amb un augment del mínim i una disminució del màxim en relació amb les dades de l'any 2000.

9. Sant Andreu

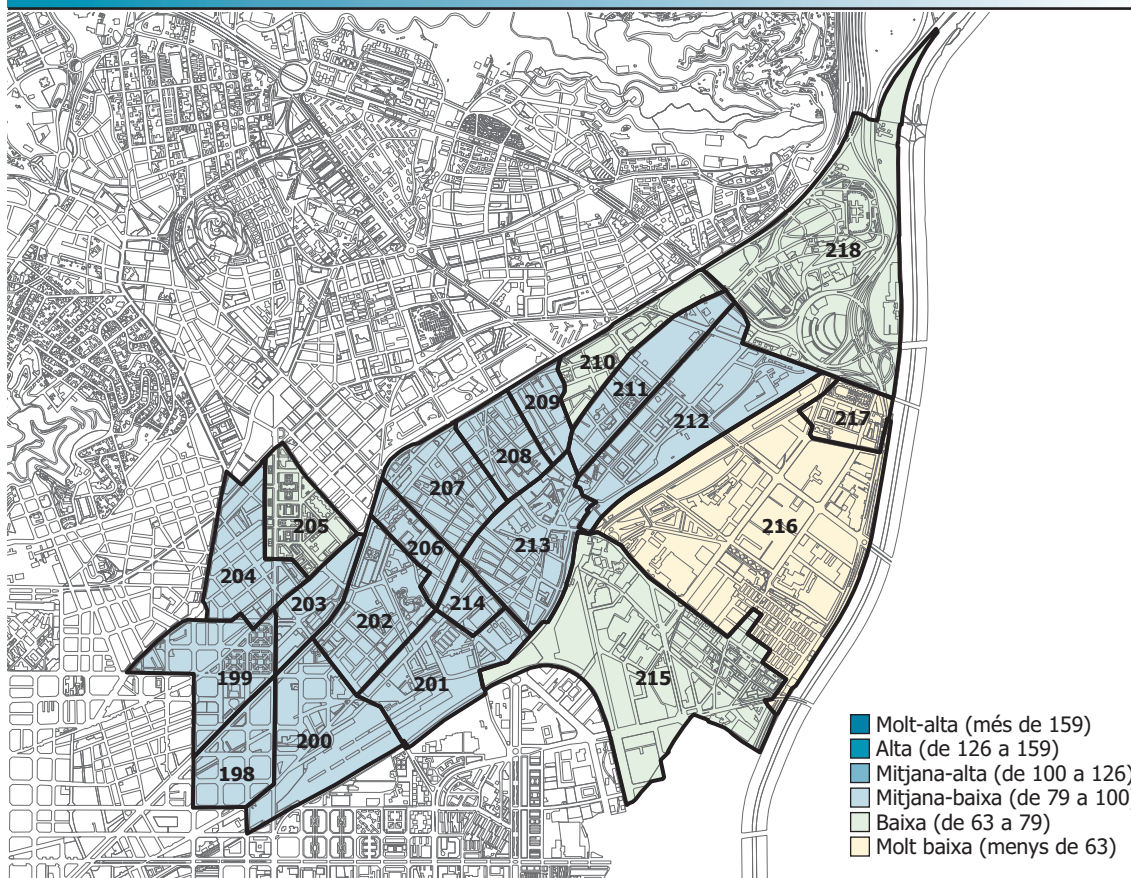
L'homogeneïtat entre les diferents zones és el tret més característic d'aquest districte, amb una extraordinària proximitat entre les diferents mitjanes i la mediana. No obstant això, es poden distingir dues zones urbanística i demogràficament diferenciades. D'una banda, les àrees de Sagrera, Congrés i Sant Andreu –de la ZRP 198 a la 214–, al voltant d'eixos viaris com Felip II i Gran de Sant Andreu, amb una trama urbana molt consolidada, amb el 83,5% de la població total del districte i en algunes zones amb una densitat neta molt elevada. La pràctica totalitat d'aquestes zones –amb l'excepció de la ZRP 205 i la 210– se situen en termes d'Índex RFD en la categoria mitjana baixa.

D'altra banda, les quatre zones que toquen el Besòs tenen una morfologia i un perfil de residents força diferent. El Gràfic 8 il·lustra perfectament l'homogeneïtat a què s'al·ludia anteriorment, però també ressalta l'observació extrema corresponent a la ZRP 217 –Baró de Viver–, la de menys nivell de RFD de tota la ciutat. Es tracta d'una àrea molt petita en la que pràcticament només existeix habitatge públic o protegit. Tot i que les cases barates més antigues s'han anat substituint per nous blocs protegits –un dels més recents d'habitatge de lloguer per a joves–, que progressivament rejueniran el perfil dels residents, el cert és que les dades demogràfiques, de nivell educatiu i d'activitat econòmica mostren un perfil força estancat. A més, en la totalitat de les variables considerades les ràtios obtingudes se situen a molta distància de la mitjana de la ciutat per la part baixa. La pràctica inexistència de mercat d'habitatge lliure, a més, penalitza a la baixa l'Índex RFD. En conjunt, el baix nivell de l'Índex en aquesta zona provoca una distorsió en l'histograma de freqüències –el converteix en asimètric a l'esquerra–, que es posa encara més de manifest pel buit que es fa entre aquesta observació –amb un valor de l'índex de 43,0– i la següent dins del mateix districte, corresponent a la ZRP 216 –Bon Pastor-Maquinista–, amb un valor de 62,6. Aquesta àmplia zona està en ple procés de desenvolupament i, a l'igual que d'altres zones de la ciutat en les que les transformacions urbanístiques recents han propiciat una certa redistribució dels residents autòctons o

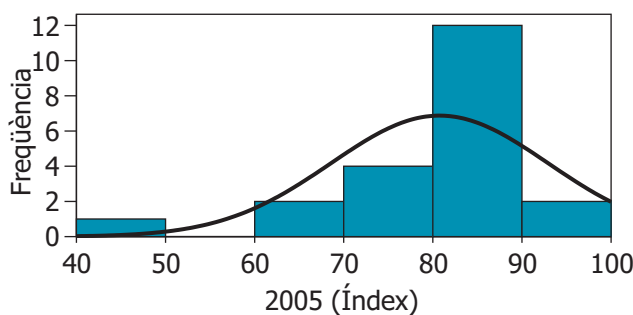
Resum d'estadístics de la funció de distribució Índex RFD de les ZRP de Sant Andreu

Base Barcelona = 100	2000	2005
Població		
Nombre d'habitants	135.281	142.598
En % de Barcelona	9,0	9,0
Nombre de ZEG	5	5
Nombre de ZRP	21	21
Estadístics		
Mitjana ponderada	78,6	82,4
Mitjana aritmètica	77,3	80,8
Mitj. retallada al 5%	78,2	82,0
Mediana	78,0	83,9
Variància	129	148
Desviació típica	11,4	12,2
Mínim	43,5	43,0
Màxim	93,7	94,4
Rang	50,2	51,4
Màxim/mínim	2,2	2,2
Percentils		
5	45,2	45,0
10	62,1	63,0
25	73,0	77,0
50	78,0	83,9
75	84,6	89,0
90	92,4	92,2
95	93,7	94,3
Asimetria	-1,23	-1,76
Curtosis	2,87	3,56
Coef.var. Pearson	0,15	0,15

ZRP de Sant Andreu

Histograma de freqüències

l'atracció de nous, és candidata a canvis en la seva composició demogràfica semblants als que s'han registrat en els darrers tres quinquennis a Sant Martí. Un tipus de canvis similars als que es poden donar a les ZRP 211 i 212 amb el desenvolupament del Pla de les antigues casernes de Sant Andreu. Per últim, en aquest bloc de baix nivell de l'Índex RFD queda Trinitat Vella, amb una densitat neta elevada, un perfil de població relativament jove en comparació amb la mitjana de la ciutat, i un percentatge important -23,1% en 2005- i progressivament creixent de població estrangera.

10. Sant Martí

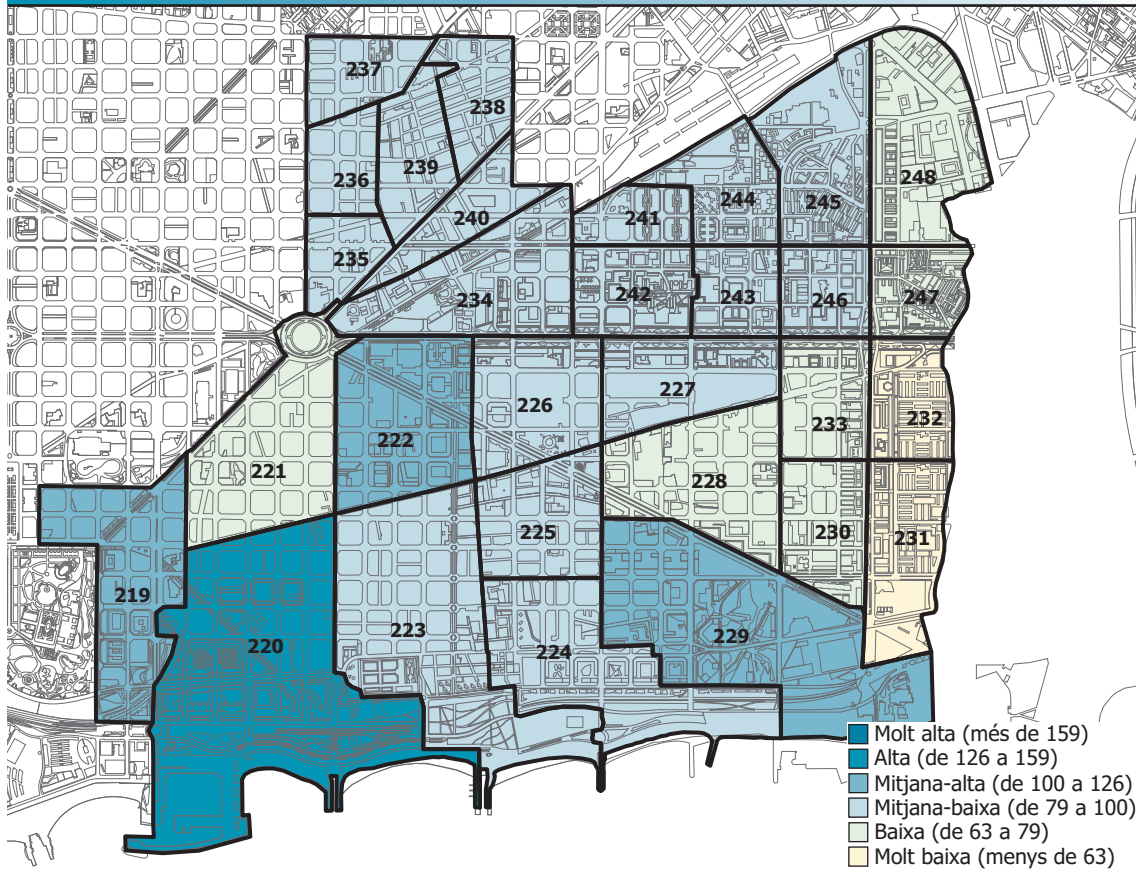
Sant Martí és el segon districte més poblat de Barcelona i el segon on més ha augmentat la població resident en termes absoluts i relatius en els darrers cinc anys. L'enorme transformació urbanística que hi ha tingut lloc d'ençà els primers noranta ha propiciat que allà on hi havia àrees semiabandonades o dedicades a activitats econòmiques obsoletes ara hi hagi zones residencials exclusives o barrejades amb usos de terciari avançat. Unes zones residencials que, amb una ingent oferta d'habitatge nou que contempla des d'habitatge protegit fins al més car de la ciutat en alguna promoció molt concreta, acullen residents amb un perfil econòmic, professional i cultural molt divers. La immediata conseqüència d'aquest procés és l'ascens de l'índex mitjà del districte de la setena posició que ocupava en 2000 a la cinquena en 2005, visible en els salts cromàtics que es donen entre els mapes de 2000 i 2005, principalment de verd a blau clar, i de blau clar a blau una mica més intens.

La misticitat dins d'aquest districte es manifesta en la notòria dispersió que mostren els estadístics calculats i que es palesa també tant en el diagrama de caixes –Gràfic 8– com en l'histograma de freqüències –Gràfic 10–. Destaquen les cues de la distribució formades, en la banda alta, per les ZRP 220 –Poblenou, amb les variables de titulació i ocupació més altes de la ciutat–, i 229 –Diagonal Mar, empesa a l'alça pel preu de l'habitatge i per l'ascens de les variables relacionades amb els turismes –, i, quan les dades ho permetin, del nivell de titulació dels residents, el perfil dels quals ha canviat notablement en els darrers anys. En la banda baixa –color groc–, i gairebé a tocar de Diagonal Mar, les ZRP 231 –Besòs Mar– i 232 –Besòs–, amb aportacions negatives –per sota de la mitjana– en totes les variables.

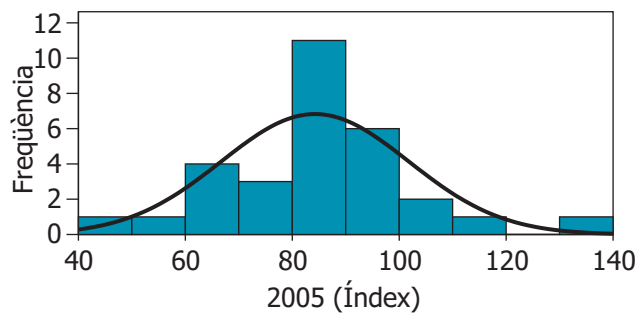
Resum d'estadístics de la funció de distribució Índex RFD de les ZRP de Sant Martí

Base Barcelona = 100	2000	2005
Població		
Nombre d'habitants	206.401	221.029
En % de Barcelona	13,7	13,9
Nombre de ZEG	5	5
Nombre de ZRP	30	30
Estadístics		
Mitjana ponderada	79,0	85,7
Mitjana aritmètica	79,3	84,3
Mitj. retallada al 5%	78,3	83,7
Mediana	78,8	81,9
Variància	357	307
Desviació típica	18,9	17,5
Mínim	39,7	44,8
Màxim	147,9	134,7
Rang	108,2	89,9
Màxim/mínim	3,7	3,0
Percentils		
5	43,7	52,3
10	57,3	64,1
25	71,9	73,9
50	78,8	81,9
75	84,3	91,8
90	97,8	107,7
95	125,1	123,9
Asimetria	1,30	0,54
Curtosis	5,64	1,75
Coef.var. Pearson	0,24	0,21

ZRP de Sant Martí

Histograma de freqüències

Un cas atípic i candidat a millorar la seva posició relativa és el de la ZRP 221 –a l’entorn de Sancho de Àvila–, la menys poblada del districte. Encaixada com a quedat entre zones de nivell de renda més elevat, es veurà positivament impactada per la transformació que ha d’experimentar l’entorn de la plaça de les Glòries, i, en particular, l’àrea del 22@.

6 Conclusions

Dels resultats de l'aplicació del model de distribució territorial de la renda que hem elaborat per a Barcelona es podria destacar, en primer lloc, que la funció de la Renda obtinguda per a l'any 2005 mostra una distribució força equitativa de la renda dins de la ciutat, amb un nivell de concentració mesurat per l'Índex de Gini relativament baix i lleugerament inferior a l'obtingut per a l'any 2000. Això referma la naturalesa estable d'aquesta distribució en els darrers anys, període en el que s'ha produït un moviment gairebé imperceptible cap a una distribució més equitativa de la renda així com una reducció de la dispersió.

Un segon aspecte a destacar és la solidesa del tronc central d'aquesta distribució, perceptible pel gran pes de la zona que envolta la mitjana. Els diferents estadístics utilitzats acrediten l'existència d'un robust cos central a l'entorn de la renda mitjana, que depenent d'on es fixin els marges, pot oscil·lar entre poc més de la meitat i una mica més de tres quartes parts de la població del conjunt de les 248 zones en què s'ha dividit la ciutat. Igualment significatiu és que entre l'any 2000 i 2005 s'ha produït una reducció de les àrees amb índexs de renda molt baixos i un augment important del nombre de zones i del nombre d'habitants en les àrees que tenen índexs al voltant de la mitjana. La classe mitjana és, per tant, predominant i s'ha engrandit en termes quantitius en aquests darrers anys.

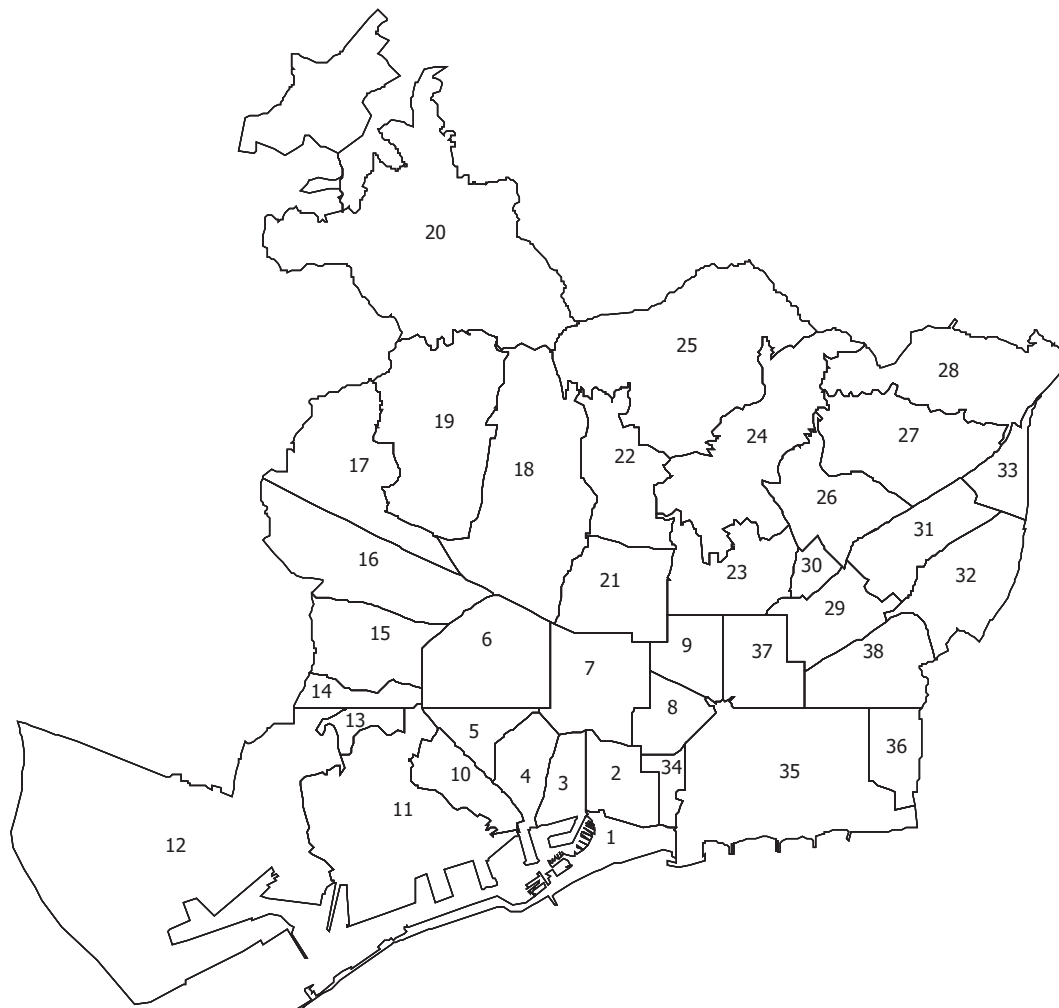
L'evolució en termes nominals de la Renda Familiar Disponible ha transcorregut paral·lela al notable creixement econòmic que ha caracteritzat l'àmbit metropolità, català i espanyol en els darrers anys. Entre 2000 i 2005 –anys d'increment net de la població resident– la RFDpc de Barcelona ha passat de 13.500€ a 16.555€ anuals, amb un augment mitjà anual del 4,2%. Aquesta augment ha estat generalitzat però no homogeni, de tal manera que algunes àrees han experimentat avanços importants –com algunes zones de Ciutat Vella o Sant Martí–, mentre que en d'altres –de Sant Andreu o Nou Barris, per exemple– han restat relativament estancades. Això ha comportat algun canvi en l'ordenació jeràrquica de l'Índex de la RFD als tres àmbits territorials analitzats.

L'anàlisi del mapa resultant pels tres àmbits analitzats palesa, entre d'altres trets, les notables diferències entre les zones del nord i les de l'oest de la ciutat. Si ens centrem en els valors mitjans, la distància entre els resultats de les zones pertanyents a districtes com Sarrià-Sant Gervasi i Les Corts, per una banda, i Nou Barris i Ciutat Vella, per l'altra, és considerable. Un apunt singular mereix el fet que ni a Nou Barris, ni a Sants Montjuïc ni a Sant Andreu hi hagi cap ZRP que assoleixi el valor mitjà de la ciutat, mentre que a Les Corts i a Sarrià-Sant Gervasi succeeix exactament el contrari.

7 Annexos

7.1 Annex 1. Delimitacions territorials

Zones Estadístiques Grans

1. Ciutat Vella

1. Barceloneta
2. Parc
3. Gòtic
4. Raval

2. Eixample

5. Sant Antoni
6. Esquerra Eixample
7. Dreta Eixample
8. Estació Nord
9. Sagrada Família

3. Sants-Montjuïc

10. Poble-Sec
11. Montjuïc
12. Zona Franca-Port
13. Font de la Guatlà
14. Bordeta-Hostafrancs
15. Sants

4. Les Corts

16. Les Corts
17. Pedralbes

5. Sarrià-Sant Gervasi

18. Sant Gervasi
19. Sarrià
20. Vallvidrera-Les Planes

6. Gràcia

21. Gràcia
22. Vallcarca

7. Horta-Guinardó

23. Guinardó
24. Horta
25. Vall d'Hebron

8. Nou Barris

26. Vilapicina-Turó de la Peira
27. Roquetes-Verdum
28. Ciutat Meridiana-Vallbona

9. Sant Andreu

29. Sagrera
30. Congrés
31. Sant Andreu
32. Bon Pastor
33. Trinitat Vella

10. Sant Martí

34. Fort Pius
35. Poblenou
36. Barri Besòs
37. Clot
38. Verneda

Zones de Recerca Petites

1. Ciutat Vella

1. Sant Sebastià
2. c/ Cervera-Aixada
3. c/ Churruca
4. Barceloneta Centre
5. Hospital del Mar
6. Ciutadella-Born
7. Llotja de Mar
8. Santa Maria del Mar
9. Museu Picasso
10. Casc Antic-Jutjats
11. Mercat Santa Caterina
12. Av. Francesc Cambó
13. Sant Pere
14. Palau Múscia
15. c/ Condal
16. Pl. Villa de Madrid
17. c/ Petrixfol
18. Catedral
19. Palau Generalitat
20. c/ Boqueria
21. Pl. Reial-Ajuntament
22. Correus
23. Pl. La Mercè
24. Pl. Medinaceli
25. Drassanes
26. Palau Güell
27. Liceu
28. Sant Pau del Camp
29. Pl. Folch i Torres
30. Sant Agustí
31. Mercat Boqueria
32. c/ Riera Baixa
33. c/ La Cera
34. c/ Riera Alta
35. Casa Caritat
36. Acadèmia Ciències
37. c/ Tallers-Pelai

2. Exemple

38. Mercat Sant Antoni
39. Av. Mistral
40. c/ Sepúlveda-Viladomat
41. c/ Sepúlveda-Casanova
42. Universitat

43. c/ Casanova-Diputació

44. Casa Golferichs
45. Parc Escorxador
46. c/ Llança
47. Av. Roma-Aragó
48. Telefónica
49. Mercat Ninot
50. c/ Aribau-Mallorca
51. c/ Aribau-Còrsega
52. Hospital Clínic
53. Escola Industrial
54. Presó Model
55. c/ Londres-Borrell
56. c/ Londres-Casanova
57. La Pedrera
58. Casa de les Punxes
59. Mercat Concepció
60. Pg. Gràcia Central
61. Illa Discòrdia
62. Torre de les Aigües
63. Tetuan Nord
64. Pl. Catalunya-Rondes
65. Estació del Nord
66. Auditori
67. Pl. Monumental
68. Pl. Hispanitat
69. Mercat Sgrda. Família
70. Sagrada Família
71. Jardins Indústria
72. Creu Roja

3. Sants-Montjuïc

73. Tres Xemeneies
74. Poble Sec-Satalia
75. Mercat de les Flors
76. Montjuïc
77. Polígon Zona Franca
78. Pg. Zona Franca-Oest
79. Pg. Zona Franca-Est
80. Font de la Guatlía
81. Hostafrancs
82. Magòria-Can Batlló
83. Sants-Mercat Nou
84. Cotxeres de Sants
85. Espanya Industrial
86. Pl. Centre Sud

87. Can Mantega

88. Mercat Sants
89. c/ Sugranyes
90. c/ Rogier

4. Les Corts

91. Torre Melina-Collblanc
92. FC. Barcelona
93. Jardins Bacardí
94. Sol de Baix
95. Pl. Centre Nord
96. Les Infantes
97. c/ Loreto
98. Les Corts-Centre
99. Santa Gemma
100. Palau Reial
101. Pedralbes

5. Sarrià-Sant Gervasi

102. R.C.D. Espanol
103. c/ Sagués
104. c/ Tuset
105. Jardins Moragas
106. Turó Parc
107. Pl. Adriano
108. Parc de Monterols
109. c/ Saragossa
110. Parc Turó del Putget
111. C.T. Barcino
112. Av. Tibidabo
113. c/ Sant Gervasi
114. c/ Mandri
115. Tres Torres
116. Salesians
117. Quinta Amèlia
118. Sarrià Centre
119. Can Caralles
120. Institut Químic
121. Valldiviera

6. Gràcia

122. Riera Sant Miquel
123. Pl. Rius i Taulet
124. c/ Llibertat

125. c/ Quevedo

126. c/ d'en Grassot
127. La Sedeta
128. c/ Romans
129. c/ Legalitat
130. Pl. Virreina-Trav.
131. Pl. Diamant
132. Pl. Sol
133. Rambla del Prat
134. Fontana
135. Pl. Lesseps-Sud
136. Torrent l'Olla-Trav. Dalt
137. Pl. Nord-Pl. Rovira
138. C.F. Europa
139. Parc Güell
140. Baixada de la Glòria
141. c/ Mora d'Ebre
142. La Creueta del Coll
143. Hospital Militar
144. Penitents

7. Horta-Guinardó

145. Quarter Girona
146. L'Aliança
147. Hospital Sant Pau
148. Pl. Guinardó
149. Mercat Guinardó
150. c/ Mascaró
151. Parc del Guinardó
152. Parc de les Aigües
153. Can Baró
154. c/ Font d'en Fargas
155. c/ Alt Pedrell
156. Can Pujole
157. Mercat Carmel
158. c/ Segimó
159. Muntanya del Carmel
160. Pl. Pastrana
161. Mercat Horta
162. Pl. Santes Creus
163. C. Esportiu Horta
164. Horta Centre-Pl. Eivissa
165. Horta-Vallldaura
166. Cementiri Horta
167. Sant Genís
168. C. Santària Vall Hebron

169. Montbau

170. A. Olímpica Vall Hebron
171. Teixonera

8. Nou Barris

172. Torre Llobeta
173. Vilapiscina
174. c/ Escòcia
175. Pl. Soller
176. Can Dragó
177. c/ Alcúdia
178. Calderón de la Barca
179. Turó de la Peira
180. Ramon Albó
181. Can Ensenya
182. Guineueta
183. Parc Guineueta
184. Prosperitat-Liucmajor
185. Verdum
186. Prosperitat-Via Júlia
187. Prosperitat-Rio Janeiro
188. Prosperitat-Via Favència
189. Trinitat Nova
190. Dipòsits Aigua
191. Roquetes
192. c/ Mina de la Ciutat
193. Canyelles
194. Turó de Roquetes
195. Torre Baró
196. Ciutat Meridiana
197. Vallbona

9. Sant Andreu

198. c/ Bofarull
199. Navas
200. La Sagrera-Estació
201. c/ Berenguer de Palou
202. La Sagrera
203. Mercat Felip II
204. I.B. Alzina
205. Congrés
206. Fabra i Coats
207. Sant Andreu
208. Mercat Sant Andreu
209. c/ Servet

210. Pl. Mossèn Clapés

211. Casa Bloc
212. Colorantes
213. Sant Andreu-c/ Segre
214. C.F. Sant Andreu
215. Bon Pastor-Santander
216. Bon Pastor-Maquinista
217. Baró de Viver
218. Trinitat Vella

10. Sant Martí

219. Fort Pius
220. Vila Olímpica
221. c/ Sancho de Àvila
222. Olivetti
223. Poble Nou
224. Catalana
225. Can Felipa
226. c/ Gran Via-Bilbao
227. Pl. Perú
228. c/ Venezuela
229. Diagonal Mar
230. Besòs-Diagonal
231. Besòs-Mar
232. Besòs
233. Besòs-Paraguai
234. Parc del Clot
235. c/ Aragó-Independència
236. Provença-Independència
237. Sant Josep Calassanc
238. Camp de l'Arpa Nord
239. Can Robacols
240. Clot-Meridiana
241. c/ Provençals
242. Centre Cívic Sant Martí
243. C.E. Júpiter
244. Parc Sant Martí
245. Polígon Sant Martí
246. Pl. Ja Palmera
247. La Pau
248. La Verneda-Santander

Nota: aquests noms només tenen un efecte orientatiu quant a la localització. La denominació oficial de les zones de recerca petita (ZRP) és la numeració de l'1 al 248.

7.2 Annex 2. Contextualització del model: experiències comparades

7.2.1 Antecedents d'indicadors socio-econòmics a nivell micromunicipal

La dada de RFD a nivell municipal que serveix de punt de partida d'aquest treball és un dels darrers apunts en la llarga història d'investigacions de macromagnituds a nivell de Barcelona i de districtes. L'hem triada pel seu caràcter oficial i perquè és la més recent disponible, però en la literatura especialitzada existeix un ampli compendi de treballs que en les darreres quatre dècades i amb diverses metodologies s'han centrat en el càlcul de la renda de Barcelona¹³.

De totes aquestes investigacions, dotades en seva totalitat de sòlids fonaments econòmics, interessa en particular destacar les que han estudiat la renda de Barcelona a nivell de districtes, la més actual de les quals correspon a l'any 1993.

Denominació	Font	Ref.temp.	Àmbit	Variables utilitzades
Renda pc Producte interior net al cost de factors	J. Muns (Gabinet Tècnic de Programació)	1967-1968	Bcn Districtes (12) 27 municipis de la CMB	1. Nombre d'automòbils 2. Consum d'electricitat
RFBdp Renda familiar disponible per càpita	Departament d'Economia Aplicada de la UAB	1979-1989 act.1993	Bcn Districtes 27 municipis de la CMB	1. Nombre de vehicles de turisme 2. Consum d'energia elèctrica 3. Nombre total de conferències interurbanes

Els treballs esmentats a la taula adjunta¹⁴ (que corresponen a les cites bibliogràfiques 1, 5, 8, 9 i 10 de la nota 13) han actuat de referència per a la variable renda de Barcelona durant el darrer quart del segle passat. Tots ells utilitzen un mètode indirecte d'estimació basat en un model de regressió múltiple estimat per mínims quadrats ordinaris. Pel que fa a l'estimació del professor J.Muns (1967-68), el primer que cal tenir en compte és que la divisió territorial dins de la ciutat ha canviat des de llavors. Quan es va fer aquell treball hi havia 12 districtes en comptes dels 10 actuals. Només com a exercici teòric donat els immensos canvis viscuts per

(13) Vegeu, per exemple, i en ordre cronològic: (1) Muns, J. "La renda de Barcelona ciudad y su zona de influencia", *Revista Econòmica* núm.23, Barcelona, Banca Catalana, 1971. (2) Aramburu, F, *Una metodología para la determinación indirecta de la renta a nivel Municipal, Comarcal o Metropolitano*, Gabinet Tècnic de Programació, Ajuntament de Barcelona, 1975. (3) Castells, A; Parellada, M; Sicart, F; "Estimació de la renda i els dipòsits de les comarques i els principals municipis de Catalunya", *Revista Econòmica*, núm. 66, Banca Catalana, 1982. (4) Castells, A; Güell, X; Parellada, M.; *Estimació de la renda de les comarques i els principals municipis de Catalunya*, Barcelona, Diputació de Barcelona, 1989. (5) Oliver, J; Busom, I; Trullen, J.; *Estimació de la renda familiar disponible per càpita a Barcelona, els seus districtes i els 27 municipis de la Corporació Metropolitana de Barcelona*, Ajuntament de Barcelona, 1989. (6) García, J; Soy, A.; *Estimació de la renda de les comarques i els principals municipis de Catalunya*, Diputació de Barcelona, 1991. (7) Costa, A; Rovira, C.; "Macromagnituds bàsiques de les economies comarcals. Nota metodològica", *Nota d'Economia*, Departament d'Economia, Generalitat de Catalunya, 1994. (8) Oliver, J; Trullen, J.; *La renda de Barcelona 1979-1987: de la crisi a l'expansió*, Ajuntament de Barcelona, 1994. (9) Oliver, J; Matas, A.; *La renda de Barcelona en el bienni 1987-1989*, Ajuntament de Barcelona, 1994. (10) Gabinet Tècnic de Programació, *La renda de Barcelona el 1993*, Ajuntament de Barcelona, 1995.

(14) Als que com a curiositat podria acompanyar una referència de la renda de Barcelona a nivell de ZEG en el marc del primer Programa d'Actuació Municipal (PAM) 1984-1987, amb una distribució per números índex corresponent a l'any 1978.

la ciutat des de llavors, hem procedit a homogeneïtzar territorialment els resultats per poder comparar-los amb els actuals, i crida l'atenció que, en general, i a l'igual que en els resultats obtinguts en la investigació de la Universitat Autònoma, el perfil i l'ordenació per districtes és relativament similar a l'obtingut en l'estudi que aquí es presenta. Potser el tret més significatiu és que les dades de 2005 que hem calculat palesen una major dispersió entre districtes –en particular, una major dispersió en la banda alta de la distribució–, però és significatiu que en l'ordenació per districtes els vectors dels grans blocs siguin molt semblants als actuals: Sarrià-Sant Gervasi i Les Corts en la banda alta; Ciutat Vella i Nou Barris en la banda baixa; L'Eixample clarament per sobre de la mitjana però a distància dels dos primers; Gràcia a l'entorn de la mitjana; i la resta de districtes –Sant Martí, Horta-Guinardó, Sant Andreu i Sants Montjuïc– situats entre un 10 i un 20% per sota de la mitjana.

Des d'una concepció metodològica i una òptica molt diferent interessa ressenyar dos treballs relativament recents impulsats i/o realitzats des de l'Ajuntament de Barcelona per a àmbits inferiors al districte. A continuació es dibuixen esquemàticament els principals vectors d'aquestes dues anàlisis:

Denominació	Font	Ref.temp.	Àmbit	Variables utilitzades
ICEF Índex de Capacitat Econòmica Familiar	Departament d'Estadística i UPC	1988 1991 1996	Bcn Districtes ZEG ZRP	1. Categoria socio-professional de la població 2. Potència mitjana, edat i cubatge dels vehicles 3. Valor cadastral mitjà dels locals 4. Consum i núm. de línies telefòniques
ISDS Índex Sintètic de Desigualtat Social	Departament de Recerca i Coneixement de Serveis Personals	1991 1996 2001	Bcn Districtes ZEG ZRP	1. Taxa d'atur 2. Taxa de població amb titulació superior 3. Taxa de població amb instrucció insuficient 4. Esperança de vida

L'ICEF és un índex en base Barcelona=100 que, mitjançant la combinació de les quatre variables esmentades, dona un perfil de la capacitat econòmica dels residents dels districtes. Es va deixar de calcular perquè la variable 4 va deixar de ser disponible i representativa.

El perfil de l'ISDS és més social que econòmic. Es tracta d'un indicador sinòptic que mesura la distància de cadascuna de les zones analitzades en relació a una dada òptima (màxim) de la seva distribució. El seu càlcul està inspirat en la metodologia de l'Índex de Desenvolupament Humà de la ONU. En l'àmbit que ens ocupa, s'hi pot objectar que alguna de les variables emprades, com l'esperança de vida, no presenta a nivell de microterritorial una informació tan significativa i rica com quan es comparen diversos països del món. En la seva darrera versió, aquest indicador es presenta estandaritzat, és a dir, acotat entre uns valors de referència màxims i mínims externs. Això permet comparar en el temps, cosa que no es podia fer amb la primera formulació de l'indicador.

A més a més, el Servei d'Estudis i Avaluació de l'Institut Municipal d'Informàtica de l'Ajuntament de Barcelona ofereix una mitjana per districtes dels ingressos nets mensuals de les famílies, obtinguda a partir de l'Enquesta de Serveis Municipals, orientada principalment a conèixer la percepció dels ciutadans en relació amb la ciutat i el barri, així com la valoració de la gestió municipal. Els resultats d'aquesta enquesta són –un cop homogeneïtzats en termes anuals– sensiblement inferiors en termes nominals als que es presenten en aquest treball. Bàsicament, les diferències rau en el terreny metodològic i, en particular, en que l'elevat pes de les respostes "no sap" o "no contesta" –un 28,4% i un 15,8% respectivament

en l'enquesta de 2006 per al conjunt de la ciutat- resta representativitat a la mostra. Això és especialment significatiu en els districtes amb rendes més altes: a Sarrià-Sant Gervasi un 57,6% dels entrevistats ha contestat que no sap o no contesta, mentre que a Les Corts aquest percentatge s'ha situat en un 58,6%. A més, es considera que per aquesta pregunta concreta de l'enquesta, abunden les respostes inexactes, amb un clar biaix a la baixa.

En la mateixa línia, l'Enquesta de la Regió Metropolitana elaborada per l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans ofereix una distribució per intervals en pessetes (són dades de 2001) i per llar. En aquest cas, els resultats també estan disponibles a nivell de districtes, i estan sotmesos a consideracions semblants a les esmentades per a l'Enquesta de Serveis Municipals.

7.2.2 Altres estimacions de renda o capacitat econòmica a l'àmbit metropolità, provincial i autonòmic

A Catalunya i a Espanya existeixen diverses entitats, institucions públiques i privades que, de manera puntual o periòdica elaboren i/o difonen dades relatives a la renda, la capacitat econòmica, el nivell de consum o els ingressos, bé sigui per a les famílies, les persones o les llars. A continuació es presenta de forma molt sintètica els principals indicadors de referència per als àmbits que afecten a Barcelona:

Denominació	Font	Ref.temp.	Àmbit	Valor	
Renda Familiar Disponible Bruta	Macromagnitud	Idescat	Fins 2002	Municipis catalans de més de 5.000 hab i capitals comarcals	Euros totals i milers d'euros per habitant
Renda Familiar Disponible Bruta	Macromagnitud	INE (Comptabilitat Regional)	Fins 2003	Espanya Com. Autònomes Províncies	Euros totals i euros per habitant
Despesa en consum de les llars/Despesa mitjana anual	Enquesta Contínua de Pressupostos Familiars	INE/ Idescat	1998-2005 2002	Conjunt de Capitals de província catalanes Barcelona ciutat	Euros per llar, per persona i per unitat de consum
Renda mitjana neta (Ingressos mitjans nets)	Enquesta de condicions de vida	INE/ Idescat	2004	Catalunya Espanya (harmonit.Europa)	Euros per llar, per persona i per unitat de consum
Salaris i altres retribucions per compte aliena	Mercat de Treball i Pensions en les Fonts Tributàries	Agència Tributària	Fins 2004	Espanya Com. Autònomes Províncies Barcelona (ad hoc)	Percepcions mitjanes en euros (salaris, prestació per desocupació i pensió)
Renda Familiar Bruta Disponible per Càpita	Renta Nacional de España	BBVA	1996-1999	Províncies	Pessetes corrents
Renda Familiar Bruta Disponible per Càpita	Balace Económico Regional	FUNCAS	1995-2004	Províncies	Euros
Renda Familiar Disponible	Estimació de l'indicador RFD comar. i mun.	Departament d'Economia i Finances	1989-1995	Barcelona i municipis catalans de més de 5.000 hab	Pessetes totals i per habitant

7.3 Annex 3. Contrast de resultats a nivell de ZEG

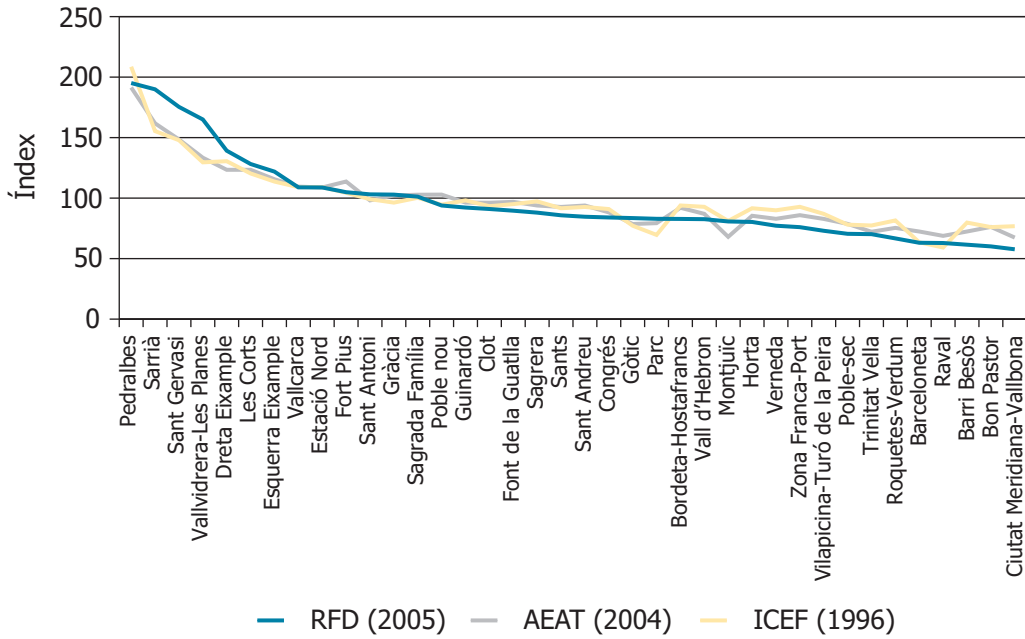
Un dels avantatges d'haver calculat els Índexs de la RFD a nivell de les 38 Zones Estadístiques Grans (ZEG) és que permet el contrast d'aquests resultats amb l'explotació de les dades de l'Agència Tributària que s'ha descrit anteriorment per l'any 2004. La comparació amb els resultats de l'índex de la RFD –possible només en termes d'ordenació, no de valors absoluts per tenir orígens i criteris metodològics diferents– mostra una extraordinària coincidència entre les ZEG de nivells més alts de RFD i amb la de nivell més baix, que correspon a la ZEG 28 –Ciutat Meridiana-Vallbona. Les set primeres posicions les ocupen, en els dos estudis i en ordre descendent: la 17 –Pedralbes–, la 19 –Sarrià–, la 18 –Sant Gervasi–, la 20 –Vallvidrera-Les Planes–, la 7 –Dreta de l'Eixample–, la 16 –Les Corts–, i la 6 –Esquerra de l'Eixample. A banda d'aquests extrems, hi ha tres zones més que ocupen exactament la mateixa posició en els dos estudis, i són nombroses les que tenen posicions molt properes però intercanviades.

En el mateix sentit, hem procedit amb la comparació d'aquests resultats amb dos estudis citats anteriorment que, en el seu moment, també van oferir resultats a nivell de ZRP, com són l'Índex de Capacitat Econòmica Familiar (el darrer calculat correspon a l'any 1996) i l'Índex Sintètic de Desigualtat Social (de 2001). A la Taula següent s'ofereix un resum de les correlacions bivariades entre els rangs (ordinals) de les 38 ZRP per als quatre estudis comparats. Els coeficients de correlació ordinals obtinguts (Rho de Spearman) són molt propers a 1, el que demostra que l'estructura i l'ordenació de nivells de renda, ingressos o capacitat econòmica a nivell de ZEG mostra nombroses coincidències malgrat que tant les variables, com les mètriques, els anys de referència i les metodologies són diferents. Aquests resultats vindrien a subratllar el caràcter estable d'aquesta ordenació almenys en la darrera dècada.

Correlacions no paramètriques de les variables a nivell de ZEG

Rho de Spearman		Rang de RFD	Rang de AEAT	Rang de ICEF	Rang de ISDS
Rang de RFD	Coef.de correlació Sig. (bilateral) N	1 38	0,961 0,000 38	0,929 0,000 38	0,954 0,000 38
Rang de AEAT	Coef.de correlació Sig. (bilateral) N	0,961 0,000 38	1 38	0,959 0,000 38	0,964 0,000 38
Rang de ICEF	Coef.de correlació Sig. (bilateral) N	0,929 0,000 38	0,959 0,000 38	1 38	0,960 0,000 38
Rang de ISDS	Coef.de correlació Sig. (bilateral) N	0,954 0,000 38	0,964 0,000 38	0,960 0,000 38	1 38

Comparativa de la posició de les ZEG per nivells de renda (Índex Bcn = 100)

El gràfic adjunt proposa una alternativa molt més visual per observar aquestes semblances en les posicions obtingudes per a les ZEG segons els estudis esmentats. En aquest cas s'han grafat només els tres Índexs que tenen perfil més econòmic i s'ha deixat de banda l'ISDS pel seu matís més social. Les unitats de mesura s'han homogeneïtzat passant-les totes a números índex amb base Barcelona = 100.